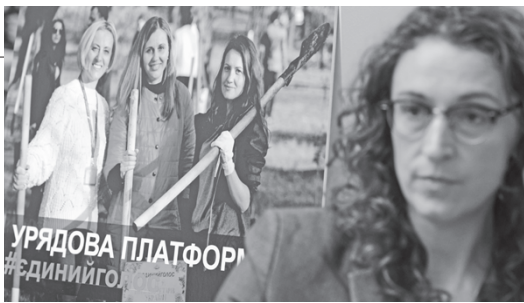


УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 18 ТРАВНЯ 2019 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№92 (6455)

ЦИТАТА ДНЯ

ВОЛОДИМИР ГРОЙСМАН:



«У нас є вікно можливостей.
Або ми реалізуємо
їх для зміцнення країни,
або це знов стане етапом
втрати можливостей.
Змінімо країну за ці
п'ять місяців».

Прем'єр-міністр про спільну роботу з Верховною
Радою в період до наступних парламентських виборів

2

Сенат не залишає
Україну без підтримки

ПЕРСПЕКТИВА. Потреба України знайшлася місце у проекті закону щодо асигнувань Державного департаменту, зарубіжних операцій та суміжних програм на 2020-й фінансовий рік, затвердженому комітетом з асигнувань Палати представників США (нижня палата Конгресу). Документ визначає кошторис допомоги Україні по лінії Держдепартаменту США, Агентства США з міжнародного розвитку та причетних відомств у сумі 445,7 мільйона доларів, повідомляє УНІАН.

До суми входять асигнування на 115 мільйонів доларів для надання Україні безпекової допомоги за програмою «Міжнародне військове фінансування». Комітет рекомендував Держдепу США та Агентству США з міжнародного розвитку продовжувати взаємодію з українською стороною у реалізації програм реабілітації та адаптації українських військових, в допомозі новоствореному Міністерству у справах ветеранів і в подальшому розвитку боротьби з кіберзагрозами з боку РФ. Для набуття чинності законопроект мають схвалити повний склад Палати представників, підтримати Сенат і підписати президент США.

ЦИФРА ДНЯ

1

млрд дол.

п'ятирічних свробондів, випущених
у травні 2014 року за гарантії США,
погасило Міністерство фінансів.
Це найбільший цьогорічний платіж
за свробондами

1944. Крим.
Депортація

Картини Садиха Аджи-Селімова — окрема документальна лінія стрічки

ПАМ'ЯТЬ. Учора в Києві відбулася прем'єра документального
повнометражного фільму, який розповідає про одну
із трагічних сторінок історії ХХ століття

Фото з сайту cinemaartists.club

3

Газета для тих, хто приймає рішення

Тривас
передплата
на 2019 рік.
Передплату
приймають
усі відділення
зв'язку
Укрпошти.
Також її можна
оформити
на сайті:
ДП «Преса»
www.presa.ua
УДППЗ
«Укрпошта»
www.ukrposhta.ua



✓ ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента,
урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають
чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

✓ ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави
держави, роботу Кабінету
Міністрів, органів виконавчої
влади в центрі та на місцях

✓ КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів
відповідають авторитетні
спеціалісти: урядовці, юристи,
учені, лікарі



✓ ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

для ветеранів
війни, пенсіонерів,
чорнобильців,
студентів

для інших
передплатників
та підприємств
і організацій

на 1 місяць	30 грн	52 грн
на 3 місяці	90 грн	156 грн
на півроку	180 грн	312 грн

Соціальний
передплатний
індекс 40227

Передплатний
індекс 61035

✓ УВАГА!

Послуга
за приймання
передплати
на 2019 рік –
безкоштовна.

У Києві
газету
також можна
придбати
в кіосках
«Союздрук»



4 820103 080053

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 20 травня 2019 року

USD 2636.8202
за 100 доларів СШАEUR 2945.8555
за 100 євроRUB 4.0797
за 10 рублів

AU 339042.34

AG 3901.18

PT 222020.26

PD 352015.50
за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Уряд і Верховна Рада працюватимуть до наступних виборів

ГОДИНА ЗАПИТАНЬ ДО УРЯДУ. Розпуск парламентської коаліції та пошук нових об'єднавчих тенденцій не позначаються на ухваленні важливих державницьких рішень

Михайло ЮРЧЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Напередодні інавгурації новообраного глави держави у Верховній Раді відбулася подія, що справить неабиякий вплив на подальший розвиток політичної ситуації. Черговий пленарний день розпочався з поховання парламентської коаліції, ініційованою фракцією «Народного фронту», про що й оголосив її лідер Максим Бурбак. «Ми заявляємо про вихід із коаліції, припинення її діяльності з 17 травня 2019 року та про ініціативу формування нової коаліції з новим порядком денним», — сказав він, додавши, що нову коаліцію формуватимуть впродовж 30 днів.

Згадане депутатське об'єднання закликала інші фракції державницької ідеології негайно розпочати консультації з підготовки нової коаліційної угоди з новим планом дій. І на основі цього плану має об'єднатися нова більшість.

«З огляду на заяву голови депутатської фракції політичної партії «Народний фронт» про вихід фракції з коаліції й у зв'язку з припиненням діяльності коаліції повідомляю, що сьогодні коаліція депутатських фракцій «Європейська Україна» у Верховній Раді восьмого скликання припинила діяльність», — Голові Верховної Ради Андрію Парубію не залишилося нічого іншого, як констатувати цей доконаний факт.

Андрій Парубій додав, що, відповідно до Конституції, протягом місяця з дня припинення ді-



Прем'єр закликав народних депутатів спільно з урядом і новообраним Президентом визначити той порядок денний, який сьогодні об'єднує країну

яльності коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді має бути сформовано нову коаліцію. «Закликаю представників усіх фракцій та груп розпочати консультації з приводу формування нової коаліції», — цитує УНІАН слова спікера. — Визнаймо, що це була хороша коаліція».

Непростим назвав таке рішення Прем'єр-міністр Володимир Грой-

сман. Як і створення цієї коаліції п'ять років тому, і як ті складні рішення, що їх доводилось ухвалювати. Та й нині, вважає глава уряду, «треба брати участь в ухваленні рішень, а не просто ходити на телебачення й ляпати язиком, обливати брудом всіх інших і робити все для того, щоб Україна була слабкою».

Прем'єр закликав народних депутатів спільно з урядом і ново-

обраним Президентом визначити той порядок денний, який сьогодні об'єднує, зокрема щодо зміни виборчої системи. Тобто зміни мають бути такими, які необхідні державі.

«Немає значення, чи хтось залишиться за цими партами сидіти, чи ні. Політичне життя не починається і не завершується українським парламентом, — наголосив Володимир Гройсман. — Я мав півтора року недоторканності як Голова Верховної Ради. Як Прем'єр-міністр три роки не маю жодної недоторканності. І повірте, життя жодним чином не відрізняється. Недоторканність українського парламенту та інших чиновників роз'їдає їх зсередини, дає змогу порушувати закон, а за це все одно доведеться відповідати». Тож рішення про скасування депутатської недоторканності буде ухвалено, і Прем'єр закликав депутатів пришвидшити цей крок.

Володимир Гройсман переконаний, що Верховна Рада й уряд працюватимуть до парламентських виборів. А всі гілки влади мають об'єднатися й упродовж наступних п'яти місяців ретельно попрацювати на розвиток країни, а не лише заради виборів. Він бачить для цього вікно можливостей, шанс ухвалювати ефективні рішення.

Відповідав Прем'єр і на численні запитання народних депутатів. Щодо запуску нового ринку електроенергії він не бачить опції про перенесення визначеної раніше дати — 1 липня. «Мені як Прем'єр-

міністру важливо, щоб на період запровадження ринку не допустити ніякого зростання ціни на електроенергію як для населення, так і для промисловості», — наголосив Володимир Гройсман.

А ось законопроект про запровадження в Україні податку на виведений капітал може бути ухвалено лише після узгодження з міжнародними партнерами. Бо це входить у зобов'язання країни перед ними. І довіряти владі міжнародне співтовариство почне лише після виконання нею взятих зобов'язань.

Прем'єр пообіцяв доручити Державній аудиторській службі направити комісію з перевірки всього дорожнього господарства Луганської області. Крім того, на його думку, слід негайно розблокувати конкурсний добір кандидатів на посаду очільника Державної митної служби, який суд призупинив у квітні за позовом одного з народних депутатів.

«Ми шукатимемо правові рішення для розблокування конкурсу. Публічно звертаюся до українських суддів: дуже прошу вас розглядати публічно і максимально відповідно до українського законодавства всі ті позови, які дехто подає до судів, використовуючи їх і підриваючи до них довіру для досягнення своїх меркантильних і кабарницьких інтересів, — емоційно закликав Прем'єр. — Нам дуже важливо розблокувати процес перезавантаження нової митної служби, яка дасть змогу побудувати якісні цифрові сервіси».

Японці вміють допомагати системно

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ПАРТНЕРСТВО. 2,82 мільйона доларів надає уряд Японії для задоволення гуманітарних потреб, підтримки вразливих верств населення й відновлення східних областей. Під час спільної прес-конференції з Надзвичайним і Повноважним послом Японії в Україні Такаші Кураї та координатором системи ООН в Україні Оснат Лубрані про це повідомив віцепрем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Зубко.

«З початком російської агресії на сході Україна одержала підтримку уряду Японії як щодо забезпечення територіальної цілісності, так і впровадження інфраструктурних проектів і підтримку вразливих верств населення східних областей. Окремо хочу подякувати всім агенціям системи ООН в Україні, які беруть участь у реалізації цих проектів на місцях. У цій співпраці й полягає ефективність реалізації таких проектів», — підкреслив урядовець.

А Такаші Кураї наголосив, що Японія активно підтримує Україну ще з часів набуття незалежності у її спробах реформувати країну та провести демократизацію. «Ми здійснювали підтримку вашого економічного розвитку на двосторонній основі. Ми це робили у співпраці з міжнародними організаціями і членами «Великої сімки». Допомога Японії охоплює великий спектр напрямів — від інфраструктурних проектів і розвитку транспортної комунікації до охорони здоров'я та інших галузей».

Сукупний обсяг фінансування з часів незалежності України сягнув 3,1 мільярда доларів. А з часу Революції гідності, після подій на Майдані, підтримка тільки посилювалась і нині вона становить 1,87 мільярда, повідомляє служба віцепрем'єра.

Японія — стратегічний партнер України, який підтримує її системно. Ідеться не лише про технічну допомогу, а й про кредитні кошти та макрофінансову підтримку. Це насамперед кредит на 1,1 мільярда доларів, наданий у 2015 році на модернізацію Бортницької станції аерації. Із 2014 року було надано 400 мільйонів доларів макрофінансової допомоги. Це кредитні кошти, які надійшли до бюджету України для фінансової стабілізації.

Державні медіа мають стати справжнім єдиним голосом

Любов ДМИТРЕНКО
для «Урядового кур'єра»

УРЯДОВІ КОМУНІКАЦІЇ. Реформи й складні рішення уряду слід доносити до людей зрозумілою мовою та єдиним голосом. На цьому наголосив державний секретар Кабінету Міністрів Володимир Бондаренко під час 3-го Всеукраїнського форуму фахівців у галузі урядових комунікацій #єдинийголос.

«Ми вчимося говорити єдиним голосом зрозумілими словами. Мова, якою ви комунікуєте ті чи інші рішення, — найголовніше завдання в межах #єдиногоголосу», — підкреслив Володимир Бондаренко.

Сьогодні суспільство потребує більше оптимізму й позитивних новин. Тому роль урядових комунікаційників — доносити до людей позитивні рішення уряду, зокрема про реформи, заходи, події.

У межах дводенного форуму #єдинийголос заплановано виступи понад 30 промовців — послів інших держав, урядовців, міжнародних PR-експертів, відомих фахівців у галузі публічних комунікацій, менеджменту й маркетингу, діджитал-технологій, креативної індустрії тощо.

Приміщення Клубу Кабінету Міністрів перетворили на



Журналісти слухали спікерів, ділилися досвідом та отримали подарунки на згадку

інтерактивний простір, щоб журналісти почувалися зручно й невимушено. Вони мали змогу поставити запитання промовцям і поділитися з колегами власним досвідом.

Модератором форуму став радник Прем'єр-міністра Дмитро Столярчук. Він повідомив, що свої привітання учасникам форуму надіслав Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, передавши в подарунок книжку Кріса Андерса, яку отримає після завер-

шення форуму найактивніший учасник соціальних мереж під час заходу.

А керівник департаменту інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну Роксолана Стадник нагадала про успіхи платформи #єдинийголос, найбільшим із яких стала іміджева кампанія із брендингу України Ukraine NOW.

Проведення 3-го Всеукраїнського форуму відбувається напередодні третьої

річниці урядової комунікаційної платформи #єдинийголос. Його мета — підвищення рівня інформування суспільства про діяльність органів виконавчої влади й впровадження реформ, висвітлення актуальних питань реалізації державної політики у різних галузях. Ініціатором та організатором заходу виступає департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРИ

1944. Крим. Депортація

Марія ЛАГІДНА
для «Урядового кур'єра»

75 років тому радянська влада здійснила депортацію кримських татар — примусове виселення корінного народу Криму сталінський режим підготував силами НКВС-НКДБ. Кінокомпанія Fresh Production Group і Міністерство інформаційної політики України представили вчора документальний повнометражний фільм «1944», в якому історію депортації розповідають ті люди, які безпосередньо її пережили.

18 травня 1944 року перед 5 ранку в будинок кожного кримського татарина постукали. Чоловіки в цей час були ще на фронті, у Криму залишалися жінки, люди похилого віку й діти. Їх вивели з будинків, повантажили в товарні вагони, призначені для перевезення худоби, і висадили вже в Середній Азії на Уралі.

Герої стрічки діляться спогадами про дні депортації, товарняки, перші роки заслання, коли люди тисячами вмирали від голоду і хвороб, проте, як їм самим вдалося вижити в цих нелюдських умовах. У підсумку було сімсотів вивезено 191 044 кримськими татари, з яких 46% загинуло.

МЕТРОНОМ ПАМ'ЯТІ

Голова Меджлису кримськотатарського народу Рефат Чубаров звернувся до всіх громадян України із закликом 18 травня о 12:00 на всій території України і в окупованому Росією Криму вшанувати хвилиною мовчання пам'ять жертв геноциду кримськотатарського народу.



Картина художника Рустема Емінова «Поїзд смерті.1»

Режисери стрічки Фатіма Осман та Юнус Паша зробили все, щоб українські і світові глядачі більше дізналися про жакіття 1944-го, відчули й розділили історичний біль — задля запобігання повторенню подібного в майбутньому. Документальний фільм «1944» — це спроба показати й те, чого ще не знали раніше. Автори впевнені, що особисті історії, які є в родині кожного кримського татарина, мають залишитися в пам'яті всіх наступних поколінь.

Перша історія (і головна сюжетна лінія) — історія са-

мої Фатімі Осман, яка знає про депортацію з перших вуст і хоче розповісти про це своїм дітям. Її родичі народилися в засланих в 1950-ті, вона знала про Крим з їхніх слів і лише дорослою вперше відвідала рідне село, звідки було вислано її сім'ю.

Друга — історія Фетіє, батька якої розстріляли німці за допомогу партизанам. У ніч депортації вона була в подруті, яку згодом вислали на Урал. Її мама опинилася в Узбекистані і щоб віднайти сім'ю, ще дитиною подолала довгий і страшний шлях.

Хатідже Куртасановій в 1944-му виповнилося 12 років. Вона була старшою із шістьох дітей. Батька забрали у трудову армію, мати в ніч депортації перебувала в сусідньому селі. Майже півроку вона не мала змоги побачити дітей через комундантський режим, який існував у той час. Коли їй усе-

таки це вдалося, виявилось, що з шести дітей вижили лише троє. Інші загинули від голоду. Одразу після цього, наступного ранку, померла мати Хатідже, а вслід за нею — ще одна сестричка. Єдину живу сестру 12-річна Хатідже віднесла до дитбудинку й так урятувала її й себе від голодної смерті.

Картини Сади́ха Аджі-Се́лімова — окрема докумен-
тальна лінія фільму. Це ре-
альні історії, свідком яких бу-
вав сам Сади́х-бей. На них — рід-
ні серцю кримські пейзажі,
довгий шлях у місця заслан-
ня, діти, які вмирають від го-
лоду. Протягом 20 років Са-
ди́х Аджі-Се́лімов малю-
вав спогади, через них його
переслідували спецслужби,
але йому якось дивом вда-
лося зберегти картини. Вони
з'являються протягом усього
фільму, ілюструючи історію
депортації.

Українська мова, як і душа народу, безсмертна

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ. *Новій владі слід неодмінно
й надалі зміцнювати фундамент нашої державності*

Наталя ПИСАНА
для «Урядового кур'єра»

«**Н**ашу державу вже неможливо уявити без того, щоб щороку сотні тисяч школярів і студентів, зокрема далеко за межами України, брали участь у заході, названому на честь видатної людини, мецената, українця з великої літери Петра Яцика. Він, якщо так можна сказати, інвестував у найдорожче — українську науку, культуру, розвиток рідної мови. Конкурс проводять 19 років. Це життя цілого покоління. За цей час понад 15 мільйонів молодих українців, і не лише українців, змагалися у знаннях з української мови і входили до числа лауреатів. Вітаю й нинішніх переможців. Ви приклад для одноплітків, усіх громадян України, як треба не лише володіти українською мовою, а й любити, шанувати й пізнавати її.

Наша мова — величезний скарб, який маємо передати нащадкам. Вона ніколи не буде мовою розбрату і не

даватиме для цього приводів. Вона мова любові, миру та єднання. Вона безсмертна, як безсмертна душа нашого народу», — на цьому Президент Петро Порошенко наголосив під час церемонії нагородження переможців XIX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика.

Глава держави нагадав слова українського героя-дисидента, замордованого радянського системою, уродженця українського Донбасу Олексі Тихого: «Мова — одна з основних ознак нації, фундамент культури. Рідна мова — найдорожчий скарб народу, підвалина інтелекту, основа патріотизму. Рідну мову повинна берегти, розвивати кожна людина. Умирає мова — умирає культура. Умирає культура — припиняється прогрес, й історію починають творити нерони, бісмарки, муссоліні, гітлери, сталіні».

«15 травня 2019 року назавжди увійде в історію. Я мав високу честь і високу гордість підписати Закон

Україні «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Насправді це величезна подія, і було дуже зворушливо бачити на очах громадських активістів сльози. Вони не вірили, що це взагалі можливо. Ми з вами це зробили. Сподіваюся, за допомогою цього закону і тих результатів, яких вже досягнуто за останні роки (змінено позиції нашої мови у всіх сферах публічного життя — вона посіла нарешті гідне місце на українському телебаченні, радіо, у книговидавництві та відродженому національному кінематографі), ми проходимо точку неповернення. Закон підтримує державний статус української мови, забезпечує конституційне право громадян України говорити рідною мовою і чути її в публічному просторі. Це право реалізовуватиметься відповідно до європейських моделей мовної політики.

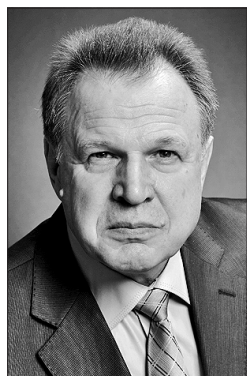
Закиди, ніби цей документ
применщує права іншомов-
них громадян, абсолютно

безпідставні. Для цих громадян існує закон про мови національних меншин, а Конституція України захищає їхні права. Сподіваюся, що й нова влада, уважно вивчивши текст закону, підтримає і його дух, і його букву.

Закон лише стимулюючий та мотивуючий. Його розробляли, обговорювали та ухвалювали за обставин, коли країна-агресор зробила гуманітарну політику одним із ключових елементів своєї російської експансії. Отже, питання не лише в тому чи іншому способі комунікації. Питання в українських змістах. А їх може бути найкраще донесено саме українською мовою», — акцентував Петро Порошенко. Він нагадав слова української письменниці Оксани Забужко: «Мова — далеко не тільки засіб спілкування, тобто передача чї вже готових думок, як нас усіх учили в імперській школі. Куди серйозніша її місія бути способом народження тих думок: коли нема мови, людині просто немає чим думати».

ПРОШУ СЛОВА!

Ключ до управління власним ЖИТТЯМ



Борис РЕВНІЦЕВ,
заслужений тренер України,
майстер спорту з дзюдо,
для «Урядового кур'єра»

Кожна людина хоче бути успішною та щасливою. Але, на жаль, далеко не кожній це вдається повною мірою. Головна причина криється в тому, що чимало людей не вміють ефективно керувати своїм та навколишнім життям. Більшість прагне простих рішень для непростих життєвих ситуацій або ж пливе за течією. Звісно ж, у таких ситуаціях результати часто бувають невтішними. У разі певного вибору ми часто керуємося не ґрунтовно виваженими рішеннями на підставі об'єктивної інформації, а власними спонтанними почуттями, бажаннями, надією на щасливий випадок. Тож часто замість насолоди від життя маємо проблеми в сім'ї, на роботі, із друзями, зі здоров'ям.

Але чи можливо виправити цю ситуацію та змінити життя на краще? Стверджую: так! Це моє переконання ґрунтується на підставі сучасних знань про роботу нашого мозку. Я розробив технологію досягнення успіху, викладену у книжці «Алгоритм успіху — ключ до управління власним життям», яка отримала міжнародний сертифікат. Технологія допоможе кожній людині, яка прагне зробити своє та навколишнє життя кращим. Для цього потрібно здійснити 10 послідовних кроків, узявши під контроль власне й навколишнє життя і, керуючи ними, отримувати від цього задоволення. Технологія максимально ефективно сприяє розвитку духовних, інтелектуальних і фізичних можливостей людини.

Отже, крок перший: визначення власного сенсу життя. Передусім потрібно чітко відповісти на запитання, у чому ми вбачаємо своє життєве призначення і чи знаємо, що хочемо залишити після себе.

Крок другий: визначення життєвих пріоритетів. Щоб не відволікатись на непотрібне, сумнівне, незначне, слід визначати головні напрями в житті, найважливіші вектори.

Крок третій: визначення власних життєвих цілей. Більшість із нас не ставить цілей для досягнення бажаного, бо не розуміє їх необхідності, не хоче напружуватися або не знає технології їх визначення, не бачить різниці між бажаннями та цілями. Принципова різниця між ними полягає в тому, що цілі мають чіткі критерії, які дають нам глибоке розуміння бажаного.

Крок четвертий: визначення умов досягнення цілей. На жаль, часто спочатку щось робимо й лише потім починаємо розуміти, що наші дії були помилковими. Однак виправити помилку буває вже неможливо. Щоб не допускати таких ситуацій, перш ніж діяти за спонтанним наміром, необхідно глибоко вивчити умови, за яких досягнення бажаного буде гарантованим.

Крок п'ятий: планування досягнення поставлених цілей. Навряд чи ми поїдемо на авто в незнайому місцевість без дорожньої карти або навігатора, бо розуміємо, що неминуче заблукаємо. Однак у повсякденному житті плануємо свої дії нечас-то, тому довго блукаємо в пошуках правильного шляху. Наші ж плани мають бути чіткими програмами дій, як програми комп'ютерів, що дають змогу швидко отримувати необхідний результат.

Крок шостий: практична реалізація поставлених цілей. Навіть чіткі цілі й найкращі плани не гарантують їх досягнення, доки ми не почнемо робити активні практичні кроки. Існує дослідження, яке стверджує, що для досягнення успіху в будь-якій справі слід відпрацювати орієнтовно 10 000 годин за 10 років.

Крок сьомий: контроль за реалізацією планів. Чи можна безпечно їхати дорогою, не дотримуючись правил дорожнього руху? Відповідь очевидна. До речі, Україна займає перше місце в Європі за ДТП зі смертельними наслідками. Причина одна: брак контролю за власними діями чи діями інших людей на дорозі. Отже, у процесі діяльності необхідно максимально сконцентруватися на якості роботи.

Крок восьми: визначення проблем та причин їх виникнення. А. Ейнштейн писав, що велика дурість — робити одне й те саме, очікуючи на інші результати. Коли натрапляємо на перешкоди, то маємо чітко усвідомити їхню суть, а потім знайти причину виникнення. Інакше постійно наступатимемо на ті самі граблі.

Крок дев'ятий: пошук оптимального рішення. Визначивши причини виникнення проблем, потрібно знайти ефективні шляхи їх усунення. Однак варто розуміти, що найкращі рішення одразу можуть і не з'явитися. Видатний винахідник Т. Едісон зробив 10 000 спроб, перш ніж створив першу у світі лампочку. Отже, не варто опускати руки в разі перших невдач. Існує теорія, що найбільшу кількість помилок роблять переможці, а не переможені. Адже вони шукають там, де до них ще ніхто не був, і що більша кількість спроб, то вірогідніше досягти успіху.

І нарешті, крок десятий: внесення коректив. Для досягнення успіху слід постійно вносити зміни в початковий план дій, удосконалюючи його. Лише за таких умов можна рухатися вперед до реалізації омріяної мети.

Буду дуже радий, якщо мої поради допоможуть читачам досягти успіху. Адже виконуючи крок за кроком запропонований мною алгоритм успіху, кожен зможе свідомо керувати своїм та навколишнім життям заради їхнього всебічного поліпшення.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ



УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2019 року «Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України»

Відповідно до статті 107 Конституції України **ПОСТАНОВЛЯЮ:**
1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2019 року «Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України» (додається).
2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.
3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.
м. Київ
16 травня 2019 року
№225/2019

Президент України П.ПОРОШЕНКО

Введено в дію
Указом Президента України
від 16 травня 2019 року
№ 225/2019

РІШЕННЯ
Ради національної безпеки і оборони України
від 16 травня 2019 року

Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України

З метою практичного виконання завдань з реалізації курсу України на європейську та євроатлантичну інтеграцію, впровадження в систему планування єдиних процедур та правил, необхідних для підвищення ефективності сектору безпеки і оборони, для нейтралізації реальних та потенційних загроз національній безпеці України, дотримання цілісності, узгодженості та системності в опрацюванні документів за сферами національної безпеки, а також вжиття комплексу невідкладних заходів, спрямованих на підвищення обороноздатності держави з урахуванням наявних державних ресурсів, та відповідно до статті 27 Закону України «Про національну безпеку України» Рада національної безпеки і оборони України **ВИРІШИЛА:**

- Провести такі огляди:
оборонний огляд;
огляд громадської безпеки та цивільного захисту;
огляд стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом;
огляд загальнодержавної системи боротьби з тероризмом;
огляд розвідувальних органів України.
Установити, що визначені цим пунктом огляди, крім огляду розвідувальних органів України, проводяться з використанням можливостей Спільної робочої групи України — НАТО з питань воєнної реформи високого рівня та Консультативної місії Європейського Союзу з питань реформування сектору цивільної безпеки України.
- Кабінету Міністрів України:
забезпечити проведення оборонного огляду, огляду громадської безпеки та цивільного захисту, огляду стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом; затвердити до 30 червня 2019 року порядки проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту і огляду стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом;
затвердити до 30 серпня 2019 року прогностичні показники видатків державного бюджету на середньострокову перспективу з орієнтовним їх розподілом для складових сектору безпеки і оборони.
- Державним органам, відповідальним за проведення оглядів, визначених пунктом 1 цього рішення:

- подати до 30 вересня 2019 року Секретареві Ради національної безпеки і оборони України та Національному інституту стратегічних досліджень висновки з оцінки безпекового середовища на середньострокову перспективу на глобальному, регіональному та національному рівнях, а також інформацію про досягнення стратегічних цілей за результатами проведення заходів реформування сектору безпеки і оборони та оцінку стану підпорядкованих структур сектору безпеки і оборони;
- подати в установленому порядку у шестимісячний строк після затвердження нової Стратегії національної безпеки України та за результатами проведення відповідних оглядів на розгляд Ради національної безпеки і оборони України проекти стратегій за відповідними сферами національної безпеки;
- подати у тримісячний строк після завершення відповідних оглядів у встановленому порядку до Ради національної безпеки і оборони України звіти про результати їх проведення.
- Національному інституту стратегічних досліджень організувати опрацювання до 30 вересня 2019 року методики проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони та надання відповідальним за проведення оглядів державним органам науково-методичної допомоги в проведенні таких оглядів.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.ТУРЧИНОВ

Про забезпечення проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України

- З метою належної організації проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України, **ПОСТАНОВЛЯЮ:**
- Утворити Організаційний комітет із забезпечення проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України (далі — Організаційний комітет).
Затвердити персональний склад Організаційного комітету (додається).
Організаційному комітету у дводенний строк затвердити план щодо організації та проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України.
 - Міністерству закордонних справ України вжити в установленому порядку заходів щодо запрошення іноземних делегацій (представників дипломатичного корпусу іноземних держав) для участі в заходах, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України, та вирішення питань, пов'язаних з їх перебуванням в Україні.
 - Міністерству внутрішніх справ України вжити додаткових заходів із забезпечення громадського порядку під час підготовки і проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України.
 - Кабінету Міністрів України, Державному управлінню справами здійснити фінансове, матеріально-технічне забезпечення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України.
 - Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення у засобах масової інформації заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України.
 - Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П.ПОРОШЕНКО

м. Київ
16 травня 2019 року
№228/2019

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 16 травня 2019 року № 228/2019

СКЛАД

Організаційного комітету із забезпечення проведення заходів, пов'язаних з інавгурацією новообраного Президента України

БОДНАР Петро Олегович — Перший заступник Керівника Апарату Верховної Ради України — керуючий справами, співголова Організаційного комітету (за згодою)
ДНІПРОВ Олексій Сергійович — Керівник Апарату Адміністрації Президента України, співголова Організаційного комітету
БОГДАН Андрій Йосипович — представник новообраного Президента України
ГЕЛЕТІЙ Валерій Вікторович — начальник Управління державної охорони України
ГРЕСЬКО Юрій Петрович — перший заступник Голови Державної прикордонної служби України
КЛІМІН Павло Анатолійович — Міністр закордонних справ України
КЛИЧКО Віталій Володимирович — голова Київської міської державної адміністрації
КОЛЕСНИК Ігор Іванович — перший заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України
КУЦІК Іван Маркович — Керівник Державного управління справами
МЕЛЬНИК Ярослав Володимирович — Керівник Головного департаменту Державного Протоколу та Церемоніалу Адміністрації Президента України
НАЛІВАЙКО Олег Ігорович — Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України
НИЩУК Євген Миколайович — Міністр культури України
ПОПОВ Роман Анатолійович — начальник Управління протоколу Секретаріату Кабінету Міністрів України
ТИМОШЕНКО Кирило Владленович — представник новообраного Президента України
ШЕФІР Сергій Нахманович — представник новообраного Президента України
ЯРОВИЙ Сергій Анатолійович — перший заступник Міністра внутрішніх справ України.

Голова Адміністрації Президента України І.РАЙНИН

Робота знаходить наполегливих соціум. На Сумщині обласна служба зайнятості активно використовує державні економічні важелі, завдяки яким на ринку праці заповнюють новостворені вакантні посади

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Сергієві Ц. 26 років. Попри молодий вік, устиг багато побачити і пережити. Насамперед брав участь у бойових діях у зоні АТО, проходячи службу на посаді фельдшера. Що це означає, зайве пояснювати. Адже десятки чи й сотні побратимів вчасно одержали від нього медичну допомогу, завдяки якій не тільки зберегли здоров'я, а й життя.

Але то у воєнних умовах. А ось у мирній обстановці Сергій ніяк не міг знайти себе, точніше, роботи, без якої, як кажуть, ні туди ні сюди.

Упродовж минулого року перебував на обліку в службі зайнятості — з 23 березня по 1 серпня, аж доки його прийняли на новостворене робоче місце малярем у ТОВ «Завод Кобзаренка», виробничі потужності якого розташовані у Липовій Долині та Ромнах. Гарантована зайнятість, вчасно виплачена зарплата, повний соціальний пакет гарантій — усе це додало не тільки сил, а й настрою, впевненості у завтрашньому дні.

Утім, таке саме робітниче новосілля у цьому товаристві справив не тільки Сергій, а й багато його земляків, знайомих, які свого часу перебували на обліку у службі зайнятості, зокрема учасники АТО.

Так, бойовий побратим 23-річний Володимир К. також почав працювати малярем торік наприкінці жовтня, а 51-річний Микола К., якому до пенсії за віком залишалося менш як 10 років і який був без роботи майже півроку, вже працює на новоствореному робочому місці різальником металу на ножицях і пресах.

Загалом упродовж останніх півтора-двох років «Завод Кобзаренка» прийняв на новостворені робочі місця дев'ятеро колишніх безробітних, а саме маляра, слюсаря з механоскладальних робіт, тракториста, слюсаря-ремонтника, електрогазозварника, різальника металу на ножицях і пресах, інших спеціалістів, потрібних виробництву.

Прикметно, що більшість тих, хто поповнив колектив заводу, прийнято саме на новостворені робочі місця. А це передбачає компенсацію витрат роботодавцям у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Як наголошує директор Сумського обласного центру зайнятості Володимир Підлісний, так держава підтримує прагнення роботодавців не тільки розвивати власне виробництво, а й ставати соціальним партнером служби і всіх, хто перебуває на обліку як безробітний.

Директор ТОВ «Завод Кобзаренка» Анатолій Кобзаренко наголошує, що то-



Фото: agroportal.ua

У ТОВ «Завод Кобзаренка» постійно створюють нові робочі місця

вариство впродовж останніх років тісно і результативно співпрацює з місцевими центрами зайнятості й має від цього неабиякі позитивні результати.

По-перше, виробництво, яке неухильно розвивається, потребує нових сучасних кадрів, які можна готувати у співпраці із центрами професійно-технічної освіти, що діють саме на базі служби зайнятості. Оскільки товариство належить до таких, то користь неочіненна.

По-друге, за кожного працевлаштованого безробітного з числа осіб, які потребують соціальних гарантій, суб'єктам малого підприємництва, що працюють у пріоритетних видах економічної діяльності, на нове робоче місце виплачується компенсація в розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з коштів Фонду загальнообов'язкового державного страхування на випадок безробіття. Чим не підтримка, якщо кожна гривня на особливому рахунку?

По-третє, надзвичайно важливий соціальний аспект розв'язання проблеми безробіття. Адже завдяки такій співпраці люди знаходять не тільки роботу, а й своє місце в житті.

Як каже Володимир Підлісний, ТОВ «Завод Кобзаренка» — далеко не єдиний приклад на Сумщині, де все більше роботодавців активно використовують надані державою можливості розвитку місцевих виробництв. Серед таких товариств, суб'єкти малого підприємництва, фізичні особи-підприємці, фермерські господарства, приватні підприємці, зокрема сумські ТОВ «КБ-Екопроект», «Насосна техніка» та «Престіж лайн», у Глухові — «Новбуд Глухів» і «Хлебосолофф», у Троїсті — «Сервіс-Преміум», у Ромнах — «Ала Інтернешнл», «Спецмонтаж-16» у Білопільському, ФГ «Фоменко» в Сумському районах та багато інших.

На цих підприємствах працевлаштовано безробіт-

них на такі посади: водій, швачка, гардеробник, енергетик, інженер-конструктор, директор з маркетингу, пекар, технік-електрик тощо. Тобто ринок праці пропонує широке коло вакансій, на які можуть претендувати відповідні фахівці.

Однак за бажання можна здобути іншу спеціальність, що особливо затребувана і максимально гарантує працевлаштування. Зокрема зварник пластмас. Наприклад, 27-річний сумчанин Дмитро Н. за основною освітою електрогазозварник. Оскільки тривалий час не міг знайти роботи навіть за сприяння служби зайнятості, пройшов перепідготовку в центрі ПТО Сумського ОЦЗ за спеціальністю «зварник пластмас» і вже працює в ТОВ «КБ-Екопроект».

Перенавчаються й інші спеціалісти, яких на ринку праці забагато: бухгалтери, юристи, економісти та інші. Загалом із 2013 року на Сумщині з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття сплачено 13,5 мільйона гривень за працевлаштування 2,3 тисячі осіб на нові робочі місця до 950 роботодавців.

Особливо активізувала ця робота останнім часом. Так, з початку року з компенсацією єдиного внеску одержали роботу 232 особи.

Але це стосується не лише означеної категорії громадян, а й осіб з інвалідністю, за працевлаштування яких на нові робочі місця також передбачено компенсацію. Із цими громадянами ведуть активну роботу, хоч на обліку їх ще перебуває чимало.

Не залишаються поза увагою і внутрішньо переміщені особи. Упродовж останніх чотирьох років з їхнього числа в області працевлаштовано 58 осіб до 52 роботодавців, для чого з відповідного фонду сплачено понад мільйон гривень.

Хоч пік відповідної роботи вже минув, кілька десятків громадян і досі перебувають на обліку, а служба зайнятості наполегливо шукає варіанти працевлаштування.

Компенсація єдиного внеску — це своєрідна подяка роботодавцям від держави за їхню соціальну відповідальність, а механізм вигідний їм, адже стимулює не лише створювати робочі місця, а й офіційно оформляти людей на роботу і забезпечувати їм соціальні гарантії.

ДО РЕЧІ

Вчитися допоможуть ваучери

Сумська обласна служба зайнятості втілює на практиці програму підтримання конкурентоспроможності громадян завдяки видачі ваучерів особам віком 45 років і старшим, які мають 15 років страхового стажу.

За словами директора Сумського обласного центру зайнятості Володимира Підлісного, триває інформаційно-роз'яснювальна робота з роботодавцями, навчальними закладами та населенням щодо перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності за рахунок ваучера.

Програма діє з 2013 року в межах коштів, наданих на її підтримку Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. За цей час на Сумщині ваучерами скористалися понад 1150 осіб відповідної вікової категорії.

Вартість ваучера, який видають тільки раз, — у межах вартості навчання, але не може перевищувати 10 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (з 1 січня цього року — 19 210 гривень). Якщо вона вища, особа або роботодавець можуть оплатити різницю. Останнім часом видано понад 50 ваучерів для навчання за професіями кухар, електрогазозварник, швачка, столяр.

СУБОТНІ ЗУСТРІЧІ

Мій співрозмовник має прізвиська, якими іронічно звуть його знайомі й не дуже люди: Борода, Дивак, Лісник, Дикун, Лісовик, Сті чи Снігова людина. Усі вони насамперед стосуються свідомо обраного ним способу життя: більшу частину року проводити у лісових хащах якнайдалі від цивілізації й людей. Маючи гарну квартиру в центрі Слов'янська, він, однак, вважає, що його справжній дім не в місті, а в лісі.

Думаєте, він у цей період підробляє, здаючи комусь житлову площу в оренду? Де там! Бо майже в усіх кімнатах міського помешкання аж трохи тісно від численних дарів лісу: скрізь різноманітні сухі химерні гілки та коріння і вироби з них, сушені трави, гриби, ягоди, фрукти тощо. Розливаючи і розхвалюючи чай, заварений із зібраних у лісі трав, лісова людина Володимир СТАНКОВ відповідає на запитання.

УК Володимире, а з чого почалися тривалі мандрівки на природу? Коли вперше відчули, що ліс — це саме те місце, де почувається найкомфортніше?

— Як і багато місцевих дітей, я ріс у звичайній міській коробці, але вже у ранньому віці збагнув, що мені тісно у стінах цього будинку. Помітно оживав, коли потрапляв до бабусі й дідуса, які мешкали за містом у власному будинку. Поряд були річка Торець, ліс, де я цілими днями пропадав. Оті яскраві дитячі враження дуже вплинули на мій подальший вибір у вже зрілому віці.

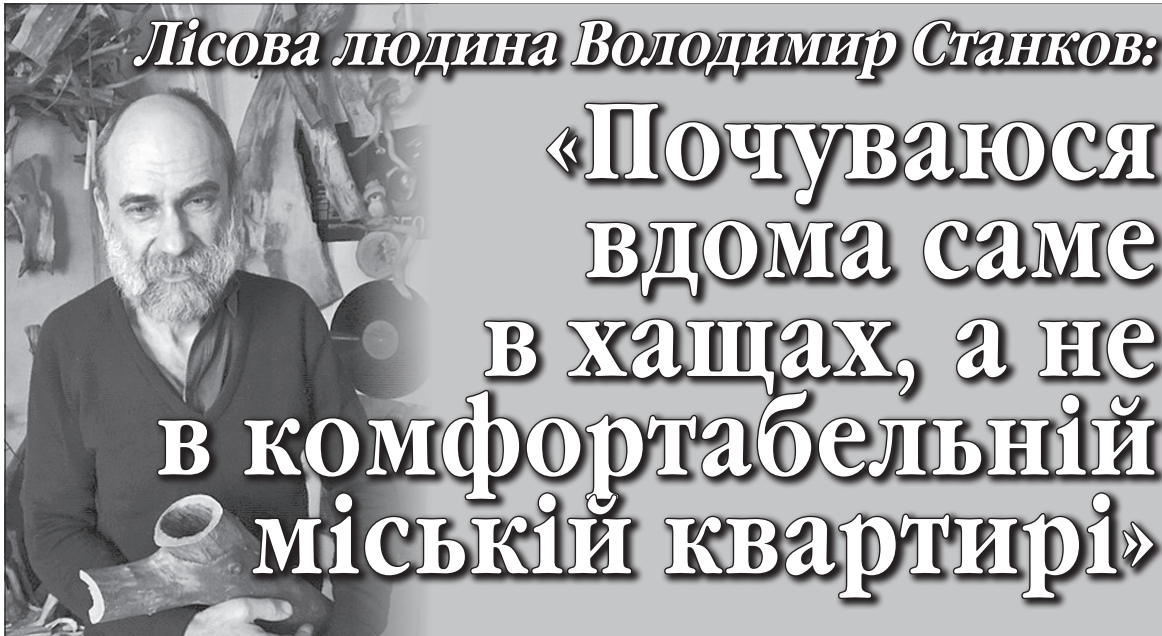
До природи був небайдужим змалку. Приміром, мріяв опинитися аж на далеких океанських атолах, про які читав у книжках. І коли в юності випала нагода побувати за кордоном, насамперед здійснив мрію: відвідав Океанію і побачив на власні очі мальовничі коралові острови і лагуни. Позитивних вражень, зрозуміло, море чи аж океан. Але тоді зрозумів: Україна і зокрема Донецьчина також не обділені унікальними природними куточками. Інша річ, що ми їх не завжди цінуємо, а іноді немов не помічаємо.

УК А як вам вдалося натрапити на один з них у лісовій місцевості північної Донеччини?

— Майже випадково. Якось знайомі покликали на відпочинок до лісу, розхвалюючи тамтешні місця. Я поїхав і відразу закохався в цю територію на березі Осколу. Здавалося б, на перший погляд, звичайний мішаний ліс, але тут відчув неабияку позитивну енергетику. Відтоді мене тягне туди немов магнітом. Саме там відчую: вдома! І здається, був на цьому місці не тільки протягом уже 23 років, коли незмінно сюди приїжджаю, а значно раніше. Чи й завжди.

УК Оскільки проводите тут не тільки вихідні, а значно більше часу, як вирішуєте житлову та інші побутові проблеми?

— До лісу вирушаю, щойно посправжньому тепліє, — у квітні, а в місто на зиму повертаюся, коли білі мухи летять. Раніше був у мене збірний будиночок, але потім його якісь вандалі зруйнували. Відтоді користуюся наметом. Ще є спальник. Облаштувую й кухню: багаття, де є піч на дровах, на якій вода закипає за 20 хвилин. А ще духовка, де печу для себе хліб без дріжджів. Сам роблю закваску, тісто. А потім використовую стару добре вичищену і прожарену виварку. Коли дрова перегорять, на жар, точніше, на цеглинки поряд



Лісова людина Володимир Станков:

«Почуваюся вдома саме в хащах, а не в комфортабельній міській квартирі»

ДОСЬЄ «УК»

Володимир СТАНКОВ. Народився 14 серпня 1956 року в Слов'янську Донецької області. Фотохудожник, дизайнер. Закінчив Харківське державне художнє училище за фахом «художнє оформлення і дизайн». Працював художником у Слов'янській міській художній майстерні, а також за кордоном: у Москві та Франкфурті-на-Майні (Німеччина). Останні роки — вільний художник.

ріал: каміння, цеглу тощо і капітально відремонтував її. Тепер зовсім інша річ. Думаю, на років з десять мого ремонту вистачить, а потім ще раз перероблю.

УК Ви згадували про збирання лікарських трав. Серйозно займаєтеся народною медициною?

— Вивчаю і практикую, але здебільшого на собі. Адже ще з дитинства, точніше з дев'ятирічного віку, принципово не вживаю жодних таблеток чи інших хімічних препаратів. Усе, що потрібно для профілактики та лікування людського організму, є в природі. Багато вивчав лікувальні та інші властивості рослин, а потім неодноразово перевіряв на практиці. Приміром, тисячолісник — це дуже ефективний антисептик, якщо є порізи чи забої. Він такий потужний, що йод чи зеленка відпочивають. Шавлія незамінна для полоскання ротової порожнини. Чистотіл чи ромашка пригодяться в іншій ситуації.

Лікарські трави — дуже тонка справа, бо їх використання, як і всіх інших препаратів, потребує міри. Але те, що у цій заповідній зоні всі трави екологічно

чисті, поза сумнівом. Отож збираю, сушу, готую відвари та настої і вживаю: раз на півроку роблю профілактику. Бо хоч до хвороб не схильний, на міських вулицях чимало різноманітних вірусів.

Багато знайомих знають про моє захоплення лікарськими травами, тому іноді звертаються по допомогу. Здебільшого даю поради щодо використання, але, правду кажучи, мало хто до них прислухається. Бо погодьтеся, значно легше і швидше проковтнути жменю таблеток, ніж довго готувати, проціджувати і настоювати відвари, а потім їх системно вживати.

Та був і протилежний випадок. У приятельки з Бахмута дитина до 11 років мала багато хвороб: медична картка завтовшки з тритомник літературного класика. Я відгукнувся на прохання допомогти і порекомендував відвар трав, наголосивши: щоб отримати позитивний результат, відвар потрібно пити регулярно тривалий час. А незабаром самопочуття дитини справді стало поліпшуватися, медики на черговому огляді запитали: «Де ви лікувалися?»

Крім трав, у лісі чимало корисних і смачних дарів природи. Тут і ягоди: малина, суниця, ожина. А шовковиця! А терен, з якого дуже смачне варення! Багато яблук, груш, дикого винограду. І все це росте в екологічно чистій зоні, тому смачніше й корисніше, ніж деінде.

УК Володимире, як вживаєтеся з тутешнім тваринним світом? Лісові брати менші не намагаються поквитатися за тих двоногих відпочивальників, які іноді поводяться по-дикунському?

— Ми добре порозумілися і ладнаємо. Тут мешкають косулі, лосі, лисиці, вовки, дикі кабани. Із менших — зайці, їжаки, різноманітні плазуни. А ще багато птахів, серед яких дуже рідкісні: наприклад, білогрудий канадський орел. Вони всі, схоже, давно зрозуміли: у їхніх володіннях оселився двоногий бородатий чоловік, який нікому не робить шкоди, а іноді чимось допоможе.

Не брехатиму: на руки до мене дикі звірі не просяться, птахи на плече не сідають. Проте малих кумедних зайченят можна погладити, бо вони мене не бояться. Косулі іноді приходять в гості просто до намету, але тільки тоді, коли я сам. Якщо ж до мене хтось завітав, то не підійдуть і близько.

А змії (тут повзають вузькі, гадюки чорні та шахівки) безцеремонніші. Якось одна з гадюк залізла переночувати у мій спальник. Я коли відчув щось холодне і присвітів ліхтариком, був не в захваті від такого сусідства, проте й не репетував. Кажу, мовляв, чого припхалася? Ти ж он яка холодна і мене не зігрієш. Помаленьку випроводив її. Та це було вперше і востаннє.

За ці 23 роки тільки раз почув незадоволене шипіння змії біля стежки, де проходив. Хтозна, може, в неї настрий поганій був чи день важкий видався?

УК А з людьми, які навідуються в ці місця, контактуєте?

— Звичайно, я ж не відлюдник. З тими, хто приїждять на пляжі на Осколі та водосховищі, контакту менше, бо рідше там буваю. А з тими, хто зупиняється на відпочинок у лісі, — будь ласка. І чимало цих людей також полюбили ці місця: деякі витрачають на дорогу цілий день, щоб побути тут кілька годин. Кажуть, що за цей час встигають підзарядитися місцевою позитивною енергією.

УК Володимире, а ця енергія допомагає вам у творчості? Кажуть, ви пишете вірші, а ще успішно займаєтеся комп'ютерною графікою.

— Вірші — це надто гучно сказано, але рядки поетичні чи прозові тут, повірте, мимохіть пишуться самі. Для творчості справді чудові умови. Та для мене головне інше. Я саме тут за ці роки почав жити наново. Відчув, що справді живу. Став інакше все сприймати, відчувати і ставитися до життя. А скільки всього переосмислив! Тому не для красного слівця часто кажу: мій справжній дім у цих лісових хащах, а не в місті. Бо ми ж усі, даруйте за банальність, звідси, із природи. І мабуть, кожен з людей у якийсь момент відчуває, хто він і де його справжні корені. Тому відомо чимало випадків, коли навіть заможні залишають комфортабельні квартири, інше майно та статки і переселяються ближче до природи. Із жиру бісяться? Навряд. Принаймні у моїй ситуації це точно.

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»



Фото Володимира Станкова

Заради ось таких краєвидів Володимир Станков і обрав домівку подалі від цивілізації

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Оноре де Бальзак: «Я прагну до України, як до оазису в пустелі»

ДАТА. 220 років тому народився видатний письменник, який був закоханий в Евеліну Ганську і красу нашого краю

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

Багато хто переконаний, що життя автора багатомної «Людської комедії» поєднує з нашою історією лише любов до прекрасної полячки, з якою письменник повинчався в Бердичеві за півроку до смерті. Перипетії цих романтичних стосунків набули широкого розголосу, затінивши не менш важливі для українців сторінки біографії класика світової літератури.

Які часи, такі й Гомери

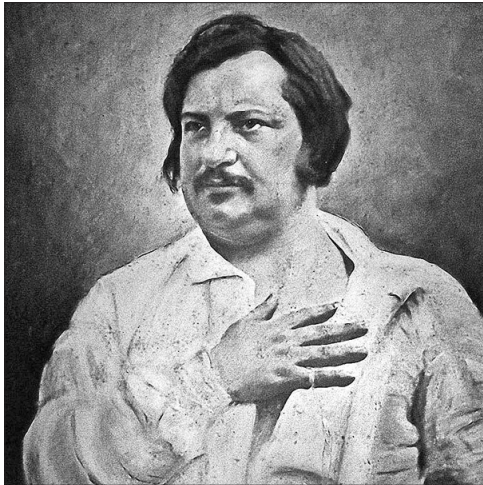
Літературознавці одностайні у визнанні Оноре де Бальзака не лише видатним митцем, а й основоположником абсолютно нового напрямку в красному письменстві — соціального роману. До цього прикладами були Вальтер Скотт із його історичною прозою та численна когорта авторів творів у готичному стилі з таємничими замками, ідеалізованими героями і мерзеними негідниками. Бальзак першим довів, що реальне життя сучасників не менш захопливе, ніж розповіді про події лицарських часів чи авантюрні романи.

За спогадами колеґ-літераторів, автор «Людської комедії» часто повторював, що «ви шукаєте людину, якою вона має бути, а я беру її такою, яка вона є. Обидва шляхи ведуть до однієї і тієї самої мети — побачити себе і стати кращим».

Критик Жуль-Амадей Барбе написав, що «до Бальзака існував лише особистісний роман. Завдяки письменникові роман став соціальним. Там, де раніше була тільки особа, постало ціле суспільство. Від аналізу літератури піднялася до синтезу. Бальзак не менш епічний, ніж Гомер».

У численних творах письменника, якого за життя співвітчизники визнавали всього-на-всього «найпродуктивнішим прозаїком», понад дві тисячі персонажів, кожен з яких цілком упізнаваний і реалістичний. Не даремно Бальзак полубляв наголошувати: «Я не придумую людську природу, я її спостерігаю і намагаюся відобразити такою, як вона є».

Нині вже важко повірити, що кандидатуру геніального митця аж двічі провалили на виборах до літературної академії Франції, імена більшості членів якої на сьогодні маловідомі навіть професійним історикам. «Несамовитий» російський критик Віссаріон Бєлінський, який із гнівом гаврував Тараса Шевченка, не менш негативно відгукнувся про твори класика світової літератури, герої якого, мовляв, «так подібні до справжніх,



Евеліна Ганська і Оноре де Бальзак були щасливими в цьому маєтку, який, за словами письменника, навряд чи можна назвати замком на кшталт Лувру

як сам Бальзак до великого письменника».

У католицькій Італії та Іспанії за життя прозаїка його книжки заборонили як аморальні. Папські булли з оголошенням про це видавали буквально через місяць одна після одної, як було це 4 лютого і 21 квітня 1842 року. Клерикал-публіцист Вейо заявив, що Бальзак «написав стільки огидних і соромицьких книжок, що їх важко навіть перелічити; він видавав такі пороки, які до цього не були відомі людству».

Видатна письменниця Жорж Санд констатувала, що «люди такі погані й такі хороші, як ті, що їх зобразив Бальзак. Сучасники не хотіли цього визнавати, однак із жадібністю читали його романи, в яких відчували трепет власного життя, читали із гнівом і захопленням».

Вічна тайна любові

Твори Бальзака ще за життя автора підкорили світ, і письменник мав повне право заявити: «Моя популярність починається відразу за кордонами Франції». Не стали винятком Російська імперія та Наддніпрянська Україна, яка на той час була її складовою — найрозвиненішою і в економічному, і в культурному плані.

Доказ цього — роман видатного письменника і графині Евеліни Ганської, лист

якої з підписом «інкогніто» не загубився серед тисяч адресованих Бальзакові відгуків шанувальників і шанувальниць його таланту. Саме ретельний і чесний аналіз творів митця й добросердні поради зачепили за живе серце класика і спонукали знавця людських душ до пошуку невідомої адресатки.

Не обділений жіночою прихильністю письменник, коханками якого були і простолюдинки, і маркизи та герцогині рідної Франції, де, за словами видатного прозаїка, «скрізь бачу пристрасть, але ніде не бачу розуму», вперше зустрів неймовірне для його рідного краю поєднання. Чи не цього Бальзаку досі не можуть вибачити співвітчизники, які невтомно стверджують, що, мовляв, «письменник покохав гроші Ганської, а вона — його славу»? Чи не парадокс, що у Франції, яку ми звикли вважати країною любові, найзаповітнішими бажаннями майбутнього класика було стати знаменитим і коханим?

Заслужена слава приїшла до нього спочатку за кордоном, а вже потім на рідній землі, а щастя кохати і бути коханим йому дала наша Україна. Не зайве нагадати, що батько майбутнього класика одружився аж 51-річним на молодшій за нього на 32 роки дівчині, яка, ставши матір'ю, не особливо пере-

ймалася дітьми. До чотирічного віку майбутнього письменника виховувала селянка-годувальниця у передмісті Парижа, а потім аж до відправлення на навчання бачив неньку двічі на день — уранці, коли діти віталися з нею, і ввечері, коли бажали їй на добраніч.

Згадуючи про величезні борги, з яких усе життя намагався виборсатися Бальзак, каторжно працюючи над черговими романами, зазвичай не згадують, що першопричиною цього стала недовіра рідних до таланту сина. Далеко не бідні батьки пошкодували кількох тисяч франків на утримання письменника-початківця, який вимушено взявся за відкриття власного бізнесу, прогорів і навіть знаним прозаїком постійно позичав у чергових кредиторів, щоб розрахуватися з тими, кому вже мав платити.

У цій ситуації знайомство з Евеліною Ганською, перша зустріч з якою відбулась у вересні 1833 року, аж ніяк не могло зарадити фінансовим справам Бальзака. Номінально начебто багата жінка була заміжня, і всім її майном розпоряджався чоловік. Лише у 1842 році Ганська овдовіла, але навіть після цього не стала вільною, бо опіку над майном однієї з найбагатших у Російській імперії магнаток перебрав

на себе цар Микола I. Він не хотів допустити, щоб після одруження з іноземцем землі й маєтки його підданої перейшли у руки «французика», якого демонстративно не прийняли у царському палаці під час приїзду Бальзака в 1843 році до Петербурга.

Лише після того, як багатства Евеліни Ганської успадкувала її донька, залишивши матері невеличку рентну плату, шлюб із Бальзаком став можливим. Для письменника це було здійсненням найзаповітнішої мрії, а для нареченої —

ковалю, здатного викувати з металу річ будь-якої складності й художньої цінності, і про «77 способів виготовлення хліба, що вказує на величезну здатність народу комбінувати нібито найпростіші речі», і про традицію селян їти в поле і з поля співаючи, що вразило уяву французів.

Та особливо влучна характеристика Бальзака побаченої прозорливим оком митця різниці між Росією й Україною. «Петербург — це нове місто, Москва — старовинне. Однак Київ — вічне місто, Північний Рим», — написав він у нотатках. Шість разів Бальзак приїжджав до Києва і звернув увагу на багатьма досі не помічену відмінність між тим, на що цілеспрямовано перетворили московити священне місто русичів: «Це татарське місто із трьомастами церквами, з багатствами Лаври і Святої Софії українських степів».

Мало хто до Бальзака помічав дисонанс між звичними для Московії «цибулинами» храмів, що постали в Києві за панування Російської імперії, й витонченою величчю давніх соборів Київської Русі, класичний взірць якої — будівля, споруджена в часи, коли на місці Москви ще були болота і ди-кі хаті.

Отож маємо напрочуд промовисте підтвердження того, що навіть листи і подорожні нотатки великого французів варто читати і перечитувати українцям, не кажучи вже про його твори, які не стільки про життя сучасної митцеві Франції, скільки про вічні для душі людини проблеми.

«Як багато серед патріотів тих, для кого слово Вітчизна нічого не означає», — обурювався Бальзак, немов знаючи, як під акомпанемент ура-патріотичних промов грабуватимуть Україну полчища корумпованих високопосадовців, а лідери численних націоналістичних мікропартійок більше перейматимуться посадами, ніж долею країни.

«Він руйнував гори із золота і нищив храми насолод, щоб показати, як серед оманливих химер і примар залишаються вічні праця і чесність», — так оцінила французька письменниця Жорж Санд творчість Бальзака. Його «Людська комедія» із втраченими ілюзіями, продажними депутатами і розкошами та злиденністю куртизанок — світських левиць — і про минуле, і про сучасний світ, у якому Україні й українцям ще належить обстоювати своє місце під сонцем і захистити від моральної іржі вічні цінності.

Прозорливість серця відомого митця

Завдяки проживанню в маєтку Ганської в селі Верхівня нині Ружинського району Житомирщини та численним візітам до Києва і Бердичева Оноре де Бальзак зміг добре вивчити і полубити наш край. Напрочуд промовисте визнання класика світової літератури: «Я прагну до України, як до оазису в пустелі».

Видатний майстер слова віддав належне таланту українців, написавши у листах рідним та знайомим і про талановитого самоука-

Фото з сайту ua.igroworld.com

РЕПОРТАЖ

Політ над гніздом «білого лебедя»



ПРОМОЦІЯ. У Полтаві набуває популярності музей важкої бомбардувальної авіації

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

Улітку 2007 року в гості до нас приїжджав родич із близького зарубіжжя, історик за освітою. Першого дня, коли заговорили про культурну програму, гість повідомив, що він дуже хоче побувати на аеродромі Полтава, де, за його інформацією, стоять просто неба стратегічні ракетоносці.

— У нашій країні теж є такі літаки, але до них і за кілька кілометрів не підпустять, тому що вони стоять на озброєнні наших ВПС, а у вас їх можна навіть помацати, — сказав він.

Крилаті експонати

І хоч я тоді авіацією не цікавився, вже наступного дня, прихопивши фотоапарат, поїхав з ним у щойно створений музей дальньої авіації. Провів там півдня, доки наш історик із круглими від захоплення очима метушився на злітній смугі й фотографував літаки, що наче велетенські птахи, граційно розсілися на аеродромному бетоні. Ці грізні машини справді вражають: виглядом, розмірами, бойовими можливостями.

Тепер на місце їхньої стоянки вже просто так не потрапиш: її обгороджено й надійно охороняють. Немає навколо бур'янів і кущів, а сама музейна експозиція істотно збагатилася. Там з'явилася космічна капсула, в якій космонавти повертаються на землю. До речі, на ній стоїть датований 1998 роком власноручний підпис першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка, який неодноразово відвідував музей.

— Цю капсулу везли з Феодосійського космічного науково-ви-

робувального інституту в Москві, але в дорозі машина, на якій її везли, поламалася, і наші льотчики доставили її сюди, — розповідає завідувач філії Національного військово-історичного музею України — Музею важкої бомбардувальної авіації Віктор Дейнега. — За неофіційною версією, у цій капсулі у 1971 році загинули члени екіпажу «Союз-11» космонавти Георгій Добровольський, Владислав Волков і Віктор Пацаєв.

Експозицію поповнили пам'ятники полтавцєві теоретикові космосу Юрієві Кондратюку — Шаргею, який розрахував шлях на Місяць, загиблим американським льотчиком і зенітником, учасникам операції «Френтік». З'явилися там й інші цікаві експонати, але, як і раніше, найбільше цікавлять відвідувачів саме стратегічні ракетоносці, зокрема Ту-16 («Борсук» за натовською класифікацією), що був на озброєнні у 226-му авіаційному полку, який базувався на аеродромі Полтава до 1986 року; найшвидший у світі бомбардувальник Ту-22МЗ, на якому з 1998-го по 2002 рік на посаді помічника командира корабля служив інженер музею Геннадій Дерикаптан; Ту-160, у народі «білий лебідь», який є тільки в музеї Полтави. Це найважчий у світі стратегічний бомбардувальник, який може летіти без дозаправлення в повітрі 14 тисяч кілометрів.

За словами Віктора Дейнеги, 19 таких літаків було на озброєнні 184-го Полтавсько-Берлінського Червонопрапорного авіаполку, що базувався в місті Прилуки Чернігівської області. Полк дуже швидко, всього за рік, їх освоїв, і за це його нагородили орденом Леніна.

Коли з незалежною Україною підписали договір про ліквідацію стратегічної авіації, 10 таких літаків утилізували у Прилуках, один перегнали на аеродром Полтава. Це зробив льотчик Валерій Щербак, який і нині живе в авіамістечку. Ще вісім машин віддали РФ за енергоносії. За деякою інформацією, вони перебувають нині на аеродромі в місті Енгельс Саратовської області й досі літають.

Є в колекції музею єдиний в Україні чотиримоторний Ту-95МС, «Ведмідь» згідно з натовською класифікацією, якого начальник відділу науково-просвітницької роботи музею Петро Романюк, що літав на ньому 17 років, також назвав унікальним.

Поряд із грізними ракетоносцями стоять МіГи, Іли, Су, гвинтокрилі різних модифікацій. Тільки за період із грудня минулого року по квітень цього експозиція поповнилася чотирма екземплярами винищувальної авіації. Керівництво музею планує привезти сюди ще й безпілотні літальні апарати.

Фотографія стане пам'ятником

Це стільки цікавого тільки на відкритій стоянці авіаційної техніки.

Є що подивитися й у військово-історичній (13 залів) експозиції музею. Там створено яскраві чудово оформлені куточки, присвячені начальникові штабу у 1985—1987 роках 13-ї гвардійської Дніпропетровсько-Будапештської важкої бомбардувальної авіаційної дивізії, яка дислокувалася на аеродромі Полтава, генералові Джохару Дудаєву, видатним космонавтам і науковцям — українцям за походженням, 8-й санітарній роті, яка у серпні 2014 року повернула



Американці в Полтаві, 1944 рік. Сержант Вайншенкер і технік-сержант Топпс поряд із сином полку 169-ї авіабази особливого призначення під Полтавою. Його ім'я невідоме, мав 10 років, служив помічником техніки з озброєння

на Полтавщину тіла загиблих під Іловайськом полтавських воїнів, надала допомогу пораненим і вивезла їх із полону. Але це вже інша тема.

Важливо, що Полтавський музей важкої бомбардувальної авіації стрімко розвивається, стає дедалі популярнішим.

Як повідомив Віктор Дейнега, торік його відвідали 18 тисяч осіб. Петро Романюк назвав ще більшу цифру — майже 50 тисяч. За його словами, Віктор Григорович не врахував пільгових категорій відвідувачів, ветеранів і військовослужбовців.

— Цього року, — сказав він, — музей відвідало на тисячу осіб більше, ніж торік.

У зв'язку з цим виникла проблема підвезення людей до відкритої музейної стоянки літаків, бо подарований музеєві Полтавським ГЗК

мікроавтобус уже з цим не справляється. Потрібен ще один, більший автобус. Як-не-як, відстань між основними експозиціями — 3 кілометри, а серед відвідувачів чимало людей похилого віку й дітей. Приїжджають у музей і гості з-за кордону, зокрема зі США, Австралії, Великої Британії, які хочуть подивитися на місця, де воювали їхні предки учасники операції «Френтік».

З автобусом музеєві пообіцяла допомогти Полтавська облдержадміністрація.

Збільшення експозицій створило ще одну проблему — у штаті гостро не вистачає авіаційних техніків, екскурсоводів, наукових співробітників, двірників.

Завідувач філії нацмузею повідомив важливу новину. З нагоди 75-річчя операції «Френтік» колектив музею і громадська організація «Ветерани дальньої авіації» проведуть відповідну організаційну роботу, щоб спорудити в цьому році на території авіамістечка кам'яний або бронзовий пам'ятник її учасникам — американським льотчикам. Його планують розмістити перед історичною будівлею, будинком №1, де був штаб американців і їхня їдальня.

На переконання ініціаторів, ця акція зміцнить дружбу між українським та американським народами. Пам'ятник буде приблизною копією фотографії, де поряд сидять і розмовляють американський льотчик і хлопчик-полтавець, який тримає у руках паперовий літачок.

Як повідомив начальник відділу науково-фондової роботи музею Анатолій Мартиненко, питання відведення землі під майбутній пам'ятник Полтавська міська рада вже вирішила, незабаром вирішать і питання його фінансування.

ДОВІДКА «УК»

Аеродром Полтава ініціював у 1923 році відомий льотчик часів Першої світової війни Микола Камарницький. У грудні 1941-го та на початку червня 1942-го на цьому аеродромі приземлявся літак Адольфа Гітлера. У 1942 році він у Полтаві затверджував план наступу на Кавказ — так званий план «Блау». А 1941-го прилітав, щоб відсторонити від командування командувача 6-ю армією, яка брала Варшаву, Париж, генерал-полковника Карла Рудольфа фон Рундштедта.

У 1942 році інший літак доставив сюди нового командувача 6-ї гітлерівської армії на той час генерал-лейтенанта Фрідріха Паулюса, в майбутньому фельдмаршала, якого взяли в полон під Сталінградом.

У 1944 році звідси, згідно з домовленістю Сталіна й Рузвельта, здійснювали спільні човникові стратегічні повітряні операції на важливі об'єкти нацистської Німеччини.

На аеродромі Полтава нацисти розбомбили більш як сотню американських літаків, які брали участь в операції з кодовою назвою «Френтік». Трагедія сталася в ніч із 21 на 22 червня 1944 року. Тоді загинули два американські льотчики лейтенанти Раймонд Естлі й Джоєф Лукасик, 31 радянський солдат. 100 бійців, зокрема 15 американських пілотів, було поранено.

Потім операцію «Френтік» відновили. 18 травня 1946 року сюди з міста Любліна перебазували 13-ту гвардійську Дніпропетровсько-Будапештську ордену Суворова важку бомбардувальну авіадивізію, в якій у різний час служили аж 67 Героїв Радянського Союзу.



Космічна капсула із власноручним підписом Леоніда Каденюка

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення функціонування української мови як державної

Верховна Рада України, керуючись Конституцією України, що визначає українську мову як єдину державну мову в Україні та покладає на державу обов’язок забезпечувати всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;

діючи відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99, яким встановлено, що українська мова як державна є обов’язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом;

зважаючи на Концепцію державної мовної політики, затверджену Указом Президента України від 15 лютого 2010 року № 161/2010, яка визначає стратегічні пріоритети в подоланні спричинених багатовіковою асиміляційною політикою колонізаторів та окупантів деформацій національного мовно-культурного і мовно-інформаційного простору та відповідно до якої повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території держави є гарантією збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України;

усвідомлюючи, що українська мова є визначальним чинником і головною ознакою ідентичності української нації, яка історично сформувалася і протягом багатьох століть безперервно проживає на власній етнічній території, становить переважну більшість населення країни і дала офіційну назву державі, а також є базовим системотвірним складником української громадянської нації;

прагнучи до посилення державотворчих і консолідаційних функцій української мови, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України;

маючи на меті створення належних умов для забезпечення і захисту мовних прав і потреб українців;

а також беручи до уваги Висновок Європейської комісії за демократію через право, відповідно до якого за особливих умов, що склалися в Україні, збалансована політика у мовній сфері вимагає належних гарантій для збереження державної мови як інструмента єднання суспільства, та Рекомендацію Європейської комісії за демократію через право українському законодавчому органу віднайти істотно прийнятніші способи підтвердження верховенства української мови як єдиної державної мови та вжити додаткових заходів для зміцнення її ролі в українському суспільстві, ухвалює цей Закон.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Стаття 1. Статус української мови як єдиної державної мови в Україні

- Єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова.
- Статус української мови як єдиної державної мови зумовлений державотворчим самовизначенням української нації.
- Державний статус української мови є невіддільним елементом конституційного ладу України як унітарної держави.
- Статус української мови як єдиної державної мови в Україні визначається виключно Конституцією України.
- Порядок функціонування і застосування державної мови визначається виключно законом.

6. Навмисне спотворення української мови в офіційних документах і текстах, зокрема навмисне застосування її з порушенням вимог українського правопису і стандартів державної мови, а також створення перешкод та обмежень у застосуванні української мови тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

7. Статус української мови як єдиної державної мови передбачає обов’язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом.

8. Українська мова як єдина державна мова виконує функції мови міжетнічного спілкування, є гарантією захисту прав людини для кожного українського громадянина незалежно від його етнічного походження, а також є фактором єдності і національної безпеки України.

Стаття 2. Сфера дії Закону

- Цей Закон регулює функціонування і застосування української мови як державної у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України.
- Дія цього Закону не поширюється на сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів.

3. Порядок застосування кримськотатарської мови та інших мов корінних народів, національних меншин України у відповідних сферах суспільного життя визначається законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Стаття 3. Завдання Закону

- Завданнями цього Закону є:
 - захист державного статусу української мови;
 - утвердження української мови як мови міжетнічного спілкування в Україні;
 - забезпечення функціонування державної мови як інструмента об’єднання українського суспільства, засобу зміцнення державної єдності та територіальної цілісності України, її незалежної державності і національної безпеки;
 - забезпечення застосування української мови як державної на всій території України у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, а також у міжнародному спілкуванні, під час здійснення посадових та службовими особами представницьких функцій;
 - забезпечення розвитку української мови для зміцнення національної ідентичності, збереження національної культури, традицій, звичаїв, історичної пам’яті та забезпечення її подальшого функціонування як державотворчого чинника української нації;
 - підтримка української мови шляхом сприяння:
 - володінню українською мовою громадянами України;
 - розвитку української жестової мови як основного або одного з основних засобів спілкування жестомовних осіб. Статус, засади та порядок застосування української жестової мови визначаються законом;
 - застосуванню української мови відповідно до вимог українського правопису та інших стандартів державної мови;
 - вживанню замість іноземних українських слів, словосполучень і термінів у разі, якщо в українській мові існують рівнозначні відповідники, та підвищенню рівня обізнаності громадян про них;
 - запобіганню вульгаризації української мови та змішуванню її з іншими мовами;
 - поширенню знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур;
 - популяризації діалектів і говірок української мови та їх збереженню;
 - вивченню української мови в Україні та за кордоном;
 - поширенню української мови у світі та сприяння в задоволенні мовних потреб закордонних українців і громадян України, які проживають або тимчасово перебувають за межами України.

Стаття 4. Статус української жестової мови та мовні права жестомовних осіб

- Українська жестова мова є мовою спільноти жестомовних осіб.
- Українська жестова мова — природна візуально-жестова мовна система з власною лексико-граматичною структурою, що сформувалася еволюційним шляхом і використовується як основний або один з основних засобів спілкування жестомовних осіб, які постійно проживають або впродовж тривалого часу проживали на території України.
- В Україні кожному гарантується право вільно використовувати українську жестову мову в суспільному житті, вивчати та підтримувати її, а також навчатися українською жестовою мовою.
- Жодне з положень цього Закону не може тлумачитися як таке, що спрямоване на звуження сфери використання української жестової мови.

Стаття 5. Державна програма сприяння опануванню державної мови

- Кабінет Міністрів України затверджує і забезпечує виконання Державної програми сприяння опануванню державної мови (далі — Програма).
- Програма визначає основні стратегічні цілі та пріоритетні завдання державної політики щодо підтримки державної мови впродовж відповідного періоду часу, а також заходи, що плануються здійснити для досягнення зазначених цілей і реалізації завдань.
- Відповідно до Програми Кабінет Міністрів України вживає заходів для створення та забезпечення діяльності мережі державних, комунальних курсів з вивчення державної мови громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, створює умови для розвитку суб’єктів освітньої діяльності, які дають змогу кожній особі опанувати державну мову, в тому числі шляхом неформальної та інформальної освіти.
- Програма має розроблятися і реалізовуватися з урахуванням установлених законом гарантій і пільг, необхідних для задоволення потреб громадян України, іноземців та осіб без громадянства у вивченні державної мови та поширенні її використання як в Україні, так і поза її межами.

Розділ II

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ

Стаття 6. Обов’язок громадянина України володіти державною мовою

- Кожний громадянин України зобов’язаний володіти державною мовою.
- Держава забезпечує кожному громадянину України можливості для опанування державної мови через систему закладів дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих, а також через підтримку неформальної та інформальної освіти, спрямованої на вивчення державної мови.
- Держава організовує безкоштовні курси української мови для дорослих та забезпечує можливість вільно опанувати державну мову громадянам України, які не мали такої змоги.

Стаття 7. Обов’язок володіти державною мовою для набуття громадянства України

- Особа, яка має намір набутти громадянство України, зобов’язана засвідчити відповідний рівень володіння державною мовою.
- Особи, які мають визначні заслуги перед Україною, у тому числі іноземці та особи без громадянства, які в установленому законодавством України порядку проходять військову службу у Збройних Силах України та нагороджені державною нагородою, і особи, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України, мають право на набуття громадянства України без засвідчення рівня володіння державною мовою. Такі особи зобов’язані опанувати державну мову на рівні, визначеному законодавством, упродовж одного року з дня набуття громадянства.
- Вимоги до рівня володіння державною мовою, необхідного для набуття громадянства України, визначає Національна комісія зі стандартів державної мови.
- Складання іспиту на рівень володіння державною мовою, необхідний для набуття громадянства України, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Мова документів, що посвідчують особу громадянина України

- Документи, що посвідчують особу громадянина України, складаються державною мовою. У випадках, визначених законом і міжнародними договорами, згоду на обов’язковість яких надано Верховною Радою України, такі документи складаються іншими мовами та дублюються державною мовою.
- Громадяни України, рідна мова яких відмінна від української, мають право на транскрибований запис своїх прізвища та імені відповідно до своєї національної традиції в документах, що посвідчують особу громадянина України, відповідно до статті 40 цього Закону.
- Запис прізвища та імені в паспорті громадянина України для виїзду за кордон здійснюється у транскрипції з української мови.

Розділ III

ОБОВ’ЯЗОК ВОЛОДІТИ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

Стаття 9. Особи, які зобов’язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов’язків

- Володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов’язків зобов’язані:

- Президент України, Прем’єр-міністр України, Перший віце-прем’єр-міністр України, віце-прем’єр-міністри України, інші члени Кабінету Міністрів України, перші заступники та заступники міністрів, керівники інших центральних органів виконавчої влади та їх заступники, Глава Адміністрації Президента України та його заступники, Секретар Ради національної безпеки і оборони України та його заступники, Голова Служби безпеки України та його заступники, Голова Служби зовнішньої розвідки України та його заступники, Генеральний прокурор та його заступники, керівники регіональних та місцевих прокуратур, керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та його заступники, члени Ради Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Голова Антимонопольного комітету України, інші державні уповноважені Антимонопольного комітету України, голови територіальних відділень Антимонопольного комітету України, члени Національного агентства з питань запобігання корупції, члени Національної комісії зі стандартів державної мови, члени Центральної виборчої комісії, члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, члени національних комісій регулювання природних монополій, члени Національної комісії з ціних паперів та фондового ринку, члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, члени інших державних колегіальних органів, Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України та його заступники, Голова Фонду державного майна України та його заступники, постійні представники Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Президента України у Конституційному Суді України, Директор Національного антикорупційного бюро України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його представники, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим та його заступники, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступники, міністри Автономної Республіки Крим, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступники;
- депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, посадові особи органів місцевого самоврядування;
- державні службовці;
- голови місцевих державних адміністрацій, їх перші заступники та заступники;
- службовці Національного банку України;
- особи офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом;
- особи начальницького (середнього і вищого) складу Національної поліції, інших правоохоронних та розвідувальних органів, посадові особи інших органів, яким присвоюються спеціальні звання;
- особи рядового, сержантського і старшинського складу Національної поліції, інших правоохоронних, розвідувальних органів, інших органів, яким присвоюються спеціальні звання;
- прокурори;
- судді, які обрані чи призначені відповідно до Конституції України та здійснюють правосуддя на професійній основі, члени та дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Вищої ради правосуддя;
- адвокати;
- нотаріуси;
- керівники закладів освіти всіх форм власності;
- педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ та працюють на тимчасовій основі як науковці, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови;
- медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров’я;
- посадові та службові особи підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності, не визначені в підпунктах 1-15 частини першої цієї статті, крім осіб, які не є громадянами України.

2. Володіти державною мовою зобов’язані особи, які претендують на обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою цієї статті.

Стаття 10. Вимоги щодо рівня володіння державною мовою

- Вимоги щодо відповідного рівня володіння державною мовою особами, визначеними статтею 9 цього Закону, встановлює Національна комісія зі стандартів державної мови.
- Рівень володіння державною мовою особами, визначеними пунктами 1, 3, 4, 7, 9, 10, 13 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчується державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою (далі — державний сертифікат), що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.
- Рівень володіння державною мовою особами, визначеними пунктами 2, 5, 6, 8, 11, 12, 14-16 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчується документом про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.
- Документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою, подається особою до обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою статті 9 цього Закону.

Стаття 11. Рівні володіння державною мовою

- Класифікація рівнів володіння державною мовою розробляється і затверджується Національною комісією зі стандартів державної мови з урахуванням рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR).
- За результатами проведеного іспиту на визначення рівня володіння державною мовою особа отримує державний сертифікат про рівень володіння державною мовою (далі — державний сертифікат), що засвідчує один з рівнів за шкалою, встановленою частиною третьою цієї статті.
- Шкала рівнів володіння державною мовою визначає три загальні рівні навичок: початковий рівень А, середній рівень В та рівень вільного володіння мовою С. Державний сертифікат початкового рівня першого ступеня (A1) засвідчує, що особа розуміє і може вживати загальні вирази та найпростіші фрази, необхідні для

задоволення конкретних потреб, зокрема представити себе чи іншу особу, запитати і відповісти на запитання про себе (місце проживання, родину, особисті речі тощо); може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий допомогти.

Державний сертифікат початкового рівня другого ступеня (A2) засвідчує, що особа розуміє та може вживати окремі фрази та широко вживані вирази, пов’язані з конкретними сферами повсякденного життя (елементарна інформація про себе та свою сім’ю, здійснення покупок, місцева географія, працевлаштування тощо); може спілкуватися у ситуації, коли необхідний простий і безпосередній обмін інформацією на звичні теми.

Державний сертифікат середнього рівня першого ступеня (B1) засвідчує, що особа розуміє основний зміст чіткої, стандартної інформації на теми, близькі і часто вживані на роботі, у навчанні, під час дозвілля тощо. Рівень знання української мови дає змогу впоратися в більшості ситуацій, що можуть виникнути під час подорожі Україною. Особа може просто і доладно висловлюватися, зокрема на теми, що належать до особистих зацікавлень; здатна описати особистий досвід, події, мрії, плани, надати стислі пояснення щодо точки зору на деякі події.

Державний сертифікат рівня вільного володіння другого ступеня (B2) засвідчує, що особа може розуміти основні ідеї комплексного тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, включаючи спеціалізовані дискусії за своїм фахом; може спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який уможливиле регулярні відносини з ними, не викликаючи труднощів для жодної зі сторін; може чітко і докладно висловлюватися з багатьох тем, зокрема висловлювати свою думку з певного питання, наводячи переваги і недоліки різних позицій.

Державний сертифікат рівня вільного володіння першого ступеня (C1) засвідчує, що особа може розуміти широкий спектр складних і великих за обсягом текстів та розпізнавати в них прихований зміст; може висловлюватися швидко і спонтанно без помітних ускладнень, пов’язаних з пошуком засобів вираження, легко і точно використовувати українську мову у спілкуванні, навчанні та для досягнення професійних цілей; може чітко, структуровано і докладно висловлюватися зі складних тем, демонструючи володіння знаннями правил граматики.

Державний сертифікат рівня вільного володіння другого ступеня (C2) засвідчує, що особа легко розуміє практично все, що чує або читає, може узагальнити інформацію з різних усьох члн письменних джерел, зробити аргументований виклад у логічній, послідовній формі, а також висловлюватися спонтанно, швидко і точно, передаючи найтонші відтінки смислу навіть у складних ситуаціях.

Розділ IV

ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В РОБОТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ ВЛАДИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ І КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

Стаття 12. Робоча мова діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності

- Робочою мовою діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, у тому числі мовою засідань, заходів, зустрічей та мовою робочого спілкування, є державна мова.
- Робочою мовою діяльності закордонних дипломатичних установ України, інших державних представництв за кордоном є державна мова.
- У разі якщо під час засідання, заходу або зустрічі використовується інша мова, ніж державна, має бути забезпечений переклад державною мовою.
- Робочою мовою міжнародних заходів, засідань, зустрічей є державна та/або інша мова, визначена організаторами чи міжнародним договором. Під час засідань, зустрічей та робочого спілкування визначеного кола осіб з іноземцями чи особами без громадянства може застосовуватися інша мова, прийнята для учасників.
- Встановлені цією статтею вимоги застосовуються з урахуванням особливостей, визначених статтями 21-23 цього Закону.

Стаття 13. Застосування державної мови в нормативних актах, діловодстві та документообігу

- Мовою нормативно-правових актів і актів індивідуальної дії, діловодства і документообігу органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування є державна мова.
- Проекти нормативно-правових актів і актів індивідуальної дії органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування складаються відповідно до стандартів української правничої термінології, що встановлюються Національною комісією зі стандартів державної мови.
- Нормативно-правові акти і акти індивідуальної дії органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування оприлюднюються державною мовою в порядку, визначеному законом.
- На території Автономної Республіки Крим акти індивідуальної дії органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування оприлюднюються державною мовою та можуть додатково оприлюднюватися у перекладі кримськотатарською мовою як мовою корінного народу в Україні.
- Мовою локальних актів, що регулюють діяльність підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, є державна мова.
- Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної і комунальної форм власності беруть до розгляду документи, складені державною мовою, крім випадків, визначених законом.
- Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної і комунальної форм власності в листуванні з іноземними адресатами можуть застосовувати іншу мову, ніж державна.
- Відповіді на звернення фізичних та юридичних осіб до органів державної влади, органів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності надаються державною мовою, якщо інше не встановлено законом.

Стаття 14. Застосування державної мови в судочинстві

- У судах України судочинство провадиться, а діловодство здійснюється державною мовою.
- У судовому процесі може застосовуватися інша мова, ніж державна, у порядку, визначеному процесуальними кодексами України та Законом України «Про судочинство».
- Суди ухвалюють рішення та оприлюднюють їх державною мовою у порядку, встановленому законом. Текст судового рішення складається з урахуванням стандартів державної мови.

Стаття 15. Застосування державної мови у Збройних Силах України та інших військових формуваннях

- Мовою нормативних актів, документації, діловодства, команд, навчання, виховних заходів, іншого статутного спілкування та службової діяльності у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених відповідно до закону, є державна мова.

Стаття 16. Застосування державної мови в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями

- Мовою нормативних актів, документації, діловодства, службової діяльності та спілкування з громадянами України в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями є державна мова.
- З особою, яка не розуміє державної мови, працівник органу правопорядку, розвідуального органу, державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями може спілкуватися мовою, прийнятною для сторін, а також за допомогою перекладача.

Стаття 17. Застосування державної мови під час перетину державного кордону України

- Під час перетину громадянами України державного кордону України прикордонний, митний та інші види контролю здійснюються державною мовою.
- Під час перетину іноземцями або особами без громадянства державного кордону України прикордонний, митний та інші види контролю здійснюються державною мовою або іншою мовою, якою володіє посадова чи службова особа, яка здійснює контроль.

Стаття 18. Застосування державної мови у процесі виборів і референдумів

- Мовою виборів і референдумів та мовою діяльності виборчих комісій та комісій з референдуму є державна мова.
- Виборча документація та документація референдумів складається державною мовою.
- Бюлетені для голосування на виборах і референдумах виготовляються державною мовою.
- Матеріали передвиборної агітації, що транслюються на телебаченні, радіо, розміщуються на носіях зовнішньої реклами, поширюються у вигляді листівок і газет або в мережі Інтернет, виконуються державною мовою.

Матеріали передвиборної агітації, у тому числі відеоматеріали про вибори Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів і посадових осіб органів місцевого самоврядування, всеукраїнські і місцеві референдуми та їх результати, а також політична реклама, передвиборна агітація та теледебати адаптуються для сприйняття жестомовними особами

ДОКУМЕНТИ

шляхом перекладу українською жестовою мовою та/або субтитрування українською мовою з урахуванням вимог, встановлених законом.

5. У порядку і на умовах, визначених законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України, в окремих населених пунктах допускається поширення матеріалів передвиборної агітації, виконаних державною мовою та дубльованих мовами відповідних корінних народів, національних меншин України.

Стаття 19. Застосування державної мови під час укладення міжнародних договорів України

- Міжнародні двосторонні договори України укладаються державною мовою та мовою іншої сторони, якщо інше не передбачено таким міжнародним договором.
- Міжнародні багатосторонні договори укладаються мовами, погодженими сторонами.

Розділ V ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ В ПУБЛІЧНИХ СФЕРАХ

Стаття 20. Державна мова у сфері трудових відносин

1. Ніхто не може бути примушений використовувати під час перебування на роботі та виконання обов'язків за трудовим договором іншу мову, ніж державна, крім випадків:

- обслуговування споживачів та інших клієнтів, які є іноземцями чи особами без громадянства;
- створення юридичних, технічних, інформаційно-реklamних текстів та інших повідомлень і документів (у тому числі устних), адресатами яких є іноземці чи особи без громадянства, юридичні особи, органи і посадові особи іноземних держав і міжнародних організацій.

2. Трудові договори в Україні укладаються державною мовою, що не перешкоджає використовувати сторонам трудового договору його переклад.

Стаття 21. Державна мова у сфері освіти

1. Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою відповідної національної меншини України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою.

Особам, які належать до корінних народів України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної і загальної середньої освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідного корінного народу України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідного корінного народу України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) із навчанням державною мовою.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини України в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства.

Особам з порушенням слуху забезпечується право на навчання жестовою мовою та на вивчення української жестової мови.

2. Заклади освіти забезпечують обов'язкове вивчення державної мови, зокрема заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, в обов'язі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, іноземцям та особам без громадянства створюються належні умови для вивчення державної мови.

3. Мовою зовнішнього незалежного оцінювання за результатами здобуття повної середньої освіти та вступних випробувань є державна мова, крім зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов.

4. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови, в державних і комунальних закладах освіти.

5. У закладах освіти відповідно до освітньої програми одна або декілька дисциплін можуть викладатися двома чи більше мовами — державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

6. За бажанням здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти заклади освіти створюють можливості для вивчення ними мови корінного народу, національної меншини України як окремої дисципліни.

7. Викладання іноземної мови в закладах освіти і на курсах з вивчення іноземних мов здійснюється відповідно іноземною або державною мовою.

8. Держава сприяє створенню та функціонуванню за кордоном закладів освіти, в яких навчання здійснюється державною мовою або вивчається державна мова.

9. Особливості використання мов в окремих видах та на окремих рівнях освіти визначаються спеціальними законами.

Стаття 22. Державна мова у сфері науки

1. Мовою науки в Україні є державна мова.

2. Наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.

3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою.

Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов'язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою.

4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупності статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою.

5. Мовою публічних наукових заходів (наукові конференції, круглі столи, симпозіуми, семінари, наукові школи тощо) може бути державна мова та/або англійська мова.

Мовою публічних наукових заходів на тему певної іноземної мови (мовознавство) або іноземної літератури може бути відповідна іноземна мова.

Якщо проведення наукового заходу здійснюється іноземною мовою, організатор зобов'язані повідомити про це учасників заходу заздалегідь. У такому разі здійснення перекладу державною мовою не є обов'язковим.

3. За будь-яких обставин особа, яка бере участь у будь-якому публічному науковому заході, не може бути позбавлена права використовувати державну мову.

Стаття 23. Державна мова у сфері культури

1. Держава забезпечує застосування державної мови у сфері культури.

2. Мовою проведення культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів є державна мова. Застосування інших мов під час таких заходів дозволяється, якщо це виправдано художнім, творчим задумом організатора заходу, а також у випадках, визначених законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України. Положення цієї частини не поширюються на застосування мов під час виконання та/або відтворення пісень, інших музичних творів з текстом, фонограм.

Супровід (конферанс) культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів в Україні здійснюється державною мовою. У разі якщо супровід (конферанс) здійснює особа, яка не володіє державною мовою, організатор забезпечує синхронний або послідовний переклад такого виступу державною мовою. Особливості супроводу (конферансу) культурно-мистецьких та видовищних заходів в Україні, що проводяться на виконання міжнародних зобов'язань перед Європейською мовною спілкою, визначаються домовленістю сторін. Законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України можуть встановлюватися особливості використання мов корінних народів, національних меншин України під час супроводу (конферансу) культурних заходів, організованих відповідною меншиною.

3. Оголошення, афіші, інші інформаційні матеріали про культурно-мистецькі та видовищні заходи і вхідні квитки виготовляються державною мовою. В оголошеннях, афішах, інших інформаційних матеріалах допускається використання інших мов поряд з державною мовою, при цьому текст іншою мовою не може бути більшим за обсягом та шрифтом, ніж текст державною мовою. Вимоги щодо розміру шрифту не є обов'язковими при написаних власним іменем виконавців, назв колективів і творів, охоронюваних законом торговельних марок (знаків для товарів і послуг).

4. Публічне виконання та/або публічний показ театральної вистави іншою мовою, ніж державна, в державному чи комунальному театрі супроводжуються перекладом державною мовою за допомогою субтитрів, звукового перекладу чи в інший спосіб.

5. Мовою музейної справи та мистецьких виставок є державна мова.

Музейний облік у музеях усіх форм власності здійснюється державною мовою.

Інформація про музейні предмети, що демонструються в музеях та на мистецьких виставках, подається державною мовою. Поряд з державною мовою інформація про музейні предмети може дублюватися іншими мовами. У письмовій інфор-

мації про музейні предмети напис іншою мовою розміщується нижче або праворуч від напису державною мовою. Розмір шрифтів тексту інформації про музейні предмети державною мовою має бути не меншим за розмір шрифтів відповідного тексту іншою мовою. Аудіовізуальна інформація про музейні предмети державною мовою має бути виконана не менш розбірливо, гучно та зрозуміло, ніж відповідна інформація іноземною мовою.

Вхідні квитки для відвідування музею чи виставки, публічні оголошення про виставки виготовляються державною мовою. Дopusкається дублювання інформації на вхідних квитках іншою мовою. Розмір шрифтів тексту будь-якою іншою мовою на вхідних квитках не може бути більшим за розмір шрифтів тексту державною мовою.

Інформаційна продукція про музей чи виставку виконується державною мовою, а за потреби — також іншими мовами.

6. Мовою поширення та демонстрування фільмів в Україні є державна мова.

Фільми, вироблені суб'єктами кінематографії України, розповсюджуються та демонструються в Україні з мовною частиною звукового ряду, виконаною державною мовою, у тому числі шляхом дублювання або озвучення. Національні фільми можуть демонструватися кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів відповідно до Закону України «Про кінематографію». У разі використання в мовній частині звукового ряду, виконаній державною мовою, у тому числі шляхом дублювання або озвучення, реплік іншими мовами такі репліки мають бути озвучені чи субтитровані державною мовою. Сумарна тривалість субтитрованих реплік, виконаних іншими мовами у фільмі, не може перевищувати 10 відсотків сумарної тривалості всіх реплік у цьому фільмі.

Фільми, не визначені абзацом другим цієї частини, розповсюджуються та демонструються в Україні дубльованими або озвученими державною мовою. Поряд із державною мовою іноземні фільми можуть містити аудіодоріжки, виконані іншими мовами.

Розповсюдження в кіновидовищних закладах України документальних фільмів без дублювання або озвучення державною мовою, але із субтитрами, виконаними державною мовою, допускається у разі, якщо такий фільм набрав щонайменше 2 бали за культурними критеріями культурного тесту, встановленими Законом України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», і про надання дозволу на таке розповсюдження зазначено в державному посвідченні на право розповсюдження і демонстрування фільмів, виданому у встановленому законом порядку.

У межах заходів кінофестивалів, що проводяться в Україні за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії, в кіновидовищних закладах України допускається показ фільмів мовою оригіналу, але із субтитрами, виконаними державною мовою. Поза межами фестивалів заходів такі фільми демонструються державною мовою.

Кіновидовищні заклади можуть демонструвати іноземні фільми мовою оригіналу, супроводжуючи субтитруванням державною мовою. Сумарна кількість сеансів демонстрування фільмів мовою оригіналу, відмінною від державної, не може перевищувати 10 відсотків загальної кількості сеансів демонстрування фільмів у кіновидовищному закладі на місяць.

Інформація про демонстрування іноземних фільмів мовою оригіналу завчасно доводиться до відома глядачів.

Надавачі послуг відео на замовлення з використанням мережі Інтернет за наявності у них аудіодоріжок державною мовою для фільмів, доступ до яких можливий з території України, забезпечують завантаження такої аудіодоріжки до відповідних фільмів за замовчуванням.

Держава сприяє суб'єктам, які надають послуги відео на замовлення, чиї послуги доступні в Україні, у створенні аудіодоріжок державною мовою та/або в отриманні прав на такі аудіодоріжки.

7. Кіноафіші та вхідні квитки для відвідування кінотеатрів, інших кіновидовищних закладів виконуються державною мовою.

8. Мовою туристичного та екскурсійного обслуговування є державна мова. Туристичне чи екскурсійне обслуговування іноземців та осіб без громадянства може здійснюватися іншою мовою.

9. Держава сприяє створенню та поширенню творів культури і мистецтв державною мовою.

Стаття 24. Державна мова у сфері телебачення і радіомовлення

1. Телерадіоорганізації здійснюють мовлення державною мовою. Обов'язковий (мінімальний) обсяг мовлення державною мовою для телерадіоорганізації окремих категорій встановлюється Законом України «Про телебачення і радіомовлення».

Стаття 25. Державна мова у сфері друкованих засобів масової інформації

1. Друковані засоби масової інформації в Україні видаються державною мовою.

Друковані засоби масової інформації можуть видаватися іншими, ніж державна, мовами за умови, що одночасно з відповідним тиражем видання іноземною мовою видається тираж цього видання державною мовою. Усі мовні версії повинні видаватися під однаковою назвою, відповідати одна одній за змістом, обсягом та способом друку, а їх випуски повинні мати однакову нумерацію порядкових номерів і видаватися в один день.

2. Розповсюдження за передплатою друкованих засобів масової інформації, виданих мовами, іншими ніж державна, допускається за умови забезпечення їх засновниками (співзасновниками) можливості передплати в Україні такого самого видання державною мовою.

3. Засновники (співзасновники) друкованих засобів масової інформації зобов'язані виготовляти, публікувати і доставляти обов'язковий примірник документів (номери (випуски) друкованих засобів масової інформації) державною мовою у порядку, визначеному законом.

4. У кожному місці розповсюдження друкованих засобів масової інформації друковані засоби масової інформації державною мовою мають становити не менше 50 відсотків назв друкованих засобів масової інформації, що розповсюджуються в цьому місці.

У місці розповсюдження друкованого засобу масової інформації, виданого іншою, ніж державна, мовою, розповсюджується такий засіб масової інформації державною мовою.

5. Вимоги частин першої, другої та абзацу другого частини четвертої цієї статті не поширюються на друковані засоби масової інформації, що видаються винятково кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів України, англійською мовою, іншою офіційною мовою Європейського Союзу, незалежно від того, чи містять вони тексти державною мовою, та на наукові видання, мова яких визначається статтею 22 цього Закону.

Обов'язковий примірник документів, передбачених частиною третьою цієї статті, у такому разі виготовляється, публікується і доставляється відповідною мовою.

Стаття 26. Державна мова у сфері книговидання та книгорозповсюдження

1. Видавець, внесений до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, зобов'язаний видавати державною мовою не менше 50 відсотків усіх виданих ним упродовж відповідного календарного року назв книжкових видань.

Ця вимога не поширюється на видавничу продукцію, видану кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів чи національних меншин України за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів відповідно до закону щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України.

2. Частка книжкових видань державною мовою у загальній кількості назв книжкових видань, наявних у продажу в кожній книгарні або іншому закладі, що здійснює книгорозповсюдження, має становити не менше 50 відсотків.

Словники, підручники та розмовники, однією з мов яких є державна, і книжкові видання з ідентичними за змістом текстами двома і більше мовами, однією з яких є державна, вважаються книжковими виданнями державною мовою.

Положення абзацу першого цієї частини не поширюються на книгарні та інші заклади, що здійснюють розповсюдження книжкових видань винятково офіційними мовами Європейського Союзу, державною мовою та/або словників та розмовників з іноземних мов, підручників з вивчення іноземних мов, а також спеціалізовані книгарні, створені для реалізації прав корінних народів, національних меншин України відповідно до закону.

3. Держава сприяє виданню та поширенню творів української літератури, перекладу і виданню державною мовою іношомовної літератури.

Стаття 27. Державна мова у сфері користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм та веб-сайтів

1. Комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом, що реалізується в Україні, повинна мати користувацький інтерфейс державною мовою та/або англійською мовою, або іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

Для цілей цього Закону користувацьким інтерфейсом є відображуванa інформація, з якою безпосередньо взаємодіє користувач під час використання комп'ютерної програми, веб-сайту і яка містить текст будь-якою мовою спілкування між людьми (зокрема мова візуального дизайну комп'ютерної програми, мова взаємодії, діалогів та транзакцій між користувачем та комп'ютерною програмою).

Вимоги цього Закону не поширюються на мови програмування.

2. Комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом, встановлена на товарах, що реалізуються в Україні, повинна мати користувацький інтерфейс державною мовою, який за обсягом та змістом має містити не менше інформації, ніж іношомовні версії такого інтерфейсу. Недотримання цієї вимоги має наслідки, визначені законодавством про захист прав споживачів для реалізації товару належної якості.

3. У роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності використовуються винятково комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом державною мовою.

До створення користувацького інтерфейсу державною мовою для відповідної комп'ютерної програми може використовуватися комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом англійською мовою.

4. Під час закупівлі комп'ютерних програм для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності обов'язковою умовою є наявність користувацького інтерфейсу державною мовою, крім випадків, визначених абзацом другим частини третьої цієї статті.

5. Заклади освіти державної і комунальної форм власності використовують для освітніх потреб комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом державною мовою.

До створення користувацького інтерфейсу державною мовою для відповідної комп'ютерної програми може використовуватися комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом англійською мовою.

6. Інтернет-представництва (в тому числі веб-сайти, веб-сторінки в соціальних мережах) органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності, засобів масової інформації, зареєстрованих в Україні, а також суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та зареєстровані в Україні, виконуються державною мовою. Поряд з версією інтернет-представництва (у тому числі веб-сайтів, веб-сторінок у соціальних мережах), виконаних державною мовою, можуть існувати версії іншими мовами. Версія інтернет-представництва державною мовою повинна мати не менше за обсягом та змістом інформації, ніж іношомовні версії, та завантажуватись за замовчуванням для користувачів в Україні.

Для іноземних суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та мають в Україні дочірні підприємства, філії, представництва, версія веб-сайту державною мовою повинна містити достатню за обсягом та змістом інформацію для зрозумілої навігації та розкриття мети діяльності власника такого інтернет-представництва.

Версія такого веб-сайту державною мовою для користувачів в Україні повинна завантажуватися за замовчуванням.

Ця норма не поширюється на інтернет-представництва засобів масової інформації, зазначених у частині п'ятій статті 25 цього Закону.

7. Мобільні застосунки органів державної влади, органів місцевого самоврядування, зареєстрованих в Україні засобів масової інформації, а також суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні, повинні мати версію користувацького інтерфейсу державною мовою.

8. Спеціалізоване наукове, технічне, медико-діагностичне обладнання, інше спеціалізоване, професійне обладнання, що не є товарами широкого вжитку (прилади, машини, устаткування, верстати тощо), та його програмне забезпечення, а також спеціалізоване програмне забезпечення, призначене для використання лише у сфері інформаційних технологій, може не мати користувацького інтерфейсу державною мовою в разі наявності користувацького інтерфейсу англійською мовою.

Стаття 28. Державна мова у сфері інформації для загального ознайомлення

1. Інформація для загального ознайомлення (оголошення, зокрема ті, які містять публічну пропозицію укласти договір, покажчики, вказівники, вивіски, повідомлення, написи та інша публічно розміщена текстова, візуальна і звукова інформація, що використовується або може використовуватися для інформування необмеженого кола осіб про товари, роботи, послуги, певних суб'єктів господарювання, посадових, службових осіб підприємств або органів державної влади, органів місцевого самоврядування) подається державною мовою, якщо інше не встановлено цим Законом.

2. Інформація для загального ознайомлення може дублюватися іншими мовами відповідно до закону.

3. Вимоги цієї статті не поширюються на інформацію, яка розміщується за допомогою мережі Інтернет, крім випадків, визначених цим Законом.

Стаття 29. Державна мова у сфері публічних заходів

1. Мовою публічних заходів є державна мова, якщо інше не встановлено цим Законом.

Публічними заходами для цілей цього Закону є, зокрема, збори, конференції, мітинги, виставки, навчальні курси, семінари, тренінги, дискусії, форуми, інші заходи, доступні або відкриті для учасників таких заходів вільно чи за запрошенням, за плату чи безоплатно, постійно, періодично, одноразово або час від часу, що організовуються повністю або частково органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними установами, організаціями, а також суб'єктами господарювання, власниками (засновниками, учасниками, акціонерами) яких є держава або територіальна громада незалежно від частки цієї власності.

У разі застосування під час публічного заходу іншої мови, ніж державна, його організатор зобов'язаний забезпечити синхронний або послідовний переклад державною мовою, якщо цього вимагає хоча б один учасник публічного заходу.

Ці положення не поширюються на заходи для обмеженого кола осіб та заходи, організовані спеціально для іноземців та/або осіб без громадянства.

Заходи, спеціально організовані для вивчення іноземної мови, проводяться державною та/або відповідною іноземною мовою.

2. Використання під час публічних заходів кримськотатарської мови, інших мов корінних народів, мов національних меншин України визначається законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України.

Стаття 30. Державна мова у сфері обслуговування споживачів

1. Мовою обслуговування споживачів в Україні є державна мова.

2. Підприємства, установи та організації всіх форм власності, фізичні особи — підприємці, інші суб'єкти господарювання, що обслуговують споживачів (крім випадків, встановлених частиною третьою цієї статті), здійснюють обслуговування та надають інформацію про товари (послуги), у тому числі через інтернет-магазини та інтернет-каталоги, державною мовою. Інформація державною мовою може дублюватися іншими мовами.

3. На прохання клієнта його персональне обслуговування може здійснюватися також іншою мовою, прийнятною для сторін.

4. Суб'єкт електронної комерції, зареєстрований в Україні, під час своєї діяльності та в разі поширення комерційного повідомлення зобов'язаний забезпечити надання всієї інформації, визначеної Законом України «Про електронну комерцію», в тому числі щодо предмета електронного договору, державною мовою.

5. Інформація про товари та послуги на території України надається державною мовою.

6. Виробники (виконавці, продавці) в Україні всіх форм власності надають споживачам інформацію про вироб (товари), роботи чи послуги державною мовою. Така інформація може дублюватися будь-якою іншою мовою.

7. Інформація про вироб (товари), роботи чи послуги, зазначена у частині шостій цієї статті, доводиться до відома споживача в порядку, у спосіб та в обсязі, що визначені Законом України «Про захист прав споживачів».

В інформації про вироб (товари), роботи чи послуги, наданій державною мовою, допускається використання слів, скорочень, аббревіатур та позначень англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів.

ДОКУМЕНТИ

4. Мовою актів, які регулюють діяльність закладів охорони здоров'я, діловодства та документообігу, є державна мова.

5. Заклади охорони здоров'я використовують у своїх документах медичну термінологію відповідно до стандартів, визначених Національною комісією зі стандартів державної мови.

Стаття 34. Державна мова у сфері спорту

1. Спортивні заходи, у тому числі міжнародні, проводяться в Україні державною мовою.

Спеціальні іншомовні терміни, що вживаються в окремих видах спорту, можуть використовуватися без перекладу.

2. Інформаційні та інші оголошення під час проведення спортивного заходу виконуються державною мовою. Під час міжнародних заходів такі оголошення можуть дублюватися іншими мовами.

3. Вхідні квитки для відвідування спортивних змагань, інша інформаційна продукція про спортивні змагання виготовляються державною мовою. Написи на вхідних квитках на міжнародні спортивні змагання, інша інформаційна продукція про міжнародні спортивні змагання можуть також дублюватися іншими мовами.

Стаття 35. Державна мова у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку

1. Мовою послуг у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку в Україні є державна мова.

2. Адреси відправника та одержувача поштових відправлень і повідомлень, що пересилаються в межах України, виконуються державною мовою.

3. Міжнародні поштові відправлення та повідомлення, які передаються через телекомунікаційні мережі загального користування, обробляються із застосуванням мов, визначених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 36. Державна мова у сфері транспорту

1. Послуги у сфері транспорту в Україні надаються державною мовою.

2. У всіх видах пасажирського транспорту, на залізничних вокзалах, автовокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах мовою інформації, оголошень, повідомлень, написів, довідкових служб є державна мова. У разі потреби ця інформація може дублюватися англійською мовою, а в міжнародному пасажирському сполученні також офіційною мовою (мовами) країни, сполучення з якою здійснює відповідний транспортний засіб.

3. Мовою обслуговування пасажирів у транспорті є державна мова. На прохання пасажирів його індивідуальне обслуговування може здійснюватися іншою мовою, прийнятною для сторін.

4. Мовою диспетчерських служб та зв'язку на всіх видах транспорту є державна мова, крім випадків використання іншої мови відповідно до умов міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

5. Назви аеропортів, портів, станцій, зупинок, власні назви транспортних засобів подаються державною мовою за правилами українського правопису. Поряд з державною мовою зазначені назви можуть передаватися за допомогою літер латинської абетки відповідно до звучання державною мовою. У назвах аеропортів можуть застосовуватися спеціальні ідентифікатори (коди), що складаються з літер латинської абетки і присвоюються аеропортам міжнародними організаціями.

Стаття 37. Державна мова у сфері діловодства, документообігу, листування і звітності громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб

1. Мовою листування громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної і комунальної форм власності в Україні є державна мова.

2. Зареєстровані в Україні громадські об'єднання, політичні партії та інші юридичні особи ухвалюють статутні документи та рішення, надають відповідні статистичну інформацію, податкову та іншу звітність до органів державної влади чи органів місцевого самоврядування державною мовою.

Стаття 38. Державна мова у зверненнях до громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб

1. Кожна особа має право звертатися державною мовою усно чи письмово до зареєстрованих в Україні громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб зі зверненнями. Громадські об'єднання, політичні партії та інші юридичні особи, зареєстровані в Україні, на звернення, викладені державною мовою, надають відповідь державною мовою відповідно до Закону України «Про звернення громадян».

2. Зареєстровані в Україні громадські об'єднання, політичні партії та інші юридичні особи можуть також брати до розгляду звернення іншими мовами.

Розділ VI
ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ
У ВЛАСНИХ НАЗВАХ ТА ІМЕНАХ

Стаття 39. Назви органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування

1. Власною назвою єдиного органу законодавчої влади в Україні є «Верховна Рада України». Ця назва передається іншими мовами шляхом транслітерації слів — «Верховна Рада» за допомогою літер відповідного алфавіту згідно із звучанням українською мовою та перекладу слова «Україні» відповідною мовою.

Держава сприяє запровадженню в інших мовах назви «Верховна Рада України» відповідно до вимог абзацу першого цієї частини.

2. Офіційні назви органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності виконуються державною мовою.

3. Написи офіційних назв органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності на печатках, штампах, штемпелях, офіційних бланках і вивісках виконуються державною мовою.

4. Поряд з державною мовою офіційні назви органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності можуть позначатися англійською мовою. На вивісках та офіційних бланках назви, виконані англійською мовою, подаються з правого боку або внизу.

Особливості виконання органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами своєї назви кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів, мовами національних меншин України встановлюються законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України.

Стаття 40. Державна мова в іменах

1. Прізвища, імена та по батькові громадян України виконуються державною мовою відповідно до правил українського правопису, передаються шляхом транслітерації за допомогою літер відповідного алфавіту згідно із звучанням державною мовою та не перекладаються іншими мовами.

2. Фізична особа має право на транскрибований запис її прізвища, імені та по батькові відповідно до своєї національної традиції.

Стаття 41. Застосування державної мови в географічних назвах та назвах об'єктів топоніміки

1. Географічні назви, а також назви скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів та інших об'єктів топоніміки населених пунктів виконуються державною мовою.

2. Назви об'єктів топоніміки не перекладаються іншими мовами, а передаються в офіційних документах, засобах масової інформації, картографічних, довідкових, енциклопедичних, навчальних та інших виданнях за допомогою літер відповідного алфавіту згідно із звучанням державною мовою.

3. Назви географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, розташованих на території інших держав, а також географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, на які не поширюються суверенітет та юрисдикція будь-якої держави, при використанні в Україні подаються державною мовою у транскрипції з мови оригіналу з урахуванням особливостей української фонетики та правопису. Якщо такий географічний об'єкт, об'єкт топоніміки має назву українського походження, то така назва може застосовуватися замість або поряд з іншомовною. В офіційних документах назви українського походження надається перевага.

4. Написи на дорожніх знаках, вивісках та інших покажчиках назв географічних об'єктів та об'єктів топоніміки на території України подаються державною мовою. На покажчиках назв географічних об'єктів та об'єктів топоніміки поряд з назвою державною мовою може розміщуватися її латиноалфавітний відповідник. Напис латинськими літерами має бути меншим та розміщуватися з правого боку або внизу.

Стаття 42. Мова торговельних марок

1. Торговельні марки (знаки для товарів і послуг) використовуються у тому вигляді, в якому їм надана правова охорона.

Розділ VII
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Стаття 43. Національна комісія зі стандартів державної мови

1. Опрацювання та утвердження стандартів української мови як державної здійснює Національна комісія зі стандартів державної мови (далі — Комісія).

2. Завданнями Комісії є збереження та розвиток державної мови через встановлення стандартів державної мови і методів перевіряння рівня володіння державною мовою, необхідного для набуття громадянства чи зайняття визначених законних посад.

3. Комісія є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через

міністра, який очолює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (далі — міністр).

4. Комісія є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс та рахунки в органах Державної казначейської служби України, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності та перебуває в його оперативному управлінні.

5. Повноваження Комісії визначаються цим Законом.

6. Комісія має офіційний веб-сайт, який є офіційним джерелом інформації про роботу Комісії.

Стаття 44. Повноваження Національної комісії зі стандартів державної мови

1. Комісія має такі повноваження:

1) напрацьовує з урахуванням пропозицій та висновків Інституту української мови Національної академії наук України, інших наукових та освітніх установ і затверджує стандарти державної мови, зокрема:

а) правопис української мови та зміни до нього;

б) українську термінологію;

в) стандарти транскрибування і транслітерації;

2) затверджує вимоги до рівнів володіння державною мовою для набуття громадянства України;

3) затверджує вимоги до рівнів володіння державною мовою особами, визначеними частинами першою і другою статті 9 цього Закону;

4) затверджує порядок перевірки рівня володіння державною мовою;

5) затверджує форму державного сертифіката;

6) подає у встановленому законом порядку пропозиції Кабінету Міністрів України про внесення змін до законодавства, пов'язані із забезпеченням стандартів державної мови;

7) затверджує завдання для проведення іспиту на рівень володіння державною мовою;

8) організовує іспити для визначення рівня володіння державною мовою та призначає спеціально уповноважені державою установи (організації), які проводять іспити;

9) видає державні сертифікати;

10) веде Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (далі — Реєстр) та є його адміністратором;

11) розробляє та подає у встановленому законом порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект Порядку проведення іспитів з метою перевірки рівня володіння державною мовою;

12) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом.

2. Рішення Комісії є обов'язковими до виконання на всій території України і можуть бути оскаржені в судовому порядку.

3. Комісія під час напрацювання стандартів української термінології в різних галузях сприяє застосуванню українських слів, словосполучень і термінів замість іншомовних.

Стаття 45. Склад Національної комісії зі стандартів державної мови

1. Комісія є колегіальним органом у складі дев'яти членів.

2. Міністр вносить до Кабінету Міністрів України подання щодо призначення членами Комісії осіб із числа кандидатів, запропонованих центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, Національною академією наук України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну мовну політику, центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Кабінет Міністрів України призначає на посаду членів Комісії з числа осіб, запропонованих міністром, не пізніше місячного строку з дня внесення відповідних подань.

Член Комісії призначається на посаду та звільняється з посади рішенням Кабінету Міністрів України.

4. На посаду члена Комісії може бути призначений громадянин України, який на момент призначення (обрання) досяг 30 років, володіє державною мовою, має науковий ступінь доктора філософії в галузі філології та однією з таких спеціальностей: українська мова, загальне мовознавство, перекладознавство та здатний за своїми освітніми і професійними рівнями виконувати відповідні посадові обов'язки.

5. Член Комісії не може:

1) мати представницький мандат;

2) займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової і творчої діяльності);

3) входить до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

6. Строк повноважень члена Комісії становить шість років.

Повноваження члена Комісії, строк повноважень якого закінчився, припиняються з моменту прийняття відповідного рішення Кабінетом Міністрів України.

Одна і та сама особа може бути членом Комісії не більше ніж два строки поспіль.

7. Повноваження члена Комісії достроково припиняються Кабінетом Міністрів України за поданням міністра в разі:

1) подання ним особистої заяви про складення повноважень члена Комісії;

2) наявності медичного висновку про неможливість виконувати обов'язки за станом здоров'я;

3) порушення ним вимог щодо несумісності;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

5) припинення його громадянства України;

6) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;

7) його смерті.

8. Члени Комісії є державними службовцями.

Стаття 46. Голова Національної комісії зі стандартів державної мови

1. Керівником Комісії є її Голова, який обирається Комісією з числа її членів.

2. Голова Комісії:

1) представляє Комісію у зносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями;

2) головує на засіданнях Комісії;

3) підписує протоколи засідань Комісії;

4) підписує рішення Комісії.

Стаття 47. Порядок роботи Національної комісії зі стандартів державної мови

1. Комісія працює у формі засідань. Засідання Комісії скликає Голова Комісії за власною ініціативою або на вимогу не менше ніж трьох членів Комісії. Засідання Комісії проводяться не рідше ніж двічі на місяць.

Якщо Голова Комісії на вимогу її членів не скликав засідання Комісії протягом двох днів з моменту висловлення такої вимоги, такі члени Комісії скликають її засідання самостійно, належно повідомивши про це інших членів Комісії.

2. Порядок проведення засідань Комісії визначається регламентом, який затверджується більшістю голосів членів Комісії та не може суперечити цьому Закону.

3. Засідання Комісії є повноважним, якщо на ньому присутня більш як половина членів від її складу, визначеного цим Законом.

4. Рішення Комісії вважається прийнятим, якщо за нього проголосували не менше п'яти її членів.

5. Члени Комісії в період між засіданнями здійснюють повноваження відповідно до рішення Комісії.

6. Організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності Комісії здійснює її апарат.

Положення про апарат Комісії та його структуру, а також положення про самостійні структурні підрозділи апарату затверджуються Комісією. Гранична чисельність працівників апарату Комісії затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Голови Комісії.

Керівник апарату та його заступники призначаються та звільняються Комісією.

Стаття 48. Документи, що підтверджують рівень володіння державною мовою, та іспит на рівень володіння державною мовою

1. Рівень володіння державною мовою підтверджує:

1) державний сертифікат;

2) витяг з Реєстру, що підтверджує видачу особі державного сертифіката та містить відомості, передбачені цією статтею;

3) документ про повну загальну середню освіту у випадках, визначених частиною третьою статті 10 цього Закону.

2. Іспит на рівень володіння державною мовою організовує та проводить Комісія. Перевірка та оцінювання результатів іспиту здійснюються апаратом Комісії.

Комісія своїм рішенням може делегувати повноваження з проведення іспиту на рівень володіння державною мовою та/або з перевірки та оцінювання результатів іспиту спеціально уповноваженій державою установі (організації), що проводить зовнішнє незалежне оцінювання відповідно до Закону України «Про освіту». Результати такого іспиту можуть бути оскаржені до Комісії відповідно до частини дев'ятої цієї статті.

3. Порядок проведення іспиту на рівень володіння державною мовою розробляється Комісією та затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Об'єктивність іспиту на рівень володіння державною мовою забезпечується зачасною публікацією інформації про програми, строки та порядок проведення іспитів, дотриманням єдиних вимог до процедури його проведення, підбором завдань, незалежністю іспитових комісій, єдиними критеріями оцінювання.

5. Завдання для іспиту на рівень володіння державною мовою затверджує Комісія.

До участі в розробці завдань Комісія має право залучати наукові та освітні установи, у тому числі Інститут української мови Національної академії наук України.

6. Складення іспиту на рівень володіння державною мовою передбачає виконання усіх та письмових завдань. Комісія може встановити особливі вимоги для складення іспиту особами з порушенням зору, слуху, мовлення.

7. З метою отримання державного сертифіката вперше або підвищення підтвердженого рівня володіння державною мовою особа може повторно складати іспит на рівень володіння державною мовою необмежену кількість разів, але не частіше одного разу на чотири місяці.

8. Складення іспиту на рівень володіння державною мовою для громадян України є безкоштовним.

9. Результати іспиту на рівень володіння державною мовою, проведеного відповідно до абзацу другого частини другої цієї статті, можуть бути оскаржені до Комісії.

Порядок оскарження результатів іспиту та розгляду скарг затверджується рішенням Комісії.

Рішення про встановлення результатів іспиту та рішення Комісії за результатами розгляду відповідних скарг можуть бути оскаржені до суду.

10. Комісія видає особі державний сертифікат за умови, якщо за результатами складення іспиту на рівень володіння державною мовою особа підтвердила володіння державною мовою на одному з рівнів, визначених статтею 11 цього Закону.

Результати іспиту встановлюються не пізніше 15 календарних днів від дати складення іспиту. Запис про видачу державного сертифіката заноситься Комісією до Реєстру не пізніше наступного дня після встановлення результатів іспиту. Державний сертифікат вважається виданим у момент внесення до Реєстру відповідного запису.

Якщо запис до Реєстру не був внесений упродовж трьох календарних днів від дати встановлення рівня володіння державною мовою, який надає право на отримання відповідного державного сертифіката, такий державний сертифікат вважається виданим.

Порядок ведення Реєстру визначається Кабінетом Міністрів України.

11. Державний сертифікат діє безстроково.

12. Державний сертифікат може бути анульованим за рішенням суду, прийнятим за позовом Комісії. Підставою для анулювання державного сертифіката є допущені під час складення іспиту порушення за умови, що ці порушення мали істотний характер і призвели до прийняття неправильного по суті рішення про видачу державного сертифіката.

13. Доступ до інформації, що міститься у Реєстрі (прізвище, ім'я, по батькові власника державного сертифіката, рівень володіння державною мовою, серійний номер і дата видачі державного сертифіката), є відкритим онлайн на офіційному веб-сайті Комісії.

14. Фінансування заходів з проведення іспиту на рівень володіння державною мовою здійснюється за рахунок коштів державного бюджету в установленому законом порядку.

15. Особа, яка склала іспит на рівень володіння державною мовою, має право ознайомитися зі своєю іспитовою роботою після її перевірки та отримати засвідчену копію цієї роботи. Порядок видачі засвідчених копій виконаних іспитових робіт встановлює Комісія.

Розділ VIII
ЗАХИСТ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Стаття 49. Уповноважений із захисту державної мови

1. З метою сприяння функціонуванню української мови як державної у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України діє Уповноважений із захисту державної мови (далі — Уповноважений).

2. Завданнями Уповноваженого є:

1) захист української мови як державної;

2) захист права громадян України на отримання державною мовою інформації та послуг у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України і усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою.

3. Уповноважений є посадовою особою, статус якої визначається цим Законом. Уповноважений здійснює свою діяльність незалежно від інших державних органів та посадових осіб.

4. З метою реалізації покладених на нього завдань Уповноважений здійснює такі повноваження:

1) подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо забезпечення ефективної реалізації державної політики, спрямованої на захист державної мови, всебічний розвиток і функціонування державної мови у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України, сприяння задоволенню мовних потреб українців, які проживають за межами України;

2) забезпечує моніторинг виконання законодавства про державну мову, державних цільових програм забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної;

3) розглядає скарги фізичних і юридичних осіб на дії та бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій всіх форм власності, інших юридичних і фізичних осіб щодо дотримання вимог законодавства про державну мову;

4) спрямовує до Комісії з питань вищого корпусу державної служби, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій подання про проведення службових розслідувань, а також притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у порушенні законодавства про державну мову, що є обов'язковими до розгляду;

5) складає протоколи та застосовує стягнення у випадках, встановлених законом;

6) здійснює контроль за виконанням повноважень його представниками відповідно до частини шостої цієї статті;

7) затверджує форму акта про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови, а також форму протоколу та постанови, зазначених у статті 57 цього Закону.

5. Уповноважений щороку готує і не пізніше 1 травня року, наступного за звітним, подає Кабінету Міністрів України та представляє громадськості річний публічний звіт про свою діяльність і про стан дотримання цього Закону разом з висновками та рекомендаціями Рахункової палати, наданими за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) діяльності Уповноваженого, та інформацією про стан виконання відповідних рекомендацій. Одночасно з поданням річного звіту Уповноважений розміщує його на своєму офіційному веб-сайті для відкритого доступу, у тому числі у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

ДОКУМЕНТИ

12. Повноваження Уповноваженого припиняються Кабінетом Міністрів України достроково у разі:

- 1) подання ним особистої заяви про складення повноважень Уповноваженого;
 - 2) наявності медичного висновку про неможливість виконувати обов'язки за станом здоров'я;
 - 3) порушення ним вимог щодо несумісності;
 - 4) притягнення його до відповідальності за порушення вимог цього Закону;
 - 5) його участі у спробах запровадження офіційної багатомовності всупереч Конституції України і встановленій конституційній процедури;
 - 6) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
 - 7) припинення його громадянства України;
 - 8) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;
 - 9) його смерті.
13. Уповноважений не є державним службовцем.

Стаття 51. Вимоги щодо несумісності з посадою Уповноваженого із захисту державної мови

1. Уповноважений не може:
- 1) мати представницький мандат;
- 2) займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту);
- 3) ходити до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку;
- 4) бути членом політичної партії.

Стаття 52. Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови

1. Для забезпечення діяльності Уповноваженого утворюється секретаріат. Секретаріат Уповноваженого здійснює організаційне, експертно-аналітичне, правове, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Уповноваженого.
2. Положення про секретаріат Уповноваженого затверджує Уповноважений.
3. Структуру секретаріату Уповноваженого затверджує Уповноважений, а штатний розпис та кошторис — керівник секретаріату Уповноваженого за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики.
4. Керівник та працівники секретаріату Уповноваженого є державними службовцями, призначаються на посаду та звільняються з посади в порядку, передбаченому Законом України «Про державну службу».

Стаття 53. Захист державної мови як невіддільного елементу конституційного ладу

1. З метою захисту державної мови від публічного приниження чи зневажання, від навмисного спотворення державної мови в офіційних документах і текстах, зокрема навмисного застосування її з порушенням стандартів державної мови, а також від нехтування вимогами обов'язкового застосування державної мови, визначеними законом, Уповноважений:

- 1) здійснює державний контроль за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної і комунальної форм власності, їхніми посадовими та службовими особами, а також громадськими об'єднаннями, політичними партіями та іншими юридичними особами, їхніми посадовими особами;
- 2) надає висновки і рекомендації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим та органам місцевого самоврядування в Україні щодо застосування української мови як державної в їхній діяльності;
- 3) оприлюднює висновки про ознаки публічного приниження чи зневажання державної мови в публічних виступах посадових осіб органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в Україні, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб, а також посадових осіб іноземних держав;
- 4) подає пропозиції Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до законодавства щодо захисту державної мови.

2. Для здійснення передбачених цією статтею повноважень Уповноважений за потреби залучає працівників Національної поліції, центрального органу виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, працівників місцевих державних адміністрацій, інших органів державної влади.

Порядок взаємодії Уповноваженого з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок взаємодії Уповноваженого з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення затверджується спільним рішенням Уповноваженого та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Стаття 54. Захист прав людини щодо застосування державної мови у сферах суспільного життя, визначених цим Законом

1. Кожна особа має право звернутися до Уповноваженого, інших органів, уповноважених здійснювати захист і контроль щодо застосування державної мови, зі скаргою про порушення вимог цього Закону та щодо усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою.
2. Особа може оскаржити до Уповноваженого рішення, дії або бездіяльність органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, їхніх посадових і службових осіб та працівників, якщо:
- 1) нормативно-правовий акт чи правовий акт індивідуальної дії органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування був прийнятий та/або офіційно оприлюднений іншою мовою, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий акт, не відповідає стандартам державної мови і це зроблено навмисно;
- 2) у судовому процесі застосовувалася інша мова, ніж державна, крім випадків, визначених цим Законом та процесуальними кодексами;
- 3) судові рішення було складено іншою мовою, ніж державна, або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено таке рішення, не відповідає стандартам державної мови і це зроблено навмисно;
- 4) акт, що регулює діяльність органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, був прийнятий іншою мовою, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий акт, не відповідає стандартам державної мови і це зроблено навмисно;
- 5) у відповідь на свої письмові звернення (пропозиції, зауваження, заяви, клопотання, скарги чи інші письмові звернення) особа отримала документ іншою мовою, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий документ, не відповідає стандартам державної мови і це зроблено навмисно;
- 6) посадова чи службова особа або працівник органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної і комунальної форм власності відмовилися застосувати державну мову в спілкуванні з особою, що скаржиться;
- 7) під час засідань, заходів чи зустрічей в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, на державних і комунальних підприємствах, в установах та організаціях державної і комунальної форм власності застосовувалася інша мова, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону;
- 8) підприємства, установи та організації державної та комунальної форм власності, їхні посадові особи або працівники відмовилися надати інформацію про товари та послуги державною мовою.

3. Особа може оскаржити до Уповноваженого рішення, дії або бездіяльність громадських об'єднань, політичних партій, інших юридичних осіб, їхніх посадових осіб та працівників, якщо:
- 1) акт, що регулює діяльність громадських об'єднань, політичних партій, інших юридичних осіб і стосується прав особи, був прийнятий іншою мовою, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий акт, не відповідає стандартам державної мови і це зроблено навмисно;
- 2) у відповідь на свої письмові звернення (пропозиції, зауваження, заяви, клопотання, скарги чи інші письмові звернення) особа отримала документ іншою мовою, ніж державна, всупереч вимогам цього Закону або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий документ, не відповідає стандартам державної мови;
- 3) посадова особа або працівник громадського об'єднання, політичної партії чи іншої юридичної особи відмовилися застосувати державну мову в спілкуванні з особою, що скаржиться;
- 4) юридична особа, її посадова особа або працівник відмовилися надати інформацію про товари, роботи або послуги державною мовою.

4. Особа може звернутися до Уповноваженого з інших підстав.

5. Скарги подаються Уповноваженому протягом шести місяців з дня виявлення порушення.

6. Уповноважений не розглядає тих звернень, які розглядаються судами, зупиняє вже розпочатий розгляд, якщо заінтересована особа подала позов, заяву або скаргу до суду.

Стаття 55. Розгляд скарг Уповноваженим

1. У скарзі має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання особи, викладено суть скарги. Письмова скарга повинна бути підписана заявником із зазначенням дати. В електронній скарзі також має бути зазначено електронну пошту, адресу, на яку заявникові може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування підпису під час надсилання електронного звернення не вимагається.
2. Секретаріат Уповноваженого в день надходження скарги реєструє її і подає на розгляд Уповноваженому.
3. Уповноважений продовжує 10 робочих днів з дня надходження скарги ознайомлюється з інформацією, що міститься в ній. За результатами ознайомлення Уповноважений може ухвалити рішення про:
- 1) здійснення мовної експертизи в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- 2) здійснення контролю за застосуванням державної мови;
- 3) залишення скарги без розгляду.
4. За результатами розгляду скарги Уповноважений повідомляє заявника про результати розгляду його скарги.
5. Уповноважений своїм умотивованим рішенням залишає скаргу без розгляду та повертає її заявнику, якщо:
- 1) на рішення, дії або бездіяльність, наведені у скарзі, не поширюється дія цього Закону;
- 2) скарга стосується випадків дотримання стандартів державної мови під час публічних виступів посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- 3) наведені у скарзі факти вже були предметом розгляду і щодо них Уповноважений ухвалив рішення;
- 4) скарга щодо дотримання стандартів державної мови не містить обґрунтування;
- 5) фактичні обставини, зазначені у скарзі, є предметом судового розгляду щодо порушення вимог цього Закону.

6. Скарги, які не відповідають вимогам частини першої цієї статті, не підлягають розгляду та вирішенню.

7. Строк розгляду скарги становить 30 робочих днів від дня ухвалення рішення про здійснення мовної експертизи чи вжиття попередніх заходів контролю за застосуванням державної мови. Уповноважений може продовжити строк розгляду скарги, про що невідкладно повідомляє заявника, але не більше ніж на 30 робочих днів.
8. Рішення, дії чи бездіяльність Уповноваженого можуть бути оскаржені до суду.

Стаття 56. Здійснення державного контролю за застосуванням державної мови

1. Уповноважений здійснює державний контроль за застосуванням державної мови у випадку, визначеному частиною третьою статті 55 цього Закону, а також за власною ініціативою.

Предметом здійснення державного контролю за застосуванням державної мови є дотримання визначених цим Законом вимог застосування державної мови.

Порядок здійснення державного контролю за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, іншими юридичними особами та їх посадовими особами встановлюється цим Законом.

2. Уповноважений, його представник під час здійснення державного контролю за застосуванням державної мови має право:

- 1) одержувати на свою вимогу копії документів та іншу інформацію, що стосується предмета контролю, необхідну для здійснення контролю за застосуванням державної мови;
- 2) безперешкодно відвідувати органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, бути присутнім на їх засіданнях з дотриманням вимог закону;
- 3) одержувати на свою вимогу копії документів та іншу інформацію, що стосується предмета контролю, від громадських об'єднань, політичних партій, інших юридичних осіб.
3. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної і комунальної форм власності, а також громадські об'єднання, політичні партії, інші юридичні особи на вимогу Уповноваженого, його представника впродовж 30 днів від дня надходження відповідного запиту надають копії документів, а також іншу інформацію, що стосується предмета контролю, крім інформації, яка визначена законом як інформація з обмеженим доступом.

Якщо відповідний суб'єкт, зазначений в абзаці першому цієї частини, без установлених законом підстав відмовив у наданні або не надав у визначений цим Законом строк відповідних копій документів чи інформації, Уповноважений, його представник повторно звертається до такого суб'єкта. У разі повторної відмови у наданні або повторного ненадання відповідних копій документів чи інформації Уповноважений застосовує стягнення відповідно до закону.

4. Уповноважений, його представник за результатами здійснення контролю за застосуванням державної мови складає акт про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови.
5. Акт про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови повинен містити таку інформацію:

- 1) місце складення акта;
- 2) дата складення акта;
- 3) ім'я або найменування особи, стосовно якої здійснено контроль за застосуванням державної мови;
- 4) підстави здійснення контролю за застосуванням державної мови;
- 5) опис фактів, виявлених під час здійснення контролю за застосуванням державної мови;
- 6) висновок про дотримання або недотримання (порушення) визначених законом вимог обов'язкового застосування державної мови;
- 7) прізвище, ім'я, по батькові Уповноваженого чи його представника, який склав акт.

6. У разі фіксації актом про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови факту порушення органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою та організацією, іншим суб'єктом господарювання незалежно від форми власності, а також громадських об'єднань, політичною партією вимог щодо обов'язкового застосування державної мови, встановлених статтями 12-23, 25-29, 31-42 цього Закону, Уповноважений, його представник складає на підставі такого акта протокол.

Стаття 57. Порядок накладення штрафів на суб'єктів господарювання за порушення закону щодо застосування державної мови у сфері обслуговування споживачів

1. У разі порушення суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність на території України, вимог, встановлених статтею 30 цього Закону, Уповноважений, його представник складає акт про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови, оголошує такому суб'єкту попередження та вимогу усунути порушення протягом 30 днів від дати складення акта, про що зазначається в акті.

Такий акт повинен відповідати вимогам, встановленим частиною п'ятою статті 56 цього Закону. Копія акта надається відповідному суб'єкту господарювання.

У разі повторного протягом року порушення вимог, встановлених статтею 30 цього Закону, Уповноважений, його представник складає протокол.

2. Протокол за результатами здійснення заходу державного контролю за застосуванням державної мови складається у двох примірниках. Один примірник протоколу вручається суб'єкту господарювання або його представнику, другий зберігається в Уповноваженого. Форма протоколу затверджується Уповноваженим.

3. У протоколі зазначаються:

- 1) дата і місце його складання;
- 2) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол;
- 3) відомості про суб'єкта господарювання;
- 4) дата, місце та суть запропокування;
- 5) інші відомості, необхідні для вирішення справи.

4. Протокол про правопорушення підписується особою, яка його склала, та суб'єктом господарювання, який притягається до відповідальності за порушення, або його представником.

У разі відмови від підписання протоколу суб'єктом господарювання, який притягається до відповідальності за порушення, або його представником у протоколі робиться відповідний запис. Зазначені особи мають право надати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до нього, а також зазначити мотиви своєї відмови від підписання протоколу.

5. Справи про порушення суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність на території України, вимог цього Закону розглядає Уповноважений на підставі відповідних актів про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови, інших матеріалів, зібраних Уповноваженим або його представником під час здійснення контролю або під час розгляду питання, пояснень суб'єкта господарювання та доданих ним документів.
6. Постанова про накладення штрафів виноситься Уповноваженим, якщо за наслідками розгляду справи встановлені порушення норм цього Закону. Форма постанови про накладення штрафів затверджується Уповноваженим.

За повторне протягом року порушення вимог, встановлених статтею 30 цього Закону, Уповноважений накладає на суб'єктів господарювання, що провадить госпо-

дарську діяльність на території України, штраф у розмірі від трьохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Справа про накладення штрафу розглядається за участю представника суб'єкта господарювання. У разі його відсутності справу може бути розглянуто лише у випадку, якщо, незважаючи на своєчасне повідомлення суб'єкта господарювання про місце і час розгляду справи, але не пізніше ніж за три дні до початку розгляду справи, від нього не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

7. Постанова про накладення штрафу складається у двох примірниках. Перший примірник залишається в Уповноваженого, другий примірник у триденний строк після її прийняття надсилається суб'єкту господарювання або видається його представнику під розписку.

8. Суб'єкт господарювання перераховує суму штрафу до державного бюджету у п'ятнадцятиденний строк після отримання постанови, про що протягом трьох днів письмово повідомляє Уповноваженого із зазначенням номера і дати платіжного доручення. У разі оскарження постанови штраф повинен бути сплачений не пізніше ніж через 15 днів після повідомлення про залишення скарги без задоволення.

9. Постанова про накладення штрафу обов'язкова для виконання суб'єктом господарювання.

У разі невиконання зазначеної постанови сума штрафу стягується в установленому законом порядку.

Не може бути виконана постанова про накладення штрафу, якщо її не було звернуто до виконання протягом строку, встановленого Законом України «Про виконавче провадження».

10. Постанову про накладення штрафу за порушення закону у сфері застосування державної мови може бути оскаржено суб'єктом господарювання до суду.

Розділ IX

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через два місяці з дня його опублікування, крім: частин другої та третьої статті 7 та частин другої та третьої статті 10 цього Закону, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом; частини другої статті 13, яка набирає чинності одночасно з набранням чинності рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови про затвердження стандартів української правничої термінології; частини третьої статті 21 цього Закону, яка набирає чинності з 1 січня 2030 року; частин другої — шостої статті 22 цього Закону, які набирають чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом; частин другої — шостої, восьмої статті 23 цього Закону, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом; частини третьої статті 25 цього Закону, яка набирає чинності через тридцять місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації загальнодержавної і регіональної сфер розповсюдження і через шістьдесят місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження;
- 2) статті 26 цього Закону, яка набирає чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом; частин другої та шостої статті 27 цього Закону, які набирають чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом; статті 30 цього Закону, яка набирає чинності через вісімнадцять місяців з дня набрання чинності цим Законом; статті 31 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом; статті 32 цього Закону, яка набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом; частин третьої — п'ятої статті 33 цього Закону, які набирають чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом; частини п'ятої статті 36 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом; статті 37 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;
- 3) статей 55, 56 і 57 цього Закону, які набирають чинності через шість місяців з дня призначення Уповноваженого із захисту державної мови; підпунктів 8, 13, 14, 19, 20, 21, 25, абзаців п'ятого — дев'ятого підпункту 28, підпунктів 29, 32, 33, підпункту «а» підпункту 34, підпунктів 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44 пункту 7 цього розділу, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом;

- підпункту 1 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом;
- підпункту 2 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через тридцять місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації загальнодержавної і регіональної сфер розповсюдження і через шістьдесят місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження;
- підпункту 17 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом;
- підпункту 24 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через п'ять років з дня набрання чинності цим Законом.

2. Дія частини другої статті 10 цього Закону не поширюється на осіб, які на момент набрання нею чинності обіймають посади, передбачені частиною першою статті 9 цього Закону.

У разі якщо після набрання чинності частиною другою статті 10 цього Закону особа, передбачена абзацом першим цього пункту, претендує на обрання чи призначення на посади, передбачені частиною першою статті 9 цього Закону, така особа підтверджує рівень володіння державною мовою в порядку, визначеному цим Законом.

3. Стаття 21 цього Закону застосовується з урахуванням тих особливостей, що особи, які належать до корінних народів, національних меншин України і розпочали здобуття загальної середньої освіти до 1 вересня 2018 року мовою відповідно до корінного народу чи відповідної національної меншини України (крім осіб, визначених абзацом другим цього пункту), продовжують здобувати таку освіту до 1 вересня 2020 року відповідно до правил, які існували до набрання чинності цим Законом, з поступовим збільшенням кількості навчальних предметів, що вивчаються українською мовою.

Особи, які належать до національних меншин України, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу, і розпочали здобуття загальної середньої освіти до 1 вересня 2018 року мовою відповідної національної меншини України, до 1 вересня 2023 року продовжують здобувати таку освіту відповідно до правил, які існували до набрання чинності цим Законом, з поступовим збільшенням кількості навчальних предметів, що вивчаються українською мовою.

4. До завершення тимчасової окупації частини території України одним із завдань цього Закону є сприяння вивченню української мови громадянами України, які проживають на тимчасово окупованій території України, визначений згідно з законом.

5. Під час формування складу Національної комісії зі стандартів державної мови та призначення Уповноваженого із захисту державної мови вперше після набрання чинності цим Законом особи, які претендують на зайняття цих посад, підтверджують свій рівень володіння державною мовою відповідно до вимог Закону України «Про державну службу».

6. Положення останнього речення абзацу другого частини шостої статті 23 цього Закону не застосовуються до фільмів (в тому числі серіалів, анімаційних та документальних фільмів), вперше оприлюднених до набрання чинності частиною шостою статті 23 цього Закону.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

- 1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

- а) доповнити статтями 188⁹² і 188⁹³ такого змісту:

«Стаття 188⁹². Порушення закону щодо функціонування і застосування української мови як державної

Порушення вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо застосування державної мови під час засідань, заходів, зустрічей і робочого спілкування, в актах, діловодстві та документообігу в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим і органах місцевого самоврядування, на державних і комунальних підприємствах, в установах та організаціях, інших суб'єктах господарювання державної і комунальної форми власності, у судочинстві та діловодстві у судах України, в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями, на державному кордоні України, у процесі виборів та референдумів, у міжнародних договорах України —

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Порушення вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо застосування державної мови друкованими засобами масової інформації —

ДОКУМЕНТИ

тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Інші, ніж визначені частинами першою — третьою цієї статті, порушення Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо порядку застосування державної мови —

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа зазначених у частинах першій — четвертій цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до семисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188⁵³. Невиконання законних вимог Уповноваженого із захисту державної мови під час здійснення ним державного контролю за застосуванням державної мови

Повторне невиконання законних вимог Уповноваженого із захисту державної мови під час здійснення ним державного контролю за застосуванням державної мови —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

б) главу 17 доповнити статтею 244⁵⁴ такого змісту:

«Стаття 244⁵⁴. Уповноважений із захисту державної мови

Уповноважений із захисту державної мови розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства у сфері застосування державної мови та невиконанням законних вимог представника Уповноваженого із захисту державної мови (статті 188⁵², 188⁵³);

в) у частині другій статті 255:

абзац перший після цифр «244⁵³» доповнити цифрами «244⁵⁴»; доповнити пунктом 24 такого змісту:

«24) представники Уповноваженого із захисту державної мови (статті 188⁵², 188⁵³);

2) частину першу статті 4 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1) замінити двома новими частинами такого змісту:

«Видання друкованих засобів масової інформації, зареєстрованих в Україні, здійснюється державною мовою.

Застосування мов у друкованих засобах масової інформації визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

3) частину другу статті 3 Закону України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383; 2013 р., № 33, ст. 436) після слів «володіє державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

4) Закон України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446 із наступними змінами) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

«Стаття 4¹. Мова послуг на транспорті

Мовою послуг на транспорті в Україні є державна мова.

Застосування мов у сфері транспорту визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

5) статтю 3 Закону України «Про інформаційні агентства» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 13, ст. 83; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 3. Мова продукції інформаційних агентств

Інформаційні агентства згідно із законодавством України поширюють свою продукцію державною, а також іншими мовами, дотримуючись загальновищезначених етичних-моральних норм словесовживання»;

6) статтю 6 Закону України «Про звернення громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 47, ст. 256) викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Мова звернень і рішень та відповідей на них

Застосування мов у сфері звернень громадян і рішень та відповідей на них визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

7) статтю 4 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 49, ст. 299; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Мова поширення інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування

Інформація про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування поширюється державною та іншими мовами в порядку, встановленому Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

8) частину другу статті 5 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 20, ст. 99; 2013 р., № 14, ст. 89) після слів «володіє державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

9) у Законі України «Про кінематографію» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 22, ст. 114; 2012 р., № 12-13, ст.78; 2013 р., № 23, ст. 218; 2015 р., № 18, ст. 131):

а) статтю 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Мова у галузі кінематографії

Застосування мов у галузі кінематографії здійснюється відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

б) частину другу статті 14 викласти в такій редакції:

«Застосування державної та інших мов при розповсюдженні та демонструванні фільмів визначаються Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

в) абзац третій частини третьої статті 15 викласти в такій редакції:

«нааяності у фільмі матеріалів (висловлювань, дій тощо), які пропагують війну, насильство, жорстокість, фашизм і неонацизм, спрямовані на ліквідацію незалежності України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, приниження нації, приниження чи зневажання державної мови, неповагу до національних і релігійних святинь, приниження особистості, що пропагують невігластво, неповагу до батьків, а також наркоманію, токсикоманію, алкоголізм та інші шкідливі звички; фільми порнографічного характеру, що підтверджується висновком експертної комісії з питань розповсюдження і демонстрування фільмів»;

10) частину першу статті 7 Закону України «Про загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 28, ст. 230; 2013 р., № 23, ст. 218; 2018 р., № 43, ст. 345) замінити двома новими частинами такого змісту:

«Мовою загальної середньої освіти в Україні є державна мова.

Застосування мов у загальній середній освіті визначається законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

11) статтю 7 Закону України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 46, ст. 393; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Мова (мови) навчання і виховання у позашкільній освіті

1. Мовою позашкільної освіти є державна мова.

2. Застосування мов у позашкільній освіті визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

12) статтю 13 Закону України «Про Збройні Сили України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 410) викласти в такій редакції:

«Стаття 13. Мова у Збройних Силах України

Мовою Збройних Сил України є державна мова.

Мовою статутів, документації, діловодства, команд, навчання, виховних заходів, іншого статутного спілкування та службової діяльності у Збройних Силах України є державна мова»;

13) пункт 5 частини другої статті 9 Закону України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 13, ст. 65) викласти в такій редакції:

«5) володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

14) частину другу статті 5 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 33, ст. 175; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«На посаду можуть бути призначені особи, які мають відповідну освіту і професійну підготовку, володіють державною мовою відповідно до рівня, визначеного Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

15) статтю 10 Закону України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 259; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Мова (мови) у дошкільній освіті

1. Мовою дошкільної освіти є державна мова.

2. Застосування мов у дошкільній освіті визначають закони України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту»;

16) статтю 4 Закону України «Про поштовий зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 6, ст. 39; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Мова у сфері надання послуг поштового зв'язку

Мовою поштового зв'язку в Україні є державна мова.

Застосування мов у поштовому зв'язку визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

17) статтю 6 Закону України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Мова реклами

1. Мовою реклами є державна мова.

2. Об'єкти права інтелектуальної власності у рекламі використовуються мовою, якою їм наданий правовий захист відповідно до законодавства про охорону прав інтелектуальної власності.

3. Особливості використання у рекламі мов корінних народів і національних меншин України визначаються законом, що регулює порядок реалізації прав корінних народів, національних меншин України»;

18) статтю 7 Закону України «Про телекомунікації» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 12, ст. 155; 2013 р., № 23, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Застосування мов у сфері телекомунікацій

1. Мовою послуг у сфері телекомунікацій в Україні є державна мова.

2. Застосування мов у сфері телекомунікацій визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

19) у Законі України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 20-21, ст. 291; 2013 р., № 14, ст. 89; 2014 р., № 16, ст. 582, № 49, ст. 2056):

а) частину першу статті 9 після слів «володіє державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

б) частину першу статті 51 доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) Державного сертифіката про рівень володіння українською мовою, що відповідає рівню, визначеному Національною комісією зі стандартів державної мови»;

20) частину першу статті 7 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 36, ст. 448) доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

21) абзац перший частини першої статті 7 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 16, ст. 265; 2006 р., № 18, ст. 155) після слів «володіють державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

22) статтю 6 Закону України «Про географічні назви» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 27, ст. 360; 2013 р., № 23, ст. 218; 2014 р., № 6-7, ст. 80) викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Унормування географічних назв

Географічні назви виконуються державною мовою.

Застосування мов у географічних назвах визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

23) у частині першій статті 4 Закону України «Про захист прав споживачів» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 7, ст. 84; 2011 р., № 47, ст. 531; 2014 р., № 4, ст. 61):

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію державною мовою про продукцію, її кількість, якість, асортимент, її виробника (виконавця, продавця) відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹) обслуговування державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

24) у Законі України «Про телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 18, ст. 155 із наступними змінами):

а) частину другу статті 6 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«приниження чи зневажання державної мови».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий — чотирнадцятий вважати відповідно абзацами шостим — п'ятнадцятим;

б) частину п'яту статті 9 виключити;

в) у статті 10:

в абзаці першому частини другої та абзаці першому частини четвертої цифри і слово «75 відсотків» замінити цифрами і словом «90 відсотків»;

в абзаці першому частини третьої цифри і слово «60 відсотків» замінити цифрами і словом «80 відсотків»;

пункт «б» частини сьомої виключити;

25) у Законі України «Про статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 14, ст. 168):

а) частину другу статті 1 доповнити словами «і володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

б) частину четверту статті 28 доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

26) Закон України «Про прикордонний контроль» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 6, ст. 46 із наступними змінами) доповнити статтею 7¹ такого змісту:

«Стаття 7¹. Мова на державному кордоні України

1. Мова контролю під час перетину державного кордону України визначається Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

27) Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 7, ст. 150 із наступними змінами) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

«Стаття 4¹. Мова спортивних заходів

Застосування мов під час спортивних заходів визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

28) у Регламенті Верховної Ради України, затвердженому Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14-17, ст. 133; 2013 р., № 23, ст. 218):

а) у статті 2:

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Мовою роботи Верховної Ради, її органів та посадових осіб є державна мова»; доповнити частинами п'ятою і шостою такого змісту:

«5. Іноземець або особа без громадянства може виступати на засіданнях Верховної Ради, її органів іншою мовою. Синхронний або послідовний переклад такого виступу державною мовою в обов'язковому порядку забезпечує Апарат Верховної Ради.

6. Промова чи її частина, виголошена іншою мовою, ніж державна, на засіданні Верховної Ради, комітету Верховної Ради, тимчасової спеціальної комісії чи тимчасової слідчої комісії Верховної Ради, подається у стенограмі відповідного засідання у перекладі державною мовою»;

б) пункт 2 частини третьої статті 173 викласти в такій редакції:

«2) володіє державною мовою на рівні, встановленому Національною комісією зі стандартів державної мови»;

29) частину другу статті 4 Закону України «Про Державний реєстр виборців» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 5, ст. 34) викласти в такій редакції:

«2. Для транслітерації прізвищ, імен, по батькові та інших власних назв застосовуються правила транслітерації, встановлені Національною комісією зі стандартів державної мови»;

30) частину першу статті 5 Закону України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168; 2013 р., № 23, ст. 218; 2017 р., № 26, ст. 298) викласти в такій редакції:

«1. Порядок застосування мов у сфері культури визначають Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інші закони України»;

31) статтю 8 Закону України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 32, ст. 313) викласти в такій редакції:

«Стаття 8. Мова інформації

1. Мову інформації визначають Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», інші закони України та міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України»;

32) частину першу статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 27, ст. 282) після слів «володіє державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

33) у Законі України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 13, ст. 222; 2018 р., № 36, ст. 272):

а) перше речення частини першої статті 7 доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

б) частину п'яту статті 8 після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«8) Державний сертифікат про рівень володіння державною мовою, що відповідає рівню, визначеному Національною комісією зі стандартів державної мови».

У зв'язку з цим абзац дев'ятий вважати абзацом десятим;

34) у Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37-38, ст. 2004; 2017 р., № 38-39, ст. 380):

а) в абзаці першому частини першої статті 42 слово «вільно» виключити; після слів «володіти державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

б) статтю 48 викласти в такій редакції:

«Стаття 48. Мова освітнього процесу у вищих навчальних закладах

1. Мовою освітнього процесу у вищих навчальних закладах є державна мова.

2. Застосування мов у вищих навчальних закладах визначають закони України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту»;

35) у Законі України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056 із наступними змінами):

а) підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 3 після слів «Уповноважений Верховної Ради України з прав людини» доповнити словами «Уповноваженого із захисту державної мови»;

б) примітку до статті 50 після слів «Уповноважений Верховної Ради України з прав людини» доповнити словами «Уповноваженого із захисту державної мови, члена Національної комісії зі стандартів державної мови»;

36) частину першу статті 9 Закону України «Про місцеві вибори» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 37-38, ст. 366) доповнити словами «та володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

37) у Законі України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40-41, ст. 379 із наступними змінами):

а) частину першу статті 23 доповнити пунктом 31 такого змісту:

«31) на підставі відповідної постанови Уповноваженого із захисту державної мови вживає заходів для забезпечення здійснення Уповноваженим із захисту державної мови своїх повноважень, у тому числі сприяє збору фактичних даних про наявність або відсутність у діях (бездіяльності) певних осіб ознак порушення вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

Залучення працівників поліції здійснюється за вмотивованим зверненням Уповноваженого із захисту державної мови, в якому має зазначатися, які саме дії пропонується вчинити працівникам поліції. Таке звернення надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем вчинення визначених у зверненні дій»;

б) частину першу статті 49 доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

38) у Законі України «Про електронну комерцію» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 45, ст. 410):

а) частину першу статті 5 доповнити абзацом дванадцятим такого змісту:

«дотримання законодавства про державну мову»;

б) статтю 10 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Порядок застосування державної та інших мов у електронній комерції визначається Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

в) статтю 11 доповнити частиною чотирнадцято

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження українських лісів

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) в абзаці другому статті 64 слова «від трьох до семи» замінити словами «від шести до чотирнадцяти», а слова «від п'яти до восьми» — словами «від десяти до шістнадцяти»;

2) у статті 65:

в абзаці другому частини першої слова «від п'ятнадцяти до тридцяти» замінити словами «від тридцяти до шістдесяти», а слова «від сімдесяти п'яти до ста п'ятдесяти» — словами «від ста п'ятдесяти до трьохсот»;

в абзаці другому частини другої слова «від тридцяти до шістдесяти» замінити словами «від шістдесяти до дев'яност», а слова «від трьохсот до шестисот» — словами «від шестисот до дев'ятисот»;

3) в абзаці другому статті 65¹ слова «від п'ятнадцяти до тридцяти» замінити словами «від тридцяти до сорока п'яти», а слова «від тридцяти п'яти до шістдесяти» — словами «від шістдесяти до дев'яноста»;

4) в абзаці другому статті 66 слова «від одного до трьох» замінити словами «від трьох до шести», а слова «від трьох до семи» — словами «від семи до десяти».

2. У Кримінальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131):

1) примітку до статті 201¹ викласти в такій редакції:

«Примітка. 1. Під цінними та рідкісними породами дерев у цій статті слід розуміти роди дерев, передбачені статтею 1 Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів».

2. Під переміщенням у великому розмірі у цій статті слід розуміти переміщення лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, а також лісоматеріалів необроблених, вартість яких у вісімнадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під переміщенням в особливо великому розмірі — вартість яких у тридцять шість і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян»;

2) примітку до статті 246 викласти в такій редакції:

«Примітка. 1. У цій статті істотною шкодою вважається така шкода, яка у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, або інша істотна шкода, завдана навколишньому природному середовищу в частині забезпечення ефективного охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів.

2. У цій статті тяжкими наслідками вважаються такі наслідки, які у шістдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян».

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
25 квітня 2019 року
№ 2708-VIII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Рамкового договору між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо офіційної підтримки проекту з постачання питної води у м. Маріуполі

Верховна Рада України **постановляє**:

Рамковий договір між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо офіційної підтримки проекту з постачання питної води у м. Маріуполі, вчинений 29 січня 2019 року в м. Києві, який набирає чинності з дати отримання останнього письмового повідомлення, переданого дипломатичними каналами, про завершення кожною Стороною внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності цим Рамковим договором, ратифікувати.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
25 квітня 2019 року
№ 2710-VIII

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 15 травня 2019 р. № 396
Київ

Про внесення змін до порядкув, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 235 і 262

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Внести до Порядку вилучення з обігу видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України та розповсюджується на території України без відповідного дозволу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 235 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 32, ст. 995), і Порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 262 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 33, ст. 1034), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 травня 2019 р. № 396

ЗМІНИ,

що вносяться до порядкув, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 235 і 262

1. У Порядку вилучення з обігу видавничої продукції, що має походження та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України та розповсюджується на території України без відповідного дозволу, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 235:

1) пункт 5 викласти в такій редакції:

«5. Уповноважені посадові особи Держкомтелерадіо (далі — уповноважені особи), перелік яких визначається наказом Держкомтелерадіо, вилучають видавничу продукцію з обігу за місцем її фактичного виявлення.»;

2) у пункті 6:

абзаци перший і другий викласти в такій редакції:

«6. Під час вилучення з обігу видавничої продукції складається відповідно до порядку, визначеного Держкомтелерадіо, протокол про накладення адміністративно-господарського штрафу, в якому міститься опис видавничої продукції, яка вилучається з обігу.

Протокол про накладення адміністративно-господарського штрафу з описом видавничої продукції, яка вилучається з обігу, складається у двох примірниках. Перший примірник після підписання суб'єктом господарювання (його посадовою особою (представником) або особою, яка безпосередньо здійснює розповсюдження), що притягується до відповідальності згідно із законом, залишається в уповноваженій особи, яка його склала, а другий примірник вручається суб'єкту господарювання (його посадовій особі (представнику) або особі, яка безпосередньо здійснює розповсюдження), що притягується до відповідальності згідно із законом.»;

в абзаці третьому слова «суб'єкта господарювання або його представника» замінити словами «суб'єкта господарювання (його посадової особи (представника) або особи, яка безпосередньо здійснює розповсюдження).».

2. У Порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 262:

1) в абзаці сьомому пункту 3 слова і цифру «за формою згідно з додатком 2» замінити словами і цифрою «у спосіб, визначений пунктом 8 цього Порядку»;

2) абзач третій пункту 4 викласти в такій редакції:

«Один примірник оригіналу видання, що ввозиться.»;

3) у додатках до Порядку:

додаток 1 викласти в такій редакції:

«Додаток 1
до Порядку
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 15 травня 2019 р. № 396)

(найменування органу, що видає дозвіл)

(найменування та місцезнаходження юридичної особи)

або прізвище, ім'я, по батькові та місце

проживання фізичної особи — підприємця)

(контактний номер телефону)

ЗАЯВА

про видачу дозволу

Прошу видати _____

(найменування юридичної особи

або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи — підприємця)

дозвіл на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України:

повна назва видання мовою оригіналу: _____

повна назва видання українською мовою: _____

автор або колектив авторів: _____

міжнародний стандартний номер книги (ISBN): _____

кількість примірників, що ввозяться на митну територію України: _____

країна-виробник: _____

найменування (прізвище, ім'я, по батькові) та місцезнаходження видавця: _____

рік випуску видання: _____

мова видання: _____

код товару згідно з УКТЗЕД: _____

(дата)

(підпис)

(ініціали та прізвище уповноваженої особи суб'єкта господарювання);»;

додаток 2 виключити;

у додатку 3 після слів «українською мовою» доповнити словами «, міжнародний стандартний номер книги (ISBN)»;

у додатку 4:

після слів «українською мовою» доповнити словами «, міжнародний стандартний номер книги (ISBN)»;

слова

«

(підпис)

(ініціали та прізвище керівника юридичної особи або фізичної особи — підприємця)»

замінити словами:

«

(дата)

(підпис)

(ініціали та прізвище уповноваженої особи суб'єкта господарювання);»;

слова «МП (за наявності)» виключити.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 15 травня 2019 р. № 397
Київ

Про затвердження Угоди між Урядом України та Урядом Держави Кувейт про співробітництво в сфері туризму

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити Угоду між Урядом України та Урядом Держави Кувейт про співробітництво в сфері туризму, вчинену 8 листопада 2018 р. у м. Ель-Кувейті.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 3 квітня 2019 р. № 398
Київ

Про внесення змін до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 302

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Внести зміну до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 302 «Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 40, ст. 1188; 2016 р., № 87, ст. 2829), доповнивши його абзацом такого змісту:

«Державна міграційна служба до законодавчого врегулювання питання завершення оформлення та видачі паспорта громадянина України зразка 1994 року здійснює оформлення та видачу таких паспортів у порядку, встановленому Міністерством внутрішніх справ, громадянам України, щодо яких прийнято рішення суду, що набрало законної сили, про зобов'язання Державної міграційної служби оформити та видати паспорт громадянина України зразка 1994 року.».

2. Міністерству внутрішніх справ до набрання чинності цією постановою забезпечити розроблення та прийняття акта, що випливає із цієї постанови.

3. Ця постанова набирає чинності через 20 днів з дня її офіційного опублікування.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 15 травня 2019 р. № 399
Київ

Про внесення змін до пункту 54 Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Внести до пункту 54 Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 736 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 85, ст. 2783), такі зміни:

абзач перший після слів «спеціального зв'язку» доповнити словами «, підрозділами відомчого фельд'єгерського зв'язку у складі Збройних Сил»;

абзач другий після слів «урядового фельд'єгерського зв'язку» доповнити словами «, відомчого фельд'єгерського зв'язку у складі Збройних Сил».

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 317-р
Київ

Про затвердження фінансового плану акціонерного товариства «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» на 2019 рік

Затвердити фінансовий план акціонерного товариства «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» на 2019 рік, що додається до оригіналу.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 318-р
Київ

Про зміну складу наглядової ради Українського фонду соціальних інвестицій

Вести до складу наглядової ради Українського фонду соціальних інвестицій, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 827, Даниленко Світлану Василівну, заступника Міністра освіти і науки, Ілика Романа Романовича, заступника Міністра охорони здоров'я, вивівши з її складу Ковтунця Володимира Віталійовича, Пістуна Тараса Теодоровича, Ліпиріді Олексія Дмитровича.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ГРАФІК

проведення прямої телефонної лінії

Кабінету Міністрів України

за участю керівників центральних органів виконавчої влади на травень — червень 2019 року

21 травня	Міністерство соціальної політики України
24 травня	Міністерство культури України
28 травня	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
31 травня	Міністерство фінансів України
4 червня	Міністерство юстиції України
7 червня	Міністерство у справах ветеранів України
11 червня	Пенсійний фонд України
14 червня	Державна служба України з питань праці
18 червня	Національна поліція України
21 червня	Державна міграційна служба України
25 червня	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Примітка. Пряма телефонна лінія Кабінету Міністрів працює за номером 254-05-65. Час проведення брифінгу з 13.40 до 14.00, прямої телефонної лінії — з 14.00 до 16.00.

Місце проведення: м. Київ, вул. Інститутська, 7 (другий поверх, кім. 206).

ГРАФІК

особистого прийому громадян Першим віце-прем'єр-міністром, віце-прем'єр-міністрами України та міністрами, які не очолюють міністерства

Перший віце-прем'єр-міністр України — Міністр економічного розвитку і торгівлі України	четвертий понеділок непарного місяця
Віце-прем'єр-міністр України — Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	другий четвер непарного місяця
Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України	четвертий четвер непарного місяця
Віце-прем'єр-міністр України Кириленко В. А.	третій вівторок парного місяця
Віце-прем'єр-міністр України Кістіон В. Є.	четвертий четвер парного місяця
Віце-прем'єр-міністр України Розенко П. В.	третій вівторок непарного місяця
Міністр Кабінету Міністрів України	другий вівторок парного місяця

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА УКРАЇНА

СПРАВА «БІГУН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BIGUN v. UKRAINE) (Заява № 30315/10)

Стислий виклад рішення від 21 березня 2019 року

Заявнику, засудженому до довічного позбавлення волі, неодноразово відмовляли у наданні тривалих побачень з родичами, оскільки чинне на час подій законодавство цього не передбачало.

У квітні 2007 року заявники подали адміністративний позов до Державного департаменту України з питань виконання покарань, вимагаючи надання права на тривале подружнє побачення кожні три місяці. Суди трьох інстанцій залишили їхній позов без задоволення як такий, що не мав законних підстав.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржились, що абсолютна заборона тривалих побачень з родичами, яка до травня 2014 року існувала в Україні для засуджених до довічного позбавлення волі, порушила їхні права за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). Заявники також скаржились за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з їх скаргою за статтею 8 Конвенції. Крім того, заявники стверджували, що заборона тривалих побачень з родичами для засуджених до довічного позбавлення волі порушила їхні права за статтею 12 Конвенції.

Розглянувши скарги заявників за статтею 8 Конвенції, Європейський суд зазначив, що у цій справі оскаржуване обмеження застосовувалося до заявників відповідно до статті 151 Кримінально-виконавчого кодексу України, яка на момент подій передбачала лише короткострокові побачення для засуджених до довічного позбавлення волі, тоді як інші категорії засуджених мали право на тривалі побачення. Європейський суд вказав, що до відповідного законодавства було внесено зміни, а оскаржуване обмеження було скасовано, проте на момент подій заявники не мали підстав сподіватися, що це може статися.

З огляду на це Європейський суд дійшов висновку, що втручання у сімейне життя заявників наслідком абсолютної заборони для засуджених до довічного позбавлення волі на тривалі побачення з родичами лише з огляду на тяжкість покарання засудженого без індивідуальної оцінки небезпеки було, як таке, непропорційним цілям, на які посилався Уряд та констатував порушення статті 8 Конвенції.

Щодо скарг заявників за статтею 13 Конвенції Європейський суд зазначив, що вказане положення Конвенції не може тлумачитися як таке, що вимагає наявності юридичного засобу захисту від недосконалості національного законодавства, оскільки в такому випадку Європейський суд вимагав би від Договірних держав імплементації положень Конвенції в національне законодавство та вказав на відсутність порушення статті 13 Конвенції.

З огляду на факти справи, доводи сторін та висновки за статтями 8 та 13 Конвенції Європейський суд вказав, що немає потреби виносити окреме рішення щодо прийнятності та суті скарги заявників за статтею 12 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги заявників за статтями 8 та 13 Конвенції;

2. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті їхньої скарги за статтею 12 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;

4. *Постановляє*, що не було порушено статтю 13 Конвенції у поєднанні зі статтею 8 Конвенції;

5. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 3 000 (три тисячі) євро кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись;

(ii) 655 (шістсот п'ятдесят п'ять) євро спільно та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявникам, в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження у Суді;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»

Інформацію надано Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 березня 2019 р. № 401
Київ

Про внесення змін у додатки 1 і 2 до Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року

Кабінет Міністрів України **постановляє**:
Внести у додатки 1 і 2 до Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів 2. У додатку 2:

1) пункт 10 викласти в такій редакції:

«Найменування за- вдання	Найменування показника	Значення показника									
		усього	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
10. Забезпечення розвитку Міжнародного аеропорту «Одеса»											

України від 24 лютого 2016 р. № 126 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 18, ст. 740, № 83, ст. 2729; 2019 р., № 3, ст. 78, № 7, ст. 210), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 березня 2019 р. № 401

ЗМІНИ,
що вносяться у додатки 1 і 2 до Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року

1. Пункт 7 додатка 1 викласти в такій редакції:
«7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, млн. гривень	У тому числі за роками								
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Державні кошти, в тому числі кошти, що залучаються під державні гарантії	7009,94	675,19	1223	1577,4	2948,33	324,52	87,5	87	87	
Місцеві бюджети	563,54	253,35	52,94	107,75	67,3	22,3	22,3	18,3	19,3	
Інші джерела (власні кошти підприємства)	1467,08	828,18	319,7	235,7	36,7	11,7	11,7	11,7	11,7	
Інші джерела (кошти інвестора)	1347,3	890,9	201,31	61,95	110,62	41,81	20,71	10	10	
Усього	10387,86	2647,62	1796,95	1982,8	3162,95	400,33	142,21	127	128».	

«Найменування за- вдання	Найменування показника	Значення показника										Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, ін- вестор	Джерела фінансування (власні кошти, державний бюджет, інші)	Прогнозний обсяг фінансо- вих ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками								
		усього	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016					2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
10. Забезпече- ння розвитку Міжна- родного аеропорту «Одеса»												1) проектування реконструкція, будів- ництво аеродромного комплексу ко- мунального підприємства «Міжна- родний аеропорт Одеса»	Укрінфрапроект	державні кошти, в тому числі кошти, що залучаються під державні гарантії місцевий бюджет інші джерела (власні кошти)	2852,07	250 1060 1304,55 237,52»;								
													інвестор	інші джерела (кошти інвестора)										
												2) проведення ремонту штучних пок- риттів аеродромного комплексу	Укрінфрапроект	державні кошти, в тому числі кошти, що залучаються під державні гарантії місцевий бюджет										
													комунальне підпри- ємство «Міжнародний аеропорт Одеса»	інші джерела (власні кошти)	92,54	92,54								
													інвестор	інші джерела (кошти інвестора)										
												3) реконструкція штучних покриттів аеродромного комплексу	Укрінфрапроект	державні кошти, в тому числі кошти, що залучаються під державні гарантії місцевий бюджет										
													комунальне підпри- ємство «Міжнародний аеропорт Одеса»	інші джерела (власні кошти)	248,55	248,55								
													інвестор	інші джерела (кошти інвестора)										

2) позицію «Разом за завданням 10» викласти в такій редакції:

«Найменування за- вдання	Найменування показ- ника	Значення показника										Найменування заходу	Головний розпо- рядник бюджетних коштів, інвестор	Джерела фінансування (власні кошти, державний бюджет, інші)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання за- вдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016					2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Разом за завданням 10														3193,16	341,09	250	1060	1304,55	237,52						
у тому числі														державні кошти, в тому числі ко- шти, що залучаються під держав- ні гарантії місцевий бюджет інші джерела (власні кошти) інші джерела (кошти інвестора)	2852,07	250	1060	1304,55	237,52»;						
3) позицію «Усього за Програмою» викласти в такій редакції:														341,09	341,09										

3) позицію «Усього за Програмою» викласти в такій редакції:

«Найменування за- вдання	Найменування по- казника	Значення показника										Найменування заходу	Головний розпоряд- ник бюджетних ко- штів, інвестор	Джерела фінансування (влас- ні кошти, державний бюджет, інші)	Прогнозний обсяг фі- нансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками										
		усього	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016					2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023				
Усього за Програмою																10387,86	2647,62	1796,95	1982,8	3162,95	400,33	142,21	127	128		
у тому числі																Укрінфрапроект	державні кошти, в тому чис- лі кошти, що залучаються під державні гарантії	7009,94	675,19	1223	1577,4	2948,33	324,52	87,5	87	87
																	місцеві бюджети	563,54	253,35	52,94	107,75	67,3	22,3	22,3	18,3	19,3
																	інші джерела (власні кошти)	1467,08	828,18	319,7	235,7	36,7	11,7	11,7	11,7	11,7

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 15 травня 2019 р. № 402
Київ

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 126

Кабінет Міністрів України **постановляє**:
Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 126 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 18, ст. 740, № 83, ст. 2729) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 травня 2019 р. № 402

ЗМІНИ,
що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 126

1. У постанові:

1) пункти 2 і 3 викласти в такій редакції:

«2. Міністерству інфраструктури разом з Державним агентством інфраструктурних проєктів, Міністерством економічного розвитку і торгівлі, іншими заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади вжити заходів до підготовки інвестиційних проєктів/бізнес-планів, спрямованих на виконання основних завдань і заходів, передбачених Програмою, та які фінансуватимуться за рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах, кредитів (позик), залучених, зокрема, під державні гарантії, а також за рахунок інших джерел.

3. Міністерству інфраструктури разом з Державним агентством інфраструктурних проєктів, іншими заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади вжити в установленому законодавством порядку заходів до передачі аеродромів та аеродромних об'єктів до сфери управління Державного агентства інфраструктурних проєктів. У разі будівництва, реконструкції аеродромів, аеродромних об'єктів їх передача може здійснюватись після прийняття їх в експлуатацію в порядку, визначеному законодавством.»;

2) у пункті 5:

у підпункті 1 слова «у двотижневий строк» виключити;

в абзаці другому підпункту 2 слова «до сфери управління Державного агентства інфраструктурних проєктів» замінити словами «до сфери управління Державного агентства інфраструктурних проєктів. Передача аеродромів та аеродромних об'єктів у разі їх будівництва, реконструкції може здійснюватись після прийняття їх в експлуатацію в порядку, визначеному законодавством».

2. Абзац сімнадцятий розділу «Шляхи і способи досягнення мети» Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року, затвердженої зазначеною постановою, після слова «аеродромів» доповнити словами «, аеродромних об'єктів», а після слів «щодо передачі збудованих/реконструйованих» — словом «аеродромів».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 6 березня 2019 р. № 403
Київ

Деякі питання реалізації підпункту 12 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України

Відповідно до підпункту 12 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок ввезення товарів (крім підакцизних), які ввозяться з метою реалізації проєкту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проєкту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації» у період його реалізації та тимчасово звільняються від оподаткування ввізним митом;

обсяги ввезення товарів (крім підакцизних), що не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають вимогам проєкту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проєкту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації», які ввозяться з метою реалізації проєкту у період його реалізації та тимчасово звільняються від оподаткування ввізним митом.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 6 березня 2019 р. № 403

ПОРЯДОК

ввезення товарів (крім підакцизних), які ввозяться з метою реалізації проєкту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проєкту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації» у період його реалізації та тимчасово звільняються від оподаткування ввізним митом

1. Цей Порядок визначає процедуру ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, що не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають вимогам проєкту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проєкту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2014 р. № 450 «Деякі питання підготовки проєкту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації» (далі — проєкт), які ввозяться з метою реалізації проєкту у період його реалізації та тимчасово звільняються від оподаткування ввізним митом.

2. У цьому Порядку термін «японський суб'єкт з реалізації проєкту» вживається у значенні, наведеному в пункті 9 підрозділу 1 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, термін «український замовник з реалізації проєкту» — у значенні, наведеному в підпункті «г» пункту 47 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України.

3. Ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів здійснюється в порядку та на умовах, що встановлені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами, а також згідно з відповідними угодами (договорами), укладеними з метою реалізації проєкту.

4. Ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів здійснюється японським суб'єктом з реалізації проєкту, який має право відповідно до законодавства здійснювати операції з ввезення на митну територію України товарів.

5. Японський суб'єкт з реалізації проєкту, що планує ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, подає українському замовнику з реалізації проєкту не пізніше ніж протягом десяти робочих днів до дня ввезення у паперовій формі та на електронному носії:

заяву про видачу довідки про підтвердження того, що товари відповідають вимогам проєкту і ввозяться з метою реалізації проєкту у період його реалізації (далі — довідка), за формою згідно з додатком 1;

зовнішньоекономічний договір (контракт);

наявні транспортні (перевізні) документи;

лист-зобов'язання щодо використання товарів виключно з метою реалізації проєкту у період його реалізації.

6. Український замовник з реалізації проєкту протягом п'яти робочих днів з дати отримання документів, зазначених у пункті 5 цього Порядку, видає японському суб'єкту з реалізації проєкту довідку за формою згідно з додатком 2 або надсилає у письмовій формі обґрунтовану відмову в її видачі.

7. Довідка оформлюється у трьох примірниках, підписується уповноваженою особою українського замовника з реалізації проєкту. Два примірники довідки видаються японському суб'єкту з реалізації проєкту, один з яких подається до органи доходів і зборів під час оформлення товарів, другий залишається в японського суб'єкта з реалізації проєкту. У разі здійснення електронного декларування з використанням електронної митної декларації, засвідченої кваліфікованим електронним підписом, для митного оформлення подається електронна (сканована) копія довідки, засвідчена кваліфікованим електронним підписом декларанта або уповноваженої ним особи. Третій примірник довідки залишається в українського замовника з реалізації проєкту, який веде облік видачі довідок.

8. Підставою для відмови у видачі довідки є:

подання японським суб'єктом з реалізації проєкту документів, зазначених у пункті 5 цього Порядку, не в повному обсязі;

виявлення в зазначених документах недостовірних відомостей.

9. Після усунення причин, що стали підставою для прийняття рішення про відмову у видачі довідки, японський суб'єкт з реалізації проєкту може повторно подати українському замовнику з реалізації проєкту заяву про видачу довідки.

10. У разі зміни даних, зазначених у довідці, японський суб'єкт з реалізації проєкту звертається із заявою до українського замовника з реалізації проєкту для видачі нової довідки. При цьому раніше видана довідка підлягає анулюванню, про що український замовник з реалізації проєкту невідкладно інформує органи доходів і зборів.

У заяві зазначаються інформація про те, що японський суб'єкт з реалізації проєкту звертається у зв'язку із зміною даних, та номер і дата довідки, яка підлягає анулюванню.

КОРИСНО ЗНАТИ

У квітні 2017 року уряд розпочав програму «Доступні ліки». Пацієнти з серцево-судинними захворюваннями, бронхіальною астмою чи діабетом II типу можуть отримати ліки безоплатно або з незначною доплатою.

ЯК ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНІ ЛІКИ?

Покрокова інструкція
1 Зверніться до лікаря та отримайте рецепт.
2. Завітайте до аптеки з позначкою «Доступні ліки».
3. Отримайте ліки безоплатно або з частковою доплатою за рецептом.
Вартість ліків повністю або частково оплачує держава. У програмі беруть участь лише монопрепарати (які містять лише одну діючу речовину).

ЯК ОТРИМАТИ РЕЦЕПТ НА «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

З 1 квітня 2019 року ліки за урядовою програмою реімбурсації «Доступні ліки» можна отримати тільки за електронним рецептом, виписаним сімейними лікарями, терапевтами та педіатрами через електронну систему охорони здоров'я.
Крок 1. Пацієнт записується та приходить на прийом до сімейного лікаря, терапевта або педіатра, з яким у нього підписана декларація.
Важливо! Пацієнт має звернутися саме до свого лікаря. Якщо ви ще не підписали декларацію, це варто зробити. Без декларації скористатися програмою «Доступні ліки» буде неможливо.
Крок 2. Лікар проводить прийом і виписує рецепт.
Крок 3. Під час виписування електронного рецепту лікар разом з пацієнтом мають перевірити, чи номер мобільного телефону, зазначений в декларації, є актуальним і належить пацієнту. Лікар повинен назвати вам код мобільного оператора та останні цифри номера.

Крок 4. Після перевірки номера телефону лікар виписує рецепт в електронній системі охорони здоров'я.
Крок 5. На мобільний телефон пацієнта приходить смс з унікальним номером рецепта та кодом підтвердження для отримання ліків в аптеці. Зміст СМС: «Ваш рецепт: XXXX-XXXX-XXXX-XXXX. Код підтвердження: XXXX».
Крок 6. За необхідності або на прохання пацієнта лікар може роздрукувати консультаційний висновок, який містить розділ з призначеннями, зокрема призначенням ліків. У цьому розділі зазначається інформація про виписані ліки та номер електронного рецепта.
Крок 7. Пацієнт йде у будь-яку зручну для нього аптеку, що бере участь у програмі «Доступні ліки». Називає працівнику аптеки номер рецепта.
Крок 8. Працівник пропонує пацієнту лікарські засоби, які є в цій аптеці і входять в програму «Доступні ліки».
Крок 9. Пацієнт обирає один із лікарських засобів і називає чотиризначний код підтвердження та отримує свої ліки. Якщо необхідного препарату немає, пацієнт може піти в іншу аптеку і отримати ліки там.

ДЕ ОТРИМАТИ ЛІКИ?

Пацієнт може обміняти рецепт на ліки у будь-якій аптеці в Україні, яка має договір з НСЗУ, без прив'язки до місцевості, де цей рецепт був виданий. Шукайте наліпку «Доступні ліки».
Електронна карта аптек-учасників урядової програми реімбурсації «Доступні ліки»: <https://bit.ly/2CRGorZ>

ЧОМУ САМЕ ЦІ КАТЕГОРІЇ ЗАХВОРЮВАННЯ?

Механізм відшкодування вартості ліків (реімбурсації) поширюється на серцево-судинні захворювання, діабет II типу та бронхіальну астму.
Пріоритетність надали лікуванню цих хвороб, оскільки саме вони найбільше впливають на показники смертності населення або суттєво знижують якість життя пацієнта та ефективно лікуються на амбулаторному рівні.
Смертність від серцево-судинних хвороб складає 65% від загальної смертності населення в Україні. Відповідно до статистичних даних, на діабет II типу страждає один мільйон людей. Це у 6 разів більше, ніж на діабет I типу (інсулінозалежний). Хворих на бронхіальну астму зареєстровано понад 210 тис. Здебільшого це діти та молодь.

ЯКІ ДІЮЧІ РЕЧОВИНИ ВХОДЯТЬ ДО ПРОГРАМИ?

✓ СЕРЦЕВО-СУДИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ:
Аміодарон (Amiodarone)
Амлодипін (Amlodipine)
Атенолол (Atenolol)
Верапаміл (Verapamil)
Гідрохлортiazид (Hydrochlorothiazide)
Спіронолактон (Spironolactone)
Фуросемід (Furosemide)
Дигоксин (Digoxin)
Еналаприл (Enalapril)
Ізосорбиду динітрат (Isosorbide dinitrate)
Карведілол (Carvedilol)
Клопидогрель (Clopidogrel)
Метопролол (Metoprolol)
Нітрогліцерин (Glyceryl trinitrate)
Симвастатин (Simvastatin)
Бісопролол (Bisoprolol)
Лозартан (Losartanum)

✓ БРОНХІАЛЬНА АСТМА:

Беклометазон (Beclometasone)
Будесонід (Budesonide)
Сальбутамол (Salbutamol)

✓ ДІАБЕТ II ТИПУ:

Метформін (Metformin)
Гліклазид (Gliclazide)
Глібенкламід (Glibenclamidum)

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО В АПТЕЦІ ЗАКІНЧИЛИСЯ БЕЗКОШТОВНІ ЛІКИ АБО ТІ, ЩО ВІДШКОДОВУЮТЬСЯ?

1. Пацієнт може зачекати, поки ліки надійдуть в аптеку.
2. Пацієнт може звернутись в іншу аптеку.
3. Пацієнт може обрати іншу торгову марку та доплатити різницю.

ЯКІ ЛІКИ ПАЦІЄНТ МОЖЕ ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНО, А ЗА ЯКІ ПОТРІБНО ДОПЛАЧУВАТИ?

Реєстр оптово-відпускних цін визначає максимальну ціну препарату, який може взяти участь в урядовій програмі «Доступні ліки».
Держава компенсує вартість найдешевшого лікарського засобу, який подав заявку на участь у програмі «Доступні ліки». Тобто такий препарат пацієнт матиме змогу отримати безоплатно.
Дорожчий препарат, ціна на який не перевищує граничну референтну, пацієнт може отримати, доплативши різницю між мінімальною ціною та роздрібною ціною обраного препарату.
Ліки, ціна на які перевищує референтну ціну в 5 сусідніх країнах, не підпадають під програму відшкодування. Також наявність препарату у програмі залежить від рішення про його участь від виробника — він має

подати заявку для включення свого препарату до реєстру.

ОНОВЛЕНИЙ РЕЄСТР ПРЕПАРАТІВ УРЯДОВОЇ ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

1 лютого 2019 року МОЗ України затвердило новий реєстр препаратів програми «Доступні ліки» — п'ятий від початку дії програми.
До оновленого реєстру увійшло 258 препаратів, з них 64 є безоплатними для пацієнтів, інші — з невеликою доплатою. Найдешевший препарат, що на 100% відшкодовує держава, коштує 4,76 грн, найдорожчий — 898,22 грн.
Завдяки перегляду переліку препаратів програми виробники знизили ціни на 37 торгових найменувань лікарських засобів. Найбільше зниження ціни на препарат сягнуло 45%.
На наступні півроку фармвиробники гарантують 39 млн упаковок препаратів для пацієнтів, 16 млн упаковок пацієнти зможуть отримати безоплатно.
Для лікування серцево-судинних захворювань у програмі є 198 препаратів, 46 з яких пацієнти зможуть отримати безоплатно.
Для лікування діабету II типу — 46 препаратів, з яких 12 є безоплатними.
Від бронхіальної астми у програмі є 14 препаратів, 6 із яких пацієнт може отримати безоплатно.
Існує міф, що у програмі «Доступні ліки» беруть участь лише найдешевші препарати вітчизняних виробників. Це не правда. В новому реєстрі майже половина препаратів іноземного виробництва — 108 торгових найменувань ліків. 12 із 64 повністю безоплатних препаратів — іноземного виробництва.
З повним списком безоплатних препаратів можна ознайомитися на сайті Міністерства охорони здоров'я.

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про протимінну діяльність в Україні» щодо удосконалення механізмів залучення коштів для фінансування заходів протимінної діяльності

Верховна Рада України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**
1. Частину другу статті 8 Закону України «Про протимінну діяльність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 6, ст. 39) викласти в такій редакції:
«2. Для фінансування заходів протимінної діяльності можуть залучатися фінансові ресурси донорів, включаючи міжнародну технічну допомогу, поворотну та безповоротну фінансову допомогу міжнародних організацій, благодійну допомогу, а також інші види допомоги, не заборонені законодавством України.
Залучені від донорів фінансові ресурси зараховуються у спеціальний фонд державного бюджету за відповідними бюджетними програмами, крім випадку, передбаченого абзацом третім цієї частини.
Фінансові ресурси, що надаються донорами безпосередньо операторам протимінної діяльності з метою виконання заходів у сфері протимінної діяльності на території України, зарахованню до державного бюджету не підлягають та використовуються такими операторами за напрямом, погодженим з уповноваженим оперативним органом протимінних операцій (центром протимінних операцій)».
II. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:
привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.
м. Київ
25 квітня 2019 року
№ 2706-VIII

Президент України П. ПОРОШЕНКО

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 319-р
Київ

Про погодження мирової угоди у справі № 50/15-6 про банкрутство Української державної корпорації по транспортному будівництву «Укртрансбуд»

Відповідно до статей 77, 96 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» погодити мирову угоду у справі № 50/15-6 про банкрутство Української державної корпорації по транспортному будівництву «Укртрансбуд», що додається до оригіналу.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 320-р
Київ

Про підписання Мирової угоди між компанією «Elsatex S.A.» (Королівство Іспанія) та Державним агентством автомобільних доріг України

1. Схвалити проект Мирової угоди між компанією «Elsatex S.A.» (Королівство Іспанія) та Державним агентством автомобільних доріг (далі — Мирова угода).
2. Уповноважити виконувача обов'язки Голови Державного агентства автомобільних доріг Новака Славоміра Ришардовича підписати Мирову угоду.
3. Державному агентству автомобільних доріг забезпечити виконання Мирової угоди після її підписання.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 321-р
Київ

Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Міністерству соціальної політики у 2019 році

1. Відповідно до частини шостої статті 23 Бюджетного кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 986 «Питання діяльності Міністерства у справах ветеранів України» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 99, ст. 3288) передати бюджетні призначення, передбачені Міністерству соціальної політики для Державної служби у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції у державному бюджеті за програмою 2505010 «Керівництво та управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції» у сумі 27 790,3 тис. гривень (видатки споживання загального фонду — 27 790,3 тис. гривень, з них оплата праці — 20 573,7 тис. гривень, оплата комунальних послуг та енергоносіїв — 609,4 тис. гривень), програмою 2505030 «Фінансова підтримка громадських об'єднань ветеранів, які мають статус всеукраїнських, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення святкових, пам'ятних та історичних дат» у сумі 22 477,3 тис. гривень (видатки споживання загального фонду — 22 477,3 тис. гривень) та програмою 2505150 «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях» у сумі 110 905,6 тис. гривень (видатки споживання загального фонду — 99 999,8 тис. гривень, видатки розвитку загального фонду — 10 905,8 тис. гривень), Міністерству у справах ветеранів для здійснення заходів, пов'язаних з його функціонуванням і ліквідацією Державної служби у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, заходів з надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів та заходів із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням ветеранів війни, визначивши відповідно до статті 31 Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» зазначене Міністерство головним розпорядником коштів державного бюджету за новими бюджетними програмами.
2. Забезпечити:
Міністерству у справах ветеранів — погодження передачі бюджетних призначень, передбачених пунктом 1 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;
Міністерству фінансів — визначення Міністерству у справах ветеранів коду відомчої класифікації видатків та кредитування державного бюджету, відкриття бюджетних програм для здійснення видатків, передбачених пунктом 1 цього розпорядження, і внесення відповідних змін до розпису державного бюджету;
Державній казначейській службі — перерахування бюджетних коштів відповідно до переданих бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 322-р
Київ

Про підписання Протоколу між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про внесення змін до Угоди між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про міжнародні автотранспортні перевезення

Схвалити проект Протоколу між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про внесення змін до Угоди між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про міжнародні автотранспортні перевезення.
Уповноважити Міністра інфраструктури Омеляна Володимира Володимировича підписати зазначений Протокол.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

НКРЕКП ПОВІДОМЛЯЄ

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)
ПОСТАНОВА
Київ
№ 750

Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494

Відповідно до положень статті 40 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **ПОСТАНОВЛЯЄ:**
1. У постанові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2494 «Про затвердження Кодексу газорозподільних систем», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824:
1) абзац шостий пункту 4 після цифр та знака «10 тис. м³» доповнити символами та словами «(крім комерційних вузлів обліку природного газу з лічильниками типорозмірів G-1,6, G-2,5, G-4, G-6)»;
2) абзац перший пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу газорозподільних систем викласти в такій редакції:
«2. Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб.; крім власників комерційних вузлів обліку природного газу з лічильниками типорозмірів G-1,6, G-2,5, G-4, G-6 та річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних».
2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні — газеті «Урядовий кур'єр».

Голова НКРЕКП О. Кривенко

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 17 квітня 2019 р. № 400
Київ

Про внесення зміни до пункту 2
Порядку використання коштів, передбачених
у державному бюджеті для здійснення
заходів щодо підтримки реалізації
державної політики у сфері транспорту

Кабінет Міністрів України **постановляє:**
Внести зміну до пункту 2 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо підтримки реалізації державної політики у сфері транспорту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 914 «Питання виконання Угоди про фінансування програми «Підтримка впровадження транспортної стратегії України» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 67, ст. 2575; 2016 р., № 73, ст. 2456; 2018 р., № 75, ст. 2506), виклавши абзац четвертий в такій редакції:
«Українське державне підприємство по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів «Укрінтеравтосервіс», яке забезпечує будівництво тимчасових контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію України/виїзду з неї для автомобільного сполучення та зон сервісного обслуговування перед ними, а також розроблення проектно-кошторисної документації для такого будівництва»».

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 8 травня 2019 р. № 311-р
Київ

Про схвалення проекту Генеральної угоди
про регулювання основних принципів
і норм реалізації соціально-економічної
політики і трудових відносин в Україні
на 2019—2021 роки

Схвалити підготовлений Спільною робочою комісією сторін для ведення колективних переговорів проект Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019—2021 роки (додається до оригіналу).

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 8 травня 2019 р. № 312-р
Київ

Про утворення Організаційного комітету
з підготовки та проведення заходів
у зв'язку з 75-ми роковинами депортації
кримських татар та інших народів Криму

- Утворити Організаційний комітет з підготовки та проведення заходів у зв'язку з 75-ми роковинами депортації кримських татар та інших народів Криму у складі згідно з додатком.
- Надати голові Організаційного комітету право вносити в разі потреби зміни до його персонального складу.
- Організаційному комітетові розробити і затвердити до 17 травня 2019 р. план підготовки та проведення заходів у зв'язку з 75-ми роковинами депортації кримських татар та інших народів Криму.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 8 травня 2019 р. № 312-р

СКЛАД
Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів
у зв'язку з 75-ми роковинами депортації кримських татар
та інших народів Криму

РОЗЕНКО Павло Валерійович	— Віце-прем'єр-міністр України, голова Оргкомітету
НИЩУК Євген Миколайович	— Міністр культури, заступник голови Оргкомітету
БАРІЄВ Ескендер Енверович	— член Меджлісу кримськотатарського народу (за згодою)
ДЖАПАРОВА Еміне Айярівна	— перший заступник Міністра інформаційної політики
ДІР Лариса Володимирівна	— начальник Управління з питань закордонного українства та гуманітарного співробітництва МЗС

оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення

Заява про наміри та екологічні наслідки запланованої діяльності будівництва об'єкта на вул. Крутий узвіз, 3-5, літера В у Печерському районі міста Києва

Передбачається будівництво об'єкта «Реконструкція з розширенням нежитлової будівлі на вул. Крутий узвіз, 3-5, літера В під офісно-житлову будівлю» на вул. Крутий узвіз, 3-5, літера В у Печерському районі міста Києва.

Мета проектованої діяльності: забезпечення мешканців житлових будинків офісними приміщеннями та апартаментами, створення додаткових робочих місць, надходження коштів в бюджет міста, більш раціональне використання земельної ділянки.

Засоби здійснення проектованої діяльності

На ділянці розташована двоповерхова нежитлова будівля. Проектом передбачено виконати її реконструкцію з розширенням, утворивши восьмиповерхову наземну споруду з чотириповерховим підземним об'ємом різного призначення, без верхнього технічного поверху. На мінус 3-му та мінус 4-му поверхах офісно-житлової будівлі розташований паркінг на 32 м/м, на 7-му та 8-му поверхах розміщені апартаменти квартирної типу, решту поверхів займають офісні приміщення.

Об'єкт підключений до міських мереж електропостачання, газо-постачання, водопостачання та господарсько-побутової і дощової каналізації. Для теплопостачання об'єкта запроектовано котельню,

КУРКЧІ Юсуф Ібрагімович	— перший заступник Міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб
НЕМИРЯ Григорій Михайлович	— народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (за згодою)
РАШКЕВИЧ Юрій Михайлович	— заступник Міністра освіти і науки
ЧИЙГОЗ Ахтем Зейтуллаєвич	— заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу (за згодою)
ЧУБАРОВ Рефат Абдурахманович	— народний депутат України, голова Меджлісу кримськотатарського народу (за згодою)
ШАМБІР Микола Іванович	— заступник Міністра соціальної політики
ШЕВКІЄВ Різа Февзєвич	— член Меджлісу кримськотатарського народу (за згодою)
ЮРАШ Андрій Васильович	— директор департаменту у справах національностей та релігій Мінкультури

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 травня 2019 р. № 316-р
Київ

Про погодження передачі будівель
у м. Ужгороді у державну власність
з віднесенням їх до сфери управління
Національної поліції

Погодитися з пропозицією Національної поліції та Ужгородської міської ради (Закарпатська область) щодо передачі будівель (реєстраційний номер 15861018) по вул. Другетів, 96, та будівлі (реєстраційний номер 1176881021101) по вул. Анкудінова, 23, у м. Ужгороді, що розміщені на земельних ділянках площею відповідно 0,1107 та 0,0829 гектара (кадастрові номери відповідно 2110100000:08:001:0114; 2110100000:10:001:0206), у державну власність з віднесенням їх до сфери управління Національної поліції.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ПОВІДОМЛЕННЯ
про продовження строку проведення антидемпінгового
розслідування щодо імпорту в Україну прутків з вуглецевої
та інших легованих сталей походженням з Республіки Білорусь
та Республіки Молдова

Відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» (далі — Закон) Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі (далі — Комісія) розглянула подані Міністерством економічного розвитку і торгівлі України матеріали про хід проведення антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну прутків з вуглецевої та інших легованих сталей походженням з Республіки Білорусь та Республіки Молдова та за результатами розгляду встановила, що існує необхідність продовження строку проведення антидемпінгового розслідування.

Зважаючи на викладене та керуючись частиною десятою статті 13 Закону, Комісія прийняла рішення від 14.05.2019 № АД-416/2019/4411-03, згідно з яким вирішила продовжити до 15 місяців строк проведення антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну прутків з вуглецевої та інших легованих сталей походженням з Республіки Білорусь та Республіки Молдова, що було порушене згідно з рішенням Комісії від 02.07.2018 № АД-393/2018/4411-05.

Рішення Комісії від 14.05.2019 № АД-416/2019/4411-03 набирає чинності з дня опублікування цього повідомлення.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі

ПОВІДОМЛЕННЯ
про порушення та проведення антидемпінгового розслідування
щодо імпорту в Україну сталевих безшовних
гаряче-деформованих труб походженням
з Китайської Народної Республіки

Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» (далі — Закон) Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі (далі — Комісія) розглянула:

скаргу публічного акціонерного товариства «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та товариства з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРПАЙП НІКО ТІЮБ» (далі — заявник) про порушення та проведення антидемпінгового розслідування стосовно імпорту до України сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки (далі — скарга);

звіт і висновки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі — Мінекономрозвитку) про результати проведення антидемпінгової процедури щодо імпорту в Україну сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки.

За результатами розгляду Комісія встановила:
у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів, на підставі яких можна вважати, що її подано належним національним товаровиробником;

у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів, на підставі яких можна вважати, що імпорт в Україну сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки міг здійснюватися за демпінговими цінами, причому рівень демпінгової маржі не може вважатися мінімальним, а обсяги імпорту — незначними відповідно до положень Закону;

у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів, на підставі яких можна вважати, що подальший демпінговий імпорт сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки є неминучим та імовірно буде заподіювати істотну шкоду національному товаровиробнику, якщо не буде застосовано заходів для запобігання цьому.

Відповідно до матеріалів скарги:

ціни імпорту сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки були нижчі за ціни на подібний товар заявника протягом періоду дослідження (2015-2018 роки), а у 2018 р. ціни такого імпорту були нижчими собівартості товару заявника;

в останньому періоді дослідження, порівняно з базовим, відбулося значне зростання обсягів імпорту сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки: в абсолютних показниках на 356 %, відносно споживання — на 146 %, відносно виробництва — на 178 %; частка імпорту з Китайської Народної Республіки в загальному імпорті зросла на 53 %.

У зв'язку із зазначеним та відповідно до статті 12 Закону Комісія прийняла рішення № АД-415/2019/4411-03, згідно з яким порушила антидемпінгове розслідування щодо імпорту в Україну товару, що має такий опис: сталеві безшовні гаряче-деформовані труби, що можуть класифікуватися згідно з УКТЗЕД за кодами: 7304 19, 7304 23 00 00, 7304 29, 7304 39, 7304 59 походженням з Китайської Народної Республіки.

Проведення антидемпінгового розслідування доручено Мінекономрозвитку. У разі якщо розслідування стосується інтересів фізичних або юридичних осіб, такі особи мають право надіслати до Мінекономрозвитку інформацію, яка може бути корисною для проведення розслідування.

Інформація, що подається Мінекономрозвитку, повинна базуватися на фактах, а не на голосливих твердженнях чи припущеннях. Водночас інформація враховується Мінекономрозвитку у разі подання її державною мовою України та в строки, встановлені Законом, Комісією або Мінекономрозвитку.

Протягом 30 днів з дати опублікування цього повідомлення Мінекономрозвитку здійснює реєстрацію заінтересованих сторін розслідування та розглядає вимоги щодо проведення слухань. У запиті про реєстрацію заінтересована сторона розслідування повинна зазначити найменування, юридичну адресу, номер телефону, адресу електронної пошти організації, вид діяльності (виробник, імпортер, експортер тощо), прізвище, ім'я та по батькові контактної особи. Рекордована форма запити про реєстрацію заінтересованою стороною розслідування наведена у додатку до цього повідомлення.

Протягом 60 днів з дати опублікування цього повідомлення Мінекономрозвитку розглядає письмово викладені коментарі та інформацію стосовно порушення розслідування. Інформація повинна надаватися українською мовою або мовою оригіналу та супроводжуватися перекладом українською мовою.

У разі якщо інформація має конфіденційний характер, необхідно підготувати та надіслати до Мінекономрозвитку її конфіденційну та неконфіденційну версії.

Рішення Комісії від 14.05.2019 № АД-415/2019/4411-03 набирає чинності з дня опублікування цього повідомлення.

Контактна інформація: тел. (044) 596-67-55, 596-67-36.
E-mail: tradedefence@me.gov.ua.
Адреса Мінекономрозвитку: вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008.
Інформація щодо вхідної кореспонденції: тел. (044) 253-93-94.
E-mail: meconopoly@me.gov.ua.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі

Додаток
Форма запити щодо реєстрації заінтересованою стороною розслідування

(на офіційному фірмовому бланку компанії/організації)

Відповідно до частини дванадцятої статті 12 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» просимо зареєструвати заінтересовану стороною антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну сталевих безшовних гаряче-деформованих труб походженням з Китайської Народної Республіки (компанію/організацію) на підставі наступного:

I. Інформація про заінтересовану сторону:
Повна та скорочена назви компанії:
Статус компанії і в рамках розслідування (імпортер, експортер, виробник, споживач, їх об'єднання, інше (вказіть)):

Основний вид діяльності:
Відомості про контактну особу:
Відомості про юридичного представника (у разі наявності):
Адреса для отримання кореспонденції у рамках розслідування:
Електронна адреса для отримання кореспонденції у рамках розслідування:

II. Інформація про діяльність компанії
(необхідно надати дані щодо товару, що є об'єктом розслідування, що стосуються компанії відповідно до виду діяльності, за календарний рік, що безпосередньо передусе порушення розслідування)

Загальний обсяг виробництва товару, що є об'єктом розслідування у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):

Обсяг виробництва (тонни) (у розрізі кодів УКТЗЕД чи основних видів товару):

Загальний обсяг закупівлі товару, що є об'єктом розслідування у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):

Основні постачальники товару із зазначенням їх обсягів, вартості постачання та частки постачальника в загальному постачанні товару, що є об'єктом розслідування:

Загальний обсяг продажу товару, що є об'єктом розслідування у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):

Обсяг продажу (тонни) (у розрізі кодів УКТЗЕД чи основних видів товару):

Основні покупці товару із зазначенням їх обсягів, вартості реалізації та частки покупця в загальній реалізації товару, що є об'єктом розслідування:

(за підписом керівника підприємства або уповноваженої особи)
(якщо існують обґрунтовані підстави для застосування конфіденційного режиму до інформації, необхідно чітко зазначити про це та в такому випадку необхідно підготувати дві версії запити: конфіденційну та неконфіденційну)

— водне середовище та ґрунти — можливе забруднення ґрунту та підземних вод нафтопродуктами та завислими речовинами при пересуванні автомобілів по території проїздів. Вплив очікується незначний, в межах нормативів, так як буде передбачене тверде покриття території, впровадження роздільний збір відходів та інше;

— рослинний світ: при будівництві будуть знесені зелені насадження, але проектом передбачене компенсаційне озеленення території, також замовником буде сплачена їх відновна вартість. Вплив компенсований;

— тваринний світ, заповідні об'єкти — не впливає;

— соціальне та техногенне середовище — вплив незначний, в межах нормативів.

На всіх етапах проектованої діяльності проектні рішення будуть здійснюватися у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки.

Замовник — Товариство з обмеженою відповідальністю «Кармен-Інвест» (ТОВ «Кармен-Інвест»). Адреса: 01015, м. Київ, вул. Лейпцизька, 3-а, тел. 254-52-76

Генпроектувальник — Товариство з обмеженою відповідальністю «Українські Архітектурні Технології» (ТОВ «Українські Архітектурні Технології»)

З усіх питань, які виникли щодо заявленого об'єкта будівництва, звертатися за адресою: 01015, м. Київ, вул. Лейпцизька, 3-а, тел. 254-52-76.

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ щодо продажу активів (майна) ПАТ «БАНК КАМБІО»	
Номери лотів:	GL22N03414
Короткий опис активів в лотах	Права вимоги за кредитним договором та нежитлова будівля
Електронна адреса для доступу до відкритих торгів (аукціону)	www.prozorro.sale
Дата проведення відкритих торгів (аукціону)	03.06.2019 року
Час проведення відкритих торгів (аукціону)	Вказується на веб-сайті www.prozorro.sale
Детальна інформація щодо лотів	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/22-kambio/42537-asset-sell-id-197585

В провадженні Луганського апеляційного суду знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Барсукової Ольги Іванівни у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України.

Луганський апеляційний суд викликає обвинувачену Барсукову Ольгу Іванівну, 25.04.1964 року народження, на 14.00 годину 29 травня 2019 року до Луганського апеляційного суду, розташованого за адресою: Луганська область, м. Северодонецьк, бульвар Дружби Народів, 16, для участі в судовому засіданні за апеляційною скаргою захисника Белікової Є. Я. в інтересах обвинуваченої Барсукової О. І. на вирок Димитровського міського суду Донецької області від 24.09.2018 року відносно Барсукової Ольги Іванівни, обвинуваченої у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України.

У разі неявки обвинуваченої до суду оголошення вважається належним повідомленням, а судове провадження буде здійснюватися за відсутності обвинуваченої.

Суддя В. В. Руденко

Центральним районним судом м. Миколаїв у складі **головуючого судді Мамасової О. В., суддів Гуденко О. А. та Чулуп О. С.** здійснюється спеціальне судове провадження № 325/371/17 щодо обвинувального акта, складеного за результатами спеціального досудового розслідування обставин кримінального провадження № 22015150000000007, за обвинуваченням Калініна Олексія Олександровича у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст.258-3 КК України.

У судове засідання, яке відбудеться у приміщенні Центрального районного суду м. Миколаєва за адресою: м. Миколаїв, вул. Декабристів 41/12, каб. 6 (засоби зв'язку 0512-53-31-06, електронна адреса inbox@ct.mk.court.gov.ua) о 10 год. 30 хв. 18 червня 2019 року, 14 год. 00 хв. 20 червня 2019 року та 15 год. 00 хв. 02 липня 2019 року, викликається обвинувачений Калінін Олексій Олександрович, 28 серпня 1984 року народження, громадянин України, останнє відоме місце проживання в Україні: м. Миколаїв, вул. Володарського, 2, кв. 27.

Явка обвинуваченого є обов'язковою. У разі наявності поважних причин, через які обвинувачений не може з'явитися у судове засідання, він зобов'язаний заздалегідь повідомити суд про неможливість з'явлення та про поважні причини неявки.

ПОВІСТКА ПРО ВИКЛИК НА СУДОВИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ЗА ВІДСУТНОСТІ ОБВИНУВАЧЕНОГО У ПОРЯДКУ СПЕЦІАЛЬНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Обвинувачений Колбін Сергій Миколайович, 29.10.1969 року народження, останнє відоме місце проживання: вул. Щербакова, 8, м. Севастополь, АР Крим, відповідно до абз. 5 ч. 3 ст. 323 КПК України повідомляється про те, що 29.05.2019 року о 09 год. 30 хв. Херсонським міським судом Херсонської області по кримінальному провадженню №42014190000000024 від 27.02.2014 року за обвинуваченням Колбіна Сергія Миколайовича у вчиненні кримінальних правопорушень, передбаченого за ч. 3 ст. 365, ч. 3 ст. 110 КК України постановлена ухвала про здійснення розгляду справи за відсутності обвинуваченого (in absentia) у порядку спеціального судового провадження.

Також Колбін Сергій Миколайович повідомляється про те, що йому необхідно з'явитися 29.05.2019 року о 09:30 год. у каб. 510 до Херсонського міського суду Херсонської області за адресою: м. Херсон, вул. Маяковського 6/29 для участі у розгляді кримінального провадження № 766/13493/16-к. за ч. 3 ст. 110, ч. 3 ст. 365 КК України як обвинуваченому.

Повну інформацію можливо знайти на офіційному сайті Херсонського міського суду Херсонської області ksm.ks.court.gov.ua

Суддя Н. В. Стамбула

СУДОВА ПОВІСТКА
про виклик до суду у кримінальному провадженні

Южноукраїнський міський суд Миколаївської області викликає в судові засідання на 27.05.2019 р. о 10-30 год., 28.05.2019 р. о 10-00 год., 29.05.2019 р. о 10-00 год. обвинуваченого Тофана Сергія Сергійовича, 13.07.1983 року народження, зареєстрованого за адресою: с. Воеводське Арбузинського району Миколаївської області, вул. Набережна, буд. 103, який мешкав за адресою: м. Южноукраїнськ Миколаївської області, вул. Дружби народів, 6/18, для участі у продовженні розгляду кримінального провадження № 486/939/16-к по обвинуваченню Тофана Сергія Сергійовича у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 4 ст. 191, ч. 1 ст. 209, ч. 3 ст. 358, ч. 1 ст. 366, ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 366 ККУ. Розгляд кримінального провадження відбудеться в приміщенні Южноукраїнського міського суду за адресою: вул. Дружби народів, 3-«А», **головуючим суддею Савіним О. І.**

Вам необхідно з'явитися на вказані дати та час для участі у розгляді справи.

Нагадуємо про обов'язок заздалегідь повідомити про неможливість з'явлення до суду. Поважні причини неприбуття особи на виклик суду згідно статті 138 КПК України:

- 1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання;
- 2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення;
- 3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
- 4) відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
- 5) тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
- 6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
- 7) несвочасне одержання повістки про виклик;
- 8) інші обставини, які об'єктивно унеможливляють з'явлення особи на виклик.

Наслідки неприбуття за викликом суду:

Наслідки неприбуття підозрюваного, обвинуваченого, свідка, потерпілого, цивільного відповідача передбачені статтею 139 КПК України, а також наслідки неприбуття обвинуваченого передбачені статтею 323 КПК України, прокурора та захисника — статтею 324 КПК України, потерпілого — статтею 325 КПК України, цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників — статтею 326 КПК України, свідка, спеціаліста, перекладача і експерта — статтею 327 КПК України.

ПОВІСТКА ПРО ВИКЛИК НА СУДОВИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ЗА ВІДСУТНОСТІ ОБВИНУВАЧЕНОГО У ПОРЯДКУ СПЕЦІАЛЬНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Обвинувачений Степанько Сергій Леонідович, 10.04.1971 року народження, останнє відоме місце проживання: Херсонська область, Чаплинський район, с. Червона Поляна, відповідно до абз. 5 ч. 3 ст. 323 КПК України повідомляється про те, що 02.08.2018 року Херсонським міським судом Херсонської області по кримінальному провадженню №22015230000000032 за обвинуваченням Степанька Сергія Леонідовича за ст. 258-3 ч. 1 КК України постановлена ухвала про здійснення розгляду справи за відсутністю обвинуваченого (in absentia) у порядку спеціального судового провадження.

Також Степанько С. Л. повідомляється про те, що йому необхідно з'явитися 29.05.2019 року о 08:45 год. у каб. 703 до Херсонського міського суду Херсонської області за адресою: м. Херсон, вул. Маяковського 6/29 для участі у розгляді кримінального провадження № 766/9438/17 за ч. 1 ст. 258-3 КК України як обвинуваченому.

Повну інформацію можливо знайти на офіційному сайті Херсонського міського суду Херсонської області ksm.ks.court.gov.ua.

Суддя Зубов О. С.

Повістка про виклик у порядку спеціального судового провадження

У відповідності до вимог ст. ст. 297-1, 323 КПК України Мукачівський міськрайонний суд Закарпатської області викликає у судове засідання, яке проводиться у вигляді спеціального судового провадження, обвинуваченого Гецька Петра Івановича, 01.01.1965 року народження, останнє відоме місце проживання с. Кушниця, вул Гірська, 55, Іршавський район Закарпатської області, за ч 1 ст 109 (в редакції Закону № 767-VII від 23.02.2014), ч. 2 ст. 110 (в редакції Закону № 2341-III від 05.04.2001), ч. 2 ст. 110 (в редакції Закону № 1183 - VII від 08.04.2014), ч. 1 ст. 111 (в редакції Закону № 2341-III від 05.04.2001) КК України.

Судове засідання відбудеться о 14 год. 00 хв 30 травня 2019 року, в приміщенні Мукачівського міськрайонного суду за адресою: Закарпатська область, м. Мукачево, вул. Л. Толстого, 13/25.

Суддя І. І. Котубей

Вінницький міський суд Вінницької області повідомляє, що в м. Вінниці за адресою: вул. Грушевського, 17 в залі судових засідань № 13, 28.05.2019 року об 11:00 годині, відбудеться підготовче судове засідання в кримінальному провадженні по обвинуваченню Волошка Віктора Вікторовича у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 111, ч. 1 ст. 408 КК України (№ справи в суді 127/9391/16-к).

У підготовчому судове засідання викликається обвинувачений Волошко Віктор Вікторович, який зареєстрований та проживає за адресою: Україна, АР Крим, смт Красногвардійське, вул. 50 років Жовтня, буд. 21, кв. 17.

Явка учасників процесу є обов'язковою. В разі неможливості з'явитися до суду, просимо повідомити про причини неможливості прибуття в судове засідання. Справа розглядатиметься у складі колегії суддів: **судді-доповідача Іванченка Я. М., суддів Бернади Є. В. та Федчишена С. А.**

В провадженні Бердянського міськрайонного суду Запорізької області знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Охременко Артема Олексійовича у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України, розгляд справи здійснюється у спеціальному судовому провадженні.

До суду як обвинувачений викликається Охременко Артем Олексійович. Судове засідання відбудеться 04.06.2019 року о 10-30 год. в приміщенні суду за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Консульська, 64.

Суддя Богомолова Л. В.

Вінницький міський суд Вінницької області повідомляє, що 27.05.2019 року о 10:00 год. в приміщенні Вінницького міського суду Вінницької області за адресою: м. Вінниця, вул. Грушевського, 17 в залі судових засідань № 10 відбудеться судове засідання в кримінальному провадженні № 42016020420000138 за обвинуваченням Толмачова Євгена Вікторовича у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 111, ч. 1 ст. 408 КК України.

В судове засідання викликається обвинувачений Толмачов Євген Вікторович, 15.01.1974 р. н., який зареєстрований та проживає за адресою: АР Крим, м. Євпаторія, пр. Перемоги, буд. 55 а, кв. 21.

Явка учасників процесу є обов'язковою. В разі неможливості з'явитися до суду, просимо повідомити про причини неможливості прибуття в судове засідання.

Справа розглядатиметься колегією суддів у складі: **головуючого судді Ковальчук Л. В., суддів Іванченка Я. М., Романчук Р. В.**

Повістка про виклик обвинуваченого до суду

Вінницький міський суд Вінницької області повідомляє, що у м. Вінниці за адресою: вул. Грушевського, 17 в залі судових засідань № 13, 27.05.2019 року о 09.30 годині відбудеться судовий розгляд в кримінальному провадженні за обвинуваченням Просвіріна Андрія Олександровича у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 111, ч. 1 ст. 408 КК України, внесеному в Єдиний реєстр досудових розслідувань за № 42015020420000198 від 14.07.2015 року.

В судове засідання викликається обвинувачений Просвірін Андрій Олександрович, який зареєстрований та проживає за адресою: м. Мелітополь, вул. Сталінграда, 11, гуртожиток.

Явка учасників процесу є обов'язковою. В разі неможливості з'явитися до суду, просимо повідомити про причини неможливості прибуття в судове засідання.

Справа розглядатиметься колегією суддів у складі: **судді-доповідача Іванченка Я. М., суддів Бессараб Н. М. та Вохмінової О. С.**

В провадженні Бердянського міськрайонного суду Запорізької області знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Варвашені Тетяни Миколаївни у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України, розгляд справи здійснюється у спеціальному судовому провадженні.

До суду як обвинувачена викликається Варвашеня Тетяна Миколаївна. Судове засідання відбудеться 04.06.2019 року о 16-00 год. в приміщенні суду за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Консульська, 64, зал 305.

Суддя Богомолова Л. В.

Втрачені:

Свідоцтво про право власності на судно

«Орфей» СЕ № 00393 та Свідоцтво

про право плавання під Державним

прапором України РА №00393, власником

якого в Державному реєстрі судноплавства

України є Мінська філія

Акціонерного комерційного банку «Київ»,

вважати недійсними.

Втрачене свідоцтво про реєстрацію

Представництва «Саліні Імпреджіло СПА»,

код ЄДРПОУ 26626918, реєстраційний

№ ПІ-5194, видане 01 листопада 2016 року

Міністерством економічного розвитку

і торгівлі України,

вважати недійсним.

В провадженні Галицького районного суду м. Львова розглядається цивільна справа за позовом Ганасевича Романа Івановича до Товариства з додатковою відповідальністю «Страхове товариство «Домінанта» про відшкодування шкоди завданої внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Товариство з додатковою відповідальністю «Страхове товариство «Домінанта» викликається як відповідач в судове засідання.

Повідомляємо про те, що судове засідання по справі призначено на 23.05.2019 року на 09:00 год. у приміщенні Галицького районного суду м. Львова за адресою м. Львів, вул. Чоловського 2, каб.10. Явка учасників обов'язкова.

У випадку неявки учасників в судове засідання, справу буде розглянуто за їх відсутності на підставі наявних в матеріалах справи доказів.

Суддя Волоско І. Р.

У зв'язку із втратою вважати недійсним

судновий білет на судно «Язь»,

реєстраційний номер «УОД 0027К», виданий

на ім'я Зайкова Володимира Никифоровича.

Втрачене свідоцтво про виключення судна

з Державного суднового реєстру України

від 14.03.2016 року № 001444 на судно «Larson 240

Escapade» № LAR40098H495, реєстраційний номер

«БЕЛЫЙ СКОРПИОН», **вважати недійсним.**

Суднові реєстраційні документи

на судно «Sea Magic-245 FLY», з реєстраційним

бортовим номером ua 0182 HA,

судновласник Скобленко В. А.,

вважати недійсними.

Втрачений судновий білет (документ на човен)

TARGA V 17 BUJ 03939E405, виданий

Корилкевичу Данилу Михайловичу,

вважати недійсним.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Сотні тисяч туристів щороку відкривають для себе цей чарівний край мальовничих пейзажів і дивовижних творів природи, загадкових археологічних знахідок та визначних історичних подій. Вінниччина також вабить вишуканістю палаців, величчю храмів, розмаїттям музеїв. Тут народилися і творили Микола Леонтович, Михайло Коцюбинський, Іван Богун та багато інших видатних особистостей.

На офіційному сайті Вінницької обласної ради зазначено, що на території області 1897 пам'яток історії, 1739 — археології, 47 — садово-паркового мистецтва, 548 — архітектури та містобудування, 98 — монументального мистецтва та понад 120 музеїв.

Тож перш ніж вирушати в подорож, запитайте у друзів, загляньте в інтернет: що саме хочете побачити? Врахуйте, що Вінниччина має одну з найбільших у країні мережу автомобільних та залізничних доріг. Заздалегідь продуманий маршрут заощадить час та гроші.

Минуле і сучасне як одне ціле

У Вінницю варто їхати на вихідні: тут багато об'єктів, і щоб побачити всі, одного дня точно не вистачить. Наприклад, унікальні для країни музеї української марки та моделі транспорту, найбільший в Європі плавучий водограй — світломузичний фонтан «Рошен». У колекціях обласних музеїв — найдавніше золото України та картини видатних живописців.

Національний музей-садиба М. І. Пирогова та церква-усипальниця, де зберігається забальзамоване тіло видатного вченого, належать до об'єктів культурної спадщини України і занесені до Реєстру пам'яток національного значення. Цей музейний комплекс набув світової слави, його за час існування відвідало понад 7 мільйонів осіб з більшості країн світу.

Прогулюючись центром міста, можна побачити багато будівель видатного архітектора початку ХХ століття Григорія Артинова. Серед них візитівка міста — вежа на Європейській площі, резиденція Директорії УНР, яка 1919 року перетворила Вінницю на фактичну столицю України, — готель «Савой». Собор Преображення Господнього — головний православний храм міста, а в костелі капучинів проводять не тільки служби, а ще й екскурсії по підземеллях та органі концерти.

Вінниччина — перлина Поділля



Щороку у червні в палаці Потоцьких відбувається міжнародний оперний фестиваль

Окрім давньої культурної спадщини, місто активно створює нову. Вінницю прикрашають масштабні мурали, чудернацькі скульптури, сучасні фотолокації і, звісно, багато гарних фонтанів та троянд. Протягом року проходить чимало мистецьких та розважальних заходів з унікальними для України пропозиціями.

Недалеко від міста — колишня польова ставка Гітлера, де нині відкрито історико-меморіальний комплекс пам'яті жертв нацизму.

Вінниця має прекрасне транспортне сполучення з усією країною і Європою. Самим містом також дуже зручно пересуватися завдяки новітній системі громадського транспорту. За бажання можна подорожувати велосипедом — у Вінниці чимало пунктів велопрокату.

Золота нитка Буші та Лядовського монастиря

Образи давніх богів, героїв оборони фортеці і багато інших зустрінуть вас на Замковій горі в державному історико-культурному заповіднику «Буша» Ямпільського району. Тут цілий парк скульптур, які створили за роки міжнародного пленеру «Подільський оберіг».

На території заповідника та в його охоронній зоні є пам'ятки археології віком від кількох сот до кількох тисяч років. Серед них скельний храм V—XVI ст. з унікальним художнім рельєфом, залишки фортеці, підземних ходів і міської ратуші. Не в кіно, а в павільйоні над розкопками археологів зможе побачити артефакти Трипільської культури, яким приблизно чотири тисячі років. Обов'язково завітайте в тутешній музей народ-

них ремесел, багатий шедеврами подільської вишивки, народного малярства, ткацтва, кераміки, витинанок тощо.

Буша відома пам'яткою природи загальнодержавного значення «Гайдамацький яр». Скористайтесь нагодою відвідати цей геологічний ландшафт, де дихається легко, а уява малює фантастичні картини. Річка розрізала товщі вапняків, сланців і пісковиків різних епох, а сонце, вітер і дощі створили з каміння оригінальні форми колон, стовпів, чудернацьких тварин та міфічних образів.

У Бушу автобусом краще добиратися з Ямполья. Якщо ви приїхали на вихідні, можна зупинитися в бушанських садибах зеленого туризму. Якщо власним транспортом — внесіть у дводенний тур Свято-Усікновенський скельний чоловічий монастир XI століття в селі Лядова сусіднього Могилів-Подільського району (в районі є готелі). Він неповторний!

Емоції переполюють вашу душу, коли побачите монастир, розташований на скельній терасі гори над Дністром. Це один із найдавніших православних комплексів: його заснував тисячу років тому преподобний Антоній Печерський на шляху зі святої гори Афон до Києва. Тут панує аскетизм і немає суети. Вражає неймовірна сила духу: люди там, куди важко дійти,

Детальніше про ці та інші туристські маршрути Вінниччини можна дізнатися в департаменті міжнародного співробітництва та регіонального розвитку Вінницької ОДА.

Координати: 21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7, тел. +38 (0432) 66-14-38, e-mail: ums@vin.gov.ua; Департамент маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради. Координати: 21100, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, тел. +38 (0432) 50-75-77 / 50-75-76, e-mail: VisitVinnytsia@vmr.gov.ua; та в комунальному підприємстві «Подільський туристично-інформаційний центр»

Координати: 21050, м. Вінниця, вул. Миколи Оводова, 20, тел. +38 (0432) 50-85-85 / (096) 698-76-51, сайт http://tour.vn.ua/

ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ

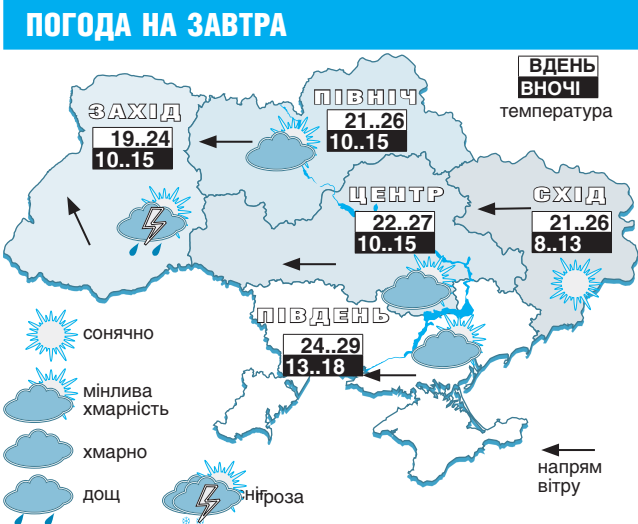
вручну висікли у скельних породах печерні церкви. На території обителі пам'ятки архітектури національного значення — могили ченців XVIII—XIX ст., а також лікувальні джерела. При нагоді завітайте на православний ярмарок, який восени проходить у долині під опікою монастиря.

Опера просто неба

Завітайте до історичного міста Тульчина, що приємно вразить вас величчю і красою палацу Потоцьких, який називають «подільським Версалем». Його збудовано 1782 року за проектом французького архітектора Лакруа.

Традиційно у червні палац перетворюється на центр світової опери. Одна з найяскравіших і наймасовіших культурних подій в Україні — Міжнародний оперний фестиваль просто неба OPERAFEST TULCHYN. Це чудова можливість доторкнутися до високого мистецтва, насолодитися красою класичної опери, сучасних мюзиклів і грандіозних вистав у виконанні українських та світових зірок оперної сцени. Ви побачите оперу у всій її розмаїтості й переконаєтесь: у сучасній інтерпретації вона цікава всім — дітям, молоді, людям середнього та старшого віку.

Зупинитися в місті можна в готелі — їх тут кілька. Цього року 7—9 червня під час GRAND OPERAFEST на території фестивалю діятиме наметове містечко «Ночівля в палаці Потоцьких». З Вінниці до Тульчина (83 км) дістатися можна автобусом, а також з Києва та Одеси. Крім того, для забезпечення максимального комфорту впроваджено спеціальну «Чартерну програму» з Вінниці. Зокрема у дні KIDS OPERAFEST 4—5 червня, а також у дні GRAND OPERAFEST 7—9 червня будуть курсувати зручні сучасні великі автобуси.



ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 19 ТРАВНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+10 +15	+21 +26	Черкаська	+10 +15	+21 +26
Житомирська	+10 +15	+21 +26	Кіровоградська	+10 +15	+23 +28
Чернігівська	+9 +14	+21 +26	Полтавська	+9 +14	+21 +26
Сумська	+8 +13	+20 +25	Дніпропетровська	+10 +15	+23 +28
Закарпатська	+9 +14	+21 +26	Одеська	+13 +18	+22 +27
Рівненська	+10 +15	+20 +25	Миколаївська	+13 +18	+25 +30
Львівська	+10 +15	+19 +24	Херсонська	+13 +18	+24 +29
Івано-Франківська	+10 +15	+18 +23	Запорізька	+12 +17	+24 +29
Волинська	+10 +15	+20 +25	Харківська	+8 +13	+21 +26
Хмельницька	+10 +15	+20 +25	Донецька	+11 +16	+22 +27
Чернівецька	+10 +15	+20 +25	Луганська	+8 +13	+21 +26
Тернопільська	+10 +15	+19 +24	Крим	+12 +17	+21 +26
Вінницька	+11 +16	+22 +27	Київ	+12 +14	+23 +25

Укргідрометцентр

Вівчарі виходитимуть на полонини

Василь БЕДЗІР, «Урядовий кур'єр»

ЛІТУВАННЯ. Незвичайними заходами запам'ятається цьогорічний фестиваль «Бринза Хустщини», який рік у рік відбувається в одному з населених пунктів цього району на Закарпатті. У селі Горінчове, обраному для проведення цьогорічного свята вівчарів, відбулися овечі перегони та вперше — конкурс краси. В одному з цих змагань перемогла вівця Малесса, у другому — її родичка Кнесса.

Вівчарі, які входять до професійної асоціації на території Хустського району, зігнали в імпровізовані кошари близько тисячі овець і кіз. Усіх охочих гостей ознайомили з особливостями вівчарської професії та демонстрували, як виготовляють сир, бринзу і вурду. Одночасно відбувалися дегустація бринзи — витриманої й молоді, а також майстер-класи з готування традиційних страв із цим цінним харчовим продуктом.

Протягом двох днів свято відвідали понад 1000 туристів з різних регіонів України. Гості із задоволенням дегустували овечі продукти, брали участь у конкурсах, влаштованих організаторами. Слухали і вчилися співати автентичні карпатські коломийки, знайомилися з побутом вівчарів.

Уже через тиждень майстри вівчарства збираються перегнати тварин до літніх стійбищ на полонинах. Там овець випасатимуть до кінця літа. А вже восени вівчарі разом із власниками тварин — селянами підбиватимуть підсумки у вигляді створених запасів сиру та бринзи, настриженої від овець вовни.

Перед початком сезону в полонинників ще є трохи часу, щоб пофестивалити — порадіти і самим, і подарувати радість туристам. Тож найближчими днями і в інших населених пунктах Закарпаття відбуватимуться святкові вівчарські зібрання, які завжди влаштовують перед тим, як виганяти отари на полонини.

Кремінський районний суд Луганської області, що розташований за адресою: Луганська область, м. Кремінна, вул. Тітова, 5, викликає Назаренко Юлію Іванівну та Рябініна Валентина Івановича як обвинувачених у судові засідання по кримінальному провадженню № 414/1899/15-к, провадження № 1-кп/414/6/2019 стосовно Назаренко Юлії Іванівни та Рябініна Валентина Івановича, обвинувачених за ч.2 ст.110 КК України, що відбудеться 03 червня 2019 року о 12 годині 00 хвилин.

Суддя Є.М. Акулов

На екскурсії рідним краєм

Олександр СУМСЬКИЙ для «Урядового кур'єра»

ПІЗНАННЯ. На Сумщині дедалі більшої популярності набувають екскурсії, учасники яких вирушають не в мандри до далеких країв і країн, а за декілька кілометрів від місць, де мешкають.

Днями група ентузіастів із міста Лебедина, до скла-

ду якої ввійшли краєзнавці, науковці, ті, кому цікава історія навколишньої місцевості, побували у кількох населених пунктах району, освячених видатними особистостями чи знаменними подіями.

Вони відвідали село Лифин (колишня назва Лихвин), у якому в садибі поміщика Хрущова свого часу гостював Тарас Шевчен-

ко і де написав деякі вірші та зробив малюнки.

Описав учасники екскурсії відвідали Ворожбу та Спасо-Преображенський храм у цьому містечку, будинок, у якому народився автор малого герба України Василь Кричевський, місцевий краєзнавчий музей.

Такі екскурсії недавно провели групи ентузіастів Ямпільського, Сумського,

Глухівського районів. А незабаром у велосипедну подорож вирушить група з Кодонопа, яка планує відвідати городище Кросна, що має неабияку історичну цінність. За словами ініціатора заходу Ігоря Левченка, до складу групи планують ввести фахівців — географів чи біологів, аби розширити коло знань про цю історичну місцевість.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступник головного редактора
Павло БЕБА

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 230-06-71, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер, п'ятницю та суботу
Зам. № 69 787
Загальний тираж за травень 305 959

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua